สุรินทร์

รายงานการประเมินผลโครงการ

โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อสุรินทร์วากิวครบวงจร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้เกษตรกร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กันยายน 2569

รายงานการประเมินผล
โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อสุรินทร์วากิวครบวงจร
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้เกษตรกร

โดย

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทคัดย่อ

การประเมินผลโครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อสุรินทร์วากิวครบวงจร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้เกษตรกร มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงาน ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของโครงการ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ (กองทุน FTA) จำนวน 21,887,400 บาท ระยะเวลาดำเนินโครงการ 10 ปี ในกิจกรรมการเลี้ยงโคขุนวากิวในรูปแบบคอกกลาง การประเมินผลครั้งนี้เป็นการประเมินผลระหว่างการดำเนินโครงการ เปรียบเทียบข้อมูลการผลิตก่อนเข้าร่วมโครงการกับระหว่างเข้าร่วมโครงการ โดยใช้กรอบแนวคิดตัวแบบตรรกะ (Logic Model) พิจารณาปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต ผลลัพธ์ และความพึงพอใจ เพื่อสะท้อนความก้าวหน้าของการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และแนวทางปรับปรุงโครงการในระยะที่เหลือ

ผลการประเมิน พบว่า ด้านงบประมาณและการสนับสนุนเงินกู้ปลอดดอกเบี้ยสามารถเบิกจ่ายได้ครบตามวงเงินที่ได้รับ พื้นที่ดำเนินงาน เป้าหมาย 5 คอกกลาง แต่ปัจจุบันเหลือ 4 คอกกลาง เนื่องจากสมาชิก 1 รายเลิกเลี้ยง อย่างไรก็ตาม มีการกระจายโคขุนไปยังคอกกลางที่เหลือ ทำให้สามารถดำเนินการขุนโคได้ครบตามเป้าหมายจำนวนโค 480 ตัว ด้านการพัฒนาความรู้ สามารถดำเนินการอบรม 2 หลักสูตรได้ครบตามเป้าหมาย และด้านมาตรฐานฟาร์ม คอกกลางทั้ง 4 แห่งได้รับมาตรฐาน GFM ขณะที่ได้รับมาตรฐาน GAP จำนวน 2 แห่ง สำหรับผลลัพธ์ พบว่า เกษตรกรสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลางมีต้นทุนการผลิตลดลงร้อยละ 8.86 ซึ่งบรรลุเป้าหมายที่กำหนด และมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.92 โดยรายได้ที่เพิ่มขึ้นส่วนหนึ่งเกิดจากราคาจำหน่ายโคขุนต่อกิโลกรัมที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.81 และผลตอบแทนสุทธิต่อกิโลกรัมเพิ่มขึ้นร้อยละ 38.49 ขณะที่วิสาหกิจชุมชนมีการปรับลดระยะเวลาการเลี้ยงขุนให้สั้นลงจากเดิมระยะเวลาเลี้ยงขุน 22 เดือน เหลือ 19 เดือน และบริหารจัดการการจัดซื้อวัตถุดิบอาหารสัตว์ร่วมกัน เพื่อรองรับสถานการณ์ต้นทุนอาหารสัตว์ที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การดำเนินโครงการยังเกิดผลด้านสังคมจากการรวมกลุ่ม การถ่ายทอดองค์ความรู้ และการเชื่อมโยงกับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูก และเกษตรกรปลูกข้าวผ่านโครงการใช้มูลโคเป็นปุ๋ยแลกข้าวเปลือก การดำเนินโครงการเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.31 และมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรอบรมและการดำเนินงานของกรมปศุสัตว์ในระดับมากที่สุด

ทั้งนี้ ข้อค้นพบสำคัญ ได้แก่ ความจำเป็นในการคัดเลือกสมาชิกคอกกลางโดยพิจารณาความพร้อมและประสบการณ์ การจัดทำระบบบัญชีและทะเบียนโคที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ การยกระดับมาตรฐาน GAP การบริหารความเสี่ยงกรณีสมาชิกเลิกเลี้ยง ตลอดจนการจัดทำข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนตามระยะเวลาการเลี้ยงขุน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการในระยะต่อไป

คำสำคัญ: โคขุน โควากิว กองทุน FTA

คำนำ

โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อสุรินทร์วากิวครบวงจร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้เกษตรกร เป็นโครงการที่มุ่งพัฒนาระบบการผลิตโคเนื้อคุณภาพของเกษตรกรในจังหวัดสุรินทร์ ให้สามารถรองรับการแข่งขันจากเนื้อโคคุณภาพที่นำเข้าจากต่างประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มปริมาณการผลิต การลดต้นทุน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนามาตรฐานฟาร์ม และการสร้างช่องทางการตลาดที่มีความแน่นอน โครงการได้รับการสนับสนุนจากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ (กองทุน FTA) และกำหนดระยะเวลาดำเนินโครงการ 10 ปี ระหว่างปี 2564–2573 โครงการได้ดำเนินงานมาแล้ว 5 ปี และยังเหลือระยะเวลาดำเนินงานอีก 5 ปี

การประเมินผลครั้งนี้ใช้แนวคิดการประเมินผลระหว่างการดำเนินโครงการ (On-going Evaluation) ซึ่งมุ่งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับผลที่เกิดขึ้นในระยะสั้น เพื่อให้สามารถนำข้อค้นพบไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานและป้องกันปัญหาที่อาจส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ โดยประยุกต์ใช้ตัวแบบตรรกะ (Logic Model) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ ตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต ผลลัพธ์ และความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้การประเมินครอบคลุมทั้งมิติของการใช้งบประมาณ การดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากโครงการ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5 หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการประเมิน ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะจากรายงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อกรมปศุสัตว์ วิสาหกิจชุมชน เกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการร่วมกันพัฒนาระบบการผลิตและการตลาดโคเนื้อสุรินทร์วากิวให้มีประสิทธิภาพ สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม และสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5
กันยายน 2569

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ข
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 สาระสำคัญของโครงการ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
1.3 เป้าหมายของโครงการ	2
1.4 งบประมาณของโครงการ	2
1.5 กลไกการขับเคลื่อนโครงการ	2
1.6 วิธีการดำเนินงานโครงการ	3
1.7 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (ผลผลิต/ผลลัพธ์)	7
1.8 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 ระเบียบวิธีการประเมินผล	9
2.1 ความสำคัญของงานประเมินผล	9
2.2 วัตถุประสงค์ของงานประเมินผล	9
2.3 ขอบเขตของการประเมินผล	9
2.4 การตรวจเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี	10
บทที่ 3 ผลประเมินผล	25
3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	25
3.2 กิจกรรม (Activities)	27
3.3 ผลผลิต (Outputs)	28
3.4 ผลลัพธ์ (Outcomes)	32
3.5 ความพึงพอใจ	35
บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ	37
4.1 สรุป	37
4.2 ข้อเสนอแนะ	40
บรรณานุกรม	43
ภาคผนวก	45
ภาคผนวกที่ 1 รายละเอียดโครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อสุรินทร์ วากิวครบวงจร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้เกษตรกร	47

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 2.1	ประเด็นและตัวชี้วัด	21
ตารางที่ 2.2	การกำหนดระดับคะแนนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล	23
ตารางที่ 3.1	ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	26
ตารางที่ 3.2	ความสอดคล้องขององค์ความรู้กับความต้องการของเกษตรกร	28
ตารางที่ 3.3	ระดับปัจจัยการผลิตที่สนับสนุนตรงตามความต้องการของเกษตรกร	28
ตารางที่ 3.4	การอบรมถ่ายทอดความรู้	29
ตารางที่ 3.5	จำนวนลูกโคเข้าขุน	30
ตารางที่ 3.6	การสนับสนุนเงินกู้ยืม	31
ตารางที่ 3.7	คุณภาพเกรดไขมันแทรก	31
ตารางที่ 3.8	จำนวนคอกกลางที่ได้รับมาตรฐาน	31
ตารางที่ 3.9	ความรู้ความเข้าใจและการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์	32
ตารางที่ 3.10	ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิต ก่อนและระหว่างเข้าร่วมโครงการ	33
ตารางที่ 3.11	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ	35
ตารางที่ 3.12	ความพึงพอใจของเกษตรกร	35

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 2.1	แบบจำลองการประเมินผลเชิงระบบ	14
ภาพที่ 2.2	กรอบแนวคิดในการประเมินผลโครงการ	19

บทที่ 1
บทนำ

1.1 สาระสำคัญของโครงการ

วิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เป็นกลุ่มเกษตรกรที่เลี้ยงโคขุนพันธุ์ลูกผสมวากิว ซึ่งเป็นเนื้อโคที่มีคุณภาพไขมันแทรกเป็นที่ต้องการของตลาด แต่ผลผลิตในประเทศไทยยังมีไม่เพียงพอ ทำให้ต้องนำเข้าเนื้อโคคุณภาพจากต่างประเทศ เช่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และญี่ปุ่น โดยประเทศไทยมีเปิดการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (Thailand-Australia Free Trade Agreement: TAFTA) ตั้งแต่ปี 2564 ทำให้เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ที่นำเข้าจากประเทศออสเตรเลีย โดยมีอัตราภาษีเป็น 0 และไม่จำกัดปริมาณการนำเข้า วิสาหกิจชุมชน เล็งเห็นว่า การเลี้ยงโคขุนในรูปแบบเดิมอาจจะรับผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรี TAFTA ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากเนื้อโคนำเข้าจะมีราคาถูกกว่าต้นทุนที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตได้ จึงได้พัฒนาการเลี้ยงเข้าสู่การเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูงในฟาร์มมาตรฐาน โดยใช้ธัญพืชและฟางข้าวหอมมะลิในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์เป็นหลัก สร้างจุดขายในด้านคุณภาพมาตรฐาน ความปลอดภัย รสชาติอร่อย มีกลิ่นเฉพาะตัว และราคาไม่แพงเมื่อเทียบกับเนื้อเกรดเดียวกันกับที่นำเข้าจากต่างประเทศ เน้นเฉพาะตลาดระดับบน เพื่อเพิ่มช่องทางและโอกาสในการแข่งขัน

อย่างไรก็ตาม วิสาหกิจชุมชนมีความต้องการโคขุนลูกผสมวากิวเพื่อส่งคู่ค้า จำนวนไม่น้อยกว่า 720 ตัวต่อปี (เดือนละ 60 ตัว) แต่วิสาหกิจชุมชนสามารถผลิตโคขุนได้เพียง 216 ตัวต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 30 ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการของคู่ค้า เนื่องจากเงินทุนหมุนเวียนและจำนวนลูกโคขุนที่มีคุณภาพสำหรับการเลี้ยงขุนไม่เพียงพอ ดังนั้น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจึงมีแนวทางในการเพิ่มจำนวนการเลี้ยงโคขุนเพื่อให้ตอบสนองลูกค้า โดยขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ (กองทุน FTA) ภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อสุรินทร์วากิวครบวงจร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้เกษตรกร เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 21,887,400 บาท โดยแบ่งเป็นเงินกู้ยืม (ปลอดดอกเบี้ย) จำนวน 21,287,400 บาท และเงินจ่ายขาด จำนวน 600,000 บาท ระยะเวลาดำเนินโครงการ 10 ปี (ปี 2564-2573) เพื่อลดผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรี เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและโอกาสในการแข่งขัน โดยปรับปรุงและพัฒนาการเลี้ยงโคแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกของสมาชิกกลุ่ม และเพิ่มจำนวนการเลี้ยงโคขุนจากเดิมสามารถผลิตได้จำนวน 216 ตัวต่อปี เพิ่มเป็นจำนวน 240 ตัวต่อปี ในฟาร์มของสมาชิกที่มีศักยภาพเลี้ยงขุนในรูปแบบคอกกลาง จำนวน 5 คอกกลาง เพื่อตอบสนองความต้องการของคู่ค้า และสร้างความเข้มแข็ง รวมถึงสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนอย่างมั่นคงและยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตโคขุน (โคเนื้อลูกผสมไทยวากิว)

1.2.2 เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อลูกผสมไทยวากิวด้วยการบริหารจัดการเลี้ยงโคขุนรูปแบบคอกกลาง

1.2.3 เพื่อเพิ่มช่องทางในการแข่งขัน รองรับผลกระทบที่จะเกิดจาก FTA เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

1.3 เป้าหมายของโครงการ

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วย

1.3.1 จำนวนคอกกลาง จำนวน 5 คอกกลาง

1.3.2 จำนวนโคขุน จำนวน 240 ตัว/ปี

1.4 งบประมาณของโครงการ

งบประมาณจากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ (กองทุน FTA) ภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อสุรินทร์วากิวครบวงจรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้เกษตรกร เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 21,887,400 บาท แบ่งเป็น

1.4.1 เงินกู้ยืม จำนวน 20,287,400 บาท สำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได

1.4.1 เงินจ่ายขาด จำนวน 600,000 บาท สำหรับกรมปศุสัตว์

1.5 กลไกการขับเคลื่อนโครงการ

1.5.1 กรมปศุสัตว์ โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ ทำหน้าที่กำกับ ดูแล และติดตามการเลี้ยงโคขุนวากิวของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได

1.5.2 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได ทำหน้าที่บริหารจัดการสมาชิกเลี้ยงโคขุนคอกกลาง เป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มขุนโคในคอกกลาง โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1) การจัดหาปัจจัยการผลิต สนับสนุนและช่วยเหลือสมาชิกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต และระบบการผลิตที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น จัดหาน้ำเชื้อโคสายพันธุ์วากิวคุณภาพดี จัดหาพืชอาหารสัตว์ และอาหารสัตว์คุณภาพดีบริการสมาชิกตามระยะเวลาการเลี้ยงขุน

2) การบริหารจัดการฟาร์ม ประสานงานกับหน่วยงานของกรมปศุสัตว์ เช่น ศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพนครราชสีมา ให้การอบรมและแนะนำการขึ้นทะเบียนสัตว์ด้วยระบบ QR code และให้บริการผสมเทียม กองผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ และสำนักงานปศุสัตว์ เขต 3 ให้คำแนะนำการปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์และขอรับรองมาตรฐาน GMP สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ ให้บริการถ่ายพยาธิโคเนื้อ ดูแลสุขภาพลูกโคเนื้อ การพัฒนาฟาร์มเข้าสู่ระบบฟาร์มมาตรฐาน GFM/GAP และสำนักพัฒนาอาหารสัตว์ให้คำแนะนำในการจัดการอาหารข้น และอาหารหยาบโคเนื้อ รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยและหอการค้าจังหวัดสุรินทร์ ในด้านการบริหารธุรกิจของวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น

3) การควบคุม กำกับดูแลกลุ่มโคขุนคอกกลางให้เลี้ยงต่อเนื่องจนครบ 10 ปี เกษตรกรที่สมัครเป็นสมาชิกของกลุ่มโคขุนคอกกลางทุกคน ต้องลงนามในสัญญากู้ยืมเงินและสัญญาซื้อขายโคกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได และมีคณะทำงานติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิด รวมทั้งให้กลุ่มโคขุนคอกกลางจัดส่งบันทึกประจำวันและรายงานบัญชีรับ-จ่ายประจำเดือน พร้อมกับจัดให้มีการประชุมติดตามปัญหาและอุปสรรคร่วมระหว่างกลุ่มโคขุนคอกกลางและคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนทุกเดือน

4) การบริหารจัดการหนี้และความสามารถในการชำระหนี้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได ประกันรายได้จากการขายซากโคขุนในโครงการทุกตัว ๆ ละ 76,580 บาท ซึ่งคำนวณจากต้นทุนการผลิตแล้วถือว่าเกษตรกรมีรายได้ที่มั่นคง รวมทั้งมีการหักเงินชำระหนี้คืนกองทุน FTA ตัวละ 11,100 บาท เก็บรวบรวมไว้ในบัญชีวิสาหกิจชุมชน เปิดไว้เป็นกรณีเฉพาะก่อนที่จะจ่ายมูลค่าซากคืนให้กลุ่มโคขุนคอกกลาง

1.6 วิธีการดำเนินงานโครงการ

1.6.1 ทบทวนการกำหนดแนวทางการพัฒนาเกษตรกรที่เลี้ยงแม่โคพื้นฐาน ซึ่งเป็นสมาชิกของวิสาหกิจ จำนวน 107 ราย แม่โค 2,079 ตัว พร้อมจัดทำคู่มือการเลี้ยงแม่โคพื้นฐานให้กลุ่มปฏิบัติตามเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ได้ลูกโคที่มีคุณภาพและคุณลักษณะตรงตามความต้องการสำหรับเลี้ยงขุนต่อในคอกกลาง ประกอบด้วย การขึ้นทะเบียนแม่โคพื้นฐานด้วยระบบ QR code การวางแผนการผสมเทียมการดูแลสุขภาพแม่โคและลูกโค การจัดการอาหารหยาบแม่โคและลูกโค และการถ่ายพยาธิลูกโค เป็นต้น

1.6.2 ทบทวนข้อปฏิบัติการดำเนินการของกลุ่มโคขุนคอกกลาง ดังนี้

1) การพัฒนาปรับปรุงฟาร์มให้ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GFM/GAP พื้นที่คอกเพียงพอต่อการเลี้ยงโคขุนตามแผนการผลิต

2) การจัดทำระเบียบการใช้จ่ายเงินและระบบบัญชีมาตรฐานที่สามารถตรวจสอบได้

3) การจัดทำแผนการบริหารจัดการคอกกลาง แผนการชำระหนี้ และแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรม

4) การใช้ระบบการบริหารจัดการฟาร์มตามมาตรฐานที่วิสาหกิจชุมชนกำหนดเพื่อให้ได้โคขุนลูกผสมไทยวากิวตรงตามมาตรฐานที่ตลาดกำหนด เช่น โคที่จะนำเข้าขุนต้องมีแหล่งที่มาโดยมีพันธุ์ประวัติชัดเจนจากกลุ่มเลี้ยงโคแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกที่ใช้น้ำเชื้อโคเนื้อสายพันธุ์วากิวตามที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกำหนด

5) การจัดทำแปลงพืชอาหารสัตว์หรือจัดหาอาหารหยาบและเก็บถนอมพืชอาหารสัตว์ให้เพียงพอกับความต้องการของโคตลอดทั้งที่ภายใต้คำแนะนำของกรมปศุสัตว์และหน่วยหน่ายที่เกี่ยวข้อง

1.6.3 ทบทวนการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของกลุ่มโคขุนคอกกลาง จำนวน 5 คอกกลาง

1) การบริหารความเสี่ยงจากกรณีโคขุนในคอกตาย/สูญหาย โดยกำหนดให้มีการระดมเงินกองทุนเป็นค่าประกันชีวิตโคขุนหรือค่าฌาปนกิจโค โดยเก็บเงินจากสมาชิกคอกกลางเฉลี่ยเท่ากันทุกรายในอัตราตัวละ 800 บาท เพื่อเอาเงินประกันกับวิสาหกิจชุมชน โดยจะคุ้มครองตลอดอายุการขุนจนถึงการส่งแปรสภาพ ซึ่งการชดเชยดำเนินการใน 3 รูปแบบ ดังนี้

1.1) กรณีโคตายจากการเจ็บป่วย

(1) กรณีซากไม่สามารถนำไปบริโภคได้ (ตามความเห็นของสัตวแพทย์) ชดเชยให้ (100 %) คือ มูลค่าลูกโค (25,000 บาท/ตัว) รวมกับค่าอาหารที่โคกินไปทั้งหมดตั้งแต่วันที่เข้าขุนถึงวันที่โคตาย

(2) กรณีซากสามารถนำไปบริโภคได้ให้จำหน่ายซาก แล้วนำมูลค่าซากหักด้วยค่าใช้จ่ายการเลี้ยงโค (มูลค่าลูกโค 25,000 บาท/ตัว รวมกับค่าอาหารที่โคกินไปทั้งหมดตั้งแต่วันที่เริ่มจากวันที่เข้าขุนถึงวันที่โคตาย) หากมีส่วนต่างค่าใช้จ่ายที่เหลือวิสาหกิจชุมชนจะชดเชยให้ 100%

1.2) กรณีโคตายจากอุบัติเหตุ ให้จำหน่ายซากแล้วนำมูลค่าซากหักด้วยค่าตัวโคและค่าอาหารที่ใช้เลี้ยงโค ส่วนต่างวิสาหกิจจะชดเชย 100%

1.3) กรณีโคสูญหายจากกลุ่มโคขุนคอกกลาง/โคขุนไม่ได้ฉีดวัคซีน และตรวจโรคสัตว์ประจำปีตามโปรแกรมที่กำหนด จะไม่ให้รับชดเชย โดยถือว่าเป็นความรับผิดชอบของกลุ่มโคขุนคอกกลางที่เป็นผู้ขุนโค ทั้งนี้หากเงินกองทุนทำประกันชีวิตโคเหลือ จะเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลางทุกราย รายละเท่าๆ กัน

2) การบริหารความเสี่ยงกรณีซากไม่ได้คุณภาพเกรดไขมันแทรกตามมาตรฐาน ซึ่งต้องใช้โคลูกผสมพันธุ์วากิว 50% ขึ้นไป เลี้ยงโคขุนโดยใช้อาหารข้นตามมาตรฐานของวิสาหกิจชุมชน มีการจัดการด้านสุขาภิบาลคอกสัตว์ การจัดการฟาร์มของกลุ่มโคขุนคอกกลางต้องเป็นไปตามคู่มือที่วิสาหกิจชุมชน กำหนดโดยมีเจ้าหน้าที่สัตวบาลของวิสาหกิจชุมชน และเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์เป็นผู้ให้คำแนะนำ กำกับ ดูแลตรวจสอบ อย่างไรก็ตาม ได้กำหนดแนวทางการบริหารความเสี่ยงกรณีคุณภาพเกรดไขมันแทรกไม่เป็นไปตามมาตรฐานไว้ ดังนี้

2.1) กรณี ซากโคขุนได้เกรดไขมันแทรก 3 ขึ้นไป วิสาหกิจชุมชนจะหักเงินสมทบกองทุน ดังนี้

เกรดไขมันแทรกเนื้อ เกรด 3 - 3.5 หักสมทบกองทุน 1,000 บาท/ตัว

เกรดไขมันแทรกเนื้อ เกรด 4 หักสมทบกองทุน 3,000 บาท/ตัว

เกรดไขมันแทรกเนื้อ เกรด 4 - 4.5 หักสมทบกองทุน 5,000 บาท/ตัว

เกรดไขมันแทรกเนื้อ เกรด 5 หักสมทบกองทุน 7,000 บาท/ตัว

เกรดไขมันแทรกเนื้อ เกรด 5 - 5.5 หักสมทบกองทุน 8,000 บาท/ตัว

เกรดไขมันแทรกเนื้อ เกรด 6 ขึ้นไป หักสมทบกองทุน 10,000 บาท/ตัว

2.2) กรณี ซากโคขุนไม่ได้คุณภาพเกรดไขมันแทรกตามมาตรฐานที่กำหนด วิสาหกิจชุมชนจะนำเงินที่สมทบเข้ากองทุนมาชดเชยส่วนต่างของราคาซากโคเท่ากับราคาประกัน อัตราไม่เกิน 76,580 บาท/ตัว ส่วนเงินกองทุนคงเหลือจะเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลางทุกราย รายละ เท่าๆ กัน

1.6.4 การบริหารความเสี่ยงด้านการตลาด มีการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับบริษัทคู่ค้า โดยกำหนดราคาซื้อขายรวมถึงจำนวนโคที่จะทำการซื้อขายในแต่ละปี

1.6.5 ถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการผลิตโคเนื้อลูกผสมสายพันธุ์ไทยวากิว จำนวน 2 หลักสูตร ดังนี้

1) ฝึกอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงแม่โคเพื่อผลิตลูก หลักสูตร “การจัดการฟาร์มเพื่อผลิตลูกโคต้นน้ำคุณภาพ” ประกอบด้วย การปรับปรุงพันธุ์ การจัดการอาหาร การดูแลสุขภาพโค การจัดการฟาร์มเพื่อพัฒนาเข้าสู่ระบบฟาร์มมาตรฐาน GFM/GAP เป็นต้น ระยะเวลา 5 วัน จำนวนผู้เข้ารับการอบรม 20 ราย

2) ฝึกอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อลูกผสมสายพันธุ์ไทยวากิวครบวงจร (คอกกลาง) หลักสูตร “การจัดการฟาร์มโคขุนคุณภาพ” ประกอบด้วย การจัดการอาหาร การดูแลสุขภาพโค การจัดการฟาร์มเพื่อพัฒนาเข้าสู่ระบบฟาร์มมาตรฐาน GFM/GAP ให้ตรงความต้องการของตลาด ระยะเวลา 5 วัน จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม 20 ราย

1.6.6 การดำเนินการผลิตโคขุนของกลุ่มโคขุนคอกกลาง

1) คอกกลางที่ได้รับการคัดเลือกให้ดำเนินการเลี้ยงโคขุนจากวิสาหกิจชุมชน จำนวน 5 แห่ง ดังนี้

1.1) คอกกลางที่ 1 นางเคียงเดือน สงวนซื่อ ที่ตั้งคอกกลาง โรงเรือนวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุนทร โกเบครบวงจรคอกกลาง1 อยู่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลสลักได อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

1.2) คอกกลางที่ 2 นางศิริขวัญ ขุมทอง ที่ตั้งคอกกลางเลขที่ 155 หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านผือ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

1.3) คอกกลางที่ 3 นางพฤหัส แสงคำ ที่ตั้งคอกกลางเลขที่ 12/3 หมู่ที่ 9 ตำบลสลักได อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

1.4) คอกกลางที่ 4 นายวิทยา ก่อแก้ว ที่ตั้งคอกกลางเลขที่ 50 หมู่ที่ 9 ตำบลเพี้ยราม อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

1.5) คอกกลางที่ 5 นางวิชุดา มณฑาทอง ที่ตั้งคอกกลางเลขที่ 45 หมู่ที่ 7 ตำบลสลักได อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

2) การดำเนินการปรับปรุงคอกกลาง ของกลุ่มโคขุนคอกกลาง จำนวน 5 แห่ง โดยใช้งบประมาณจากการระดมทุนของสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลาง (ไม่ใช้เงินกู้ FTA) ให้มีขนาดเหมาะสม พื้นที่คอกรองรับโคขุนได้เพียงพอ โดยหมุนเวียนนำลูกโคหย่านมเข้าเลี้ยงทุกเดือน เฉลี่ย 20 ตัว/เดือน หรือ 240 ตัว/ปี หรือ 2,400 ตัว/10 ปี

3) การสนับสนุนเงินหมุนเวียน (เงินกู้จากกองทุน FTA) สำหรับกลุ่มโคขุนคอกกลาง โดยวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได รวบรวมเอกสารประกอบการเบิกจ่ายเงินหมุนเวียน สำหรับเป็นค่าจัดซื้อลูกโคหย่านม และอาหารเลี้ยงโคขุน จากกลุ่มโคขุนคอกกลาง เพื่อนำส่งเป็นหลักฐานการเบิกจ่ายเงินจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ โดยจะแบ่งจ่ายเป็นงวดตามความก้าวหน้าของแผนการผลิตโคขุน

4) แผนการผลิตโคขุนของวิสาหกิจชุมชน

4.1) กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงโคแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูก จำนวน 107 ราย ซึ่งได้จัดทำบันทึกความร่วมมือกับวิสาหกิจชุมชน ดำเนินการผลิตลูกโคขุนจากโคแม่พันธุ์พื้นฐานจำนวน 2,079 ตัว จะได้ผลผลิตลูกโคเพศผู้ประมาณ 623 ตัว (อัตราการให้ลูก 60%) ซึ่งเพียงพอสำหรับคัดเลือกโคเนื้อที่มีลักษณะดี เพื่อจำหน่ายให้กับกลุ่มโคขุนคอกกลางปีละ 240 ตัว (แยกเป็นจำหน่ายให้กับวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได จำนวน 120 ตัว และจำหน่ายให้คอกกลาง 4 แห่ง จำนวน 120 ตัว) ขึ้นไป

4.2) การรับซื้อโคเข้าขุน กลุ่มโคขุนคอกกลางจะรับซื้อลูกโคหย่านมจากลุ่มเลี้ยงโคแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกที่ขึ้นทะเบียนแม่พันธุ์กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีสายเลือดวากิว 50% ขึ้นไป อายุไม่น้อยกว่า 6 เดือน มีหมายเลขประจำตัวโค และทำการตอนเรียบร้อยแล้ว ในราคาตัวละ 25,000 บาท โดยจะชำระเงินเป็น 2 งวด งวดแรกชำระ 80% ของค่าตัวโค คือ จำนวน 20,000 บาท และจะชำระงวดที่ 2 เพิ่มเติมอีก 20% ของค่าตัวโค จำนวน 5,000 บาท ในเดือนที่ 25 หลังจากวิสาหกิจชุมชน ส่งโคขุนแปรสภาพและได้รับเงินค่าซากแล้ว อย่างไรก็ตาม หากสภาวะการผลิต และการตลาดเปลี่ยนแปลงไป วิสาหกิจชุมชนจะจัดประชุมสมาชิกและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาการกำหนดเกณฑ์การรับซื้อ เช่น สายพันธุ์ อายุ น้ำหนัก ราคา ตลอดจนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ต้องอยู่บนหลักการความสมดุลของประโยชน์ที่ได้รับร่วมกัน

4.3) การผลิตโคขุนให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนด

(1) กำหนดให้กลุ่มโคขุนคอกกลาง ทั้ง 5 แห่ง ทำการจัดการเลี้ยงดูโคขุนตามคู่มือแนวทางการจัดการฟาร์มและเลี้ยงดูโคขุนในคอกกลางระยะต่าง ๆ ที่วิสาหกิจชุมชนกำหนด เพื่อให้กลุ่มโคขุนคอกกลางปฏิบัติตามเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยมีเจ้าหน้าที่สัตวบาลของวิสาหกิจชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ เป็นผู้ให้คำแนะนำ กำกับ และดูแลตรวจสอบ ซึ่งเป้าหมายโคขุนที่ส่งโรงแปรสภาพแล้วจะต้องได้เกรดไขมันแทรกตั้งแต่เกรด 3 ขึ้นไป

(2) การเลี้ยงโคขุนในคอกกลาง กำหนดให้สมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลาง หมุนเวียนมาช่วยเลี้ยงและบันทึกข้อมูลประจำวันในคอกกลางทุกวัน สัปดาห์ละ 1 คน จนครบระยะเวลาส่งโรงแปรสภาพ

(3) การจัดการด้านอาหารสัตว์คุณภาพ วิสาหกิจชุมชน จะเป็นผู้จัดหาอาหารข้น อาหารหยาบ ได้แก่ ฟางข้าว หญ้าหมัก/สด ให้แก่กลุ่มโคขุนคอกกลางตามปริมาณที่วิสาหกิจชุมชน กำหนดในการขุนโคแต่ละช่วงอายุ เพื่อควบคุมคุณภาพการขุนโคให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน

(4) การดูแลสุขภาพโคขุนและความปลอดภัยด้านอาหาร กลุ่มโคขุนคอกกลางทำการดูแลสุขภาพโคขุน และต้องรับผิดชอบต่อกระบวนการผลิตที่เน้นความปลอดภัยด้านอาหาร ตามที่วิสาหกิจชุมชน กำหนด

(5) ค่าลงทุนอื่น ๆ ได้แก่ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเลี้ยงโค ค่ายาและเวชภัณฑ์ ค่าบริหารจัดการ ค่าเสื่อม เป็นต้น กลุ่มโคขุนคอกกลางจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด

5) แผนการจำหน่ายโคขุนของวิสาหกิจชุมชน โคขุนไทยวากิวที่ดำเนินการขุนครบระยะเวลาการขุน 24 เดือน เฉลี่ยเดือนละ 20 ตัว กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจะนำเข้าฆ่าแล้วบ่มนาน 7 วัน พร้อมตัดเกรดไขมันแทรก ณ โรงเชือดที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน กฆ.1 ขององค์การบริหารส่วนตำบลสลักได การตัดเกรดไขมันแทรก ดำเนินการร่วมกันระหว่าง คณะกรรมการให้คะแนนไขมันแทรกของวิสาหกิจชุมชน จำนวน 5 คน และตัวแทนของกลุ่มโคขุนคอกกลาง จำนวน 2 คน แล้วจำหน่ายซาก (แบบยกซาก) ให้กับคู่สัญญา คือ บริษัท มารุโตะ จำกัด โดยราคาจำหน่ายขายซากโค กลุ่มโคขุนคอกกลางจะได้รับเงินตามเกรดไขมันแทรกที่กำหนดไว้ในสัญญา สำหรับค่าขนส่ง ค่าตัดแต่ง ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ บริษัทคู่สัญญาจะเป็นผู้รับผิดชอบ ส่วนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน จะหักจากรายได้จากการจำหน่ายโคขุนของกลุ่มโคขุนคอกกลางเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยคิดจากโคขุนที่ส่งแปรสภาพในอัตรา ตัวละ 1,500 บาท ทั้งนี้ หากโคขุนมีคุณภาพเกรดไขมันแทรกต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในสัญญา วิสาหกิจชุมชนจะจำหน่ายให้กับบริษัท อินชา 786 จำกัด ในราคา 190-230 บาทต่อกิโลกรัม (แบบยกซาก)

6) ผลตอบแทน

6.1) ผลตอบแทนจากการจำหน่ายลูกโค ของกลุ่มเลี้ยงแม่โคผลิตลูก โดยเกษตรกรผู้เลี้ยงแม่โคเพื่อผลิตลูกจำนวน 107 ราย แม่โค จำนวน 2,079 ตัว จะได้รับประโยชน์จากการจำหน่ายลูกโค เมื่ออายุ 6 เดือน จำนวน 240 ตัว/ปี รวมกับมูลค่ามูลโค เป็นเงินประมาณ 19,700 บาท/ตัว

6.2) ผลตอบแทนจากการจำหน่ายโคขุน ของกลุ่มโคขุนคอกกลาง

(1) ราคาจำหน่ายซากโคขุน กลุ่มโคขุนคอกกลางจะเริ่มจำหน่ายโคขุนในเดือนที่ 25 จนถึงสิ้นสุดโครงการ (ระยะเวลา 10 ปี) ให้กับวิสาหกิจชุมชน โดยจำหน่ายโคขุนที่มีอายุ 30 เดือนขึ้นไป น้ำหนักไม่น้อยกว่า 670 กิโลกรัม ซึ่งโคขุนเมื่อแปรสภาพแล้ว จะได้น้ำหนักซากประมาณ 58% หรือหนักประมาณ 388.60 กิโลกรัม ในราคาการจำหน่ายซาก เฉลี่ย 275 บาท/กิโลกรัม โดยกำหนดราคาตามเกรดไขมันแทรกจึงมีรายได้จากการจำหน่ายซากประมาณ 106,865 บาท/ตัว (ซาก)

(2) การประกันรายได้จากการจำหน่ายซากโคขุน วิสาหกิจชุมชนจะประกันรายได้การจำหน่ายซากโคขุนในโครงการทุกตัวในอัตราไม่เกิน 76,580 บาท/ตัว (ซาก) ซึ่งประเมินจากค่าลงทุนซื้อลูกโคเข้าขุนค่าอาหารสัตว์ และค่าฌาปนกิจโค โดยวิสาหกิจชุมชนจะรับผิดชอบจ่ายเงินเพิ่มให้กับกลุ่มโคขุนคอกกลางที่จำหน่ายซากโคขุนได้ต่ำกว่าราคาประกัน

7) แผนการชำระหนี้ของกลุ่มโคขุนคอกกลาง

วิสาหกิจชุมชนมีแผนชำระหนี้ในเดือนที่ 25 - 119 (95 เดือน เดือนละ 222,000 บาท รวมเป็นเงิน 21,090,000 บาท และชำระหนี้ในเดือนที่ 120 จำนวน 197,400 บาท รวมเงินเป็นชำระหนี้คืนกองทุน FTA จำนวน 21,287,400 บาท ในระยะเวลา 10 ปี โดยวิสาหกิจชุมชนจะทำการหักเงินชำระหนี้จากมูลค่าซากโคขุนแล้วรวบรวมเก็บในบัญชีเงินฝากของวิสาหกิจชุมชนที่เปิดบัญชีเงินฝากเฉพาะกรณีนี้

1.7 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (ผลผลิต/ผลลัพธ์)

1.7.1 ผลผลิต

1) จำนวนลูกโคเข้าขุนในกลุ่มคอกกลาง ไม่น้อยกว่า 240 ตัว/ปี

2) โรงเรือนของกลุ่มโคขุนคอกกลางได้รับการรับรองมาตรฐาน GFM/GAP จำนวน 5 แห่ง

3) จำนวนโคขุนที่ผลิตได้มีเกรดคุณภาพไขมันแทรกระดับ 2.5 ขึ้นไป ร้อยละ 60 ของเป้าหมาย

1.7.2 ผลลัพธ์

1) เกษตรกรสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลางมีต้นทุนการผลิตโคขุนลดลง ร้อยละ 8 (ตลอดระยะเวลาโครงการ)

2) เกษตรกรสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลางมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 (ตลอดระยะเวลาโครงการ)

1.8 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.8.1 เกษตรกรกลุ่มเลี้ยงแม่ผลิตลูกสามารถผลิตลูกโคเพศผู้ เพื่อนำเข้าขุน ไม่น้อยกว่า 240 ตัว/ปี หรือ 2,400 ตัว/ตลอดโครงการ

1.8.2 โรงเรือนของกลุ่มโคขุนคอกกลาง ได้รับมาตรฐาน GFM/GAP จำนวน 5 แห่งและสามารถเพิ่มจำนวนโคขุนคุณภาพสูงส่งให้วิสาหกิจสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได ไม่น้อยกว่า 240 ตัว/ปี

1.8.3 วิสาหกิจสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได รับซื้อโควากิวเข้าเชือดส่งตลาดได้เพิ่มขึ้น 240 ตัว/ปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 33 ของความต้องการตลาดที่มีอยู่ 720 ตัว/ปี

1.8.4 เกษตรกรสมาชิกกลุ่มเลี้ยงแม่โคผลิตลูก มีรายได้หลังหักค่าใช้จ่าย จากการจำหน่ายลูกโคเพศผู้ (โคเพศผู้พร้อมมูลโค) 19,700 บาท/ตัว หรือ 47,280,000 บาท (2,400 ตัว)

1.8.5 เกษตรกรสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลาง มีรายได้หลังหักค่าใช้จ่าย จากการจำหน่ายซากโคขุนและจำหน่ายมูลโคแห้งรวม 26,285 บาท/ตัว หรือ 50,467,200 บาท (1,920 ตัว)

1.8.6 เกษตรกรสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลาง ยังมีโคขุนมีชีวิต (ยังไม่ครบกำหนดส่งโรงแปรสภาพ) จำนวน 480 ตัว ราคาประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย ตัวละ 42,000 บาท รวมเป็นเงิน 20,160,000 บาท

1.8.7 เกษตรกรสมาชิกวิสาหกิจสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได ได้รับประโยชน์จากเงินกู้ปลอดดอกเบี้ยของวิสาหกิจชุมชน สำหรับใช้ในการเลี้ยงโคขุน จำนวนไม่น้อยกว่า 107 ราย

บทที่ 2
ระเบียบวิธีการประเมินผล

2.1 ความสำคัญของงานประเมินผล

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ให้ความสำคัญกับการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพด้วยการสนับสนุนและส่งเสริมการเลี้ยงโคขุนเพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร โดยเฉพาะการเลี้ยงโคขุนพันธุ์ลูกผสมวากิว ซึ่งได้รับการยอมรับในเรื่องคุณภาพเนื้อที่ดีเยี่ยม มีไขมันแทรกกล้ามเนื้อสูงมีเนื้อนุ่มมาก และเป็นที่ต้องการของตลาด เช่น ร้านสเต็ก ภัตตาคาร และโรงแรม เป็นต้น โดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได เป็นกลุ่มเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อโดยเฉพาะโคขุนพันธุ์ลูกผสมวากิว เล็งเห็นว่าการเลี้ยงโคเนื้อในรูปแบบเดิมอาจจะรับผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย เนื่องจากเนื้อนำเข้าจะมีราคาถูกกว่าที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตได้ จึงได้พัฒนาการเลี้ยงเข้าสู่การเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูงในฟาร์มมาตรฐาน โดยใช้ธัญพืชและฟางข้าวหอมมะลิในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์เป็นหลัก สร้างจุดขายในด้านคุณภาพมาตรฐาน ความปลอดภัย รสชาติอร่อย มีกลิ่นเฉพาะตัว และราคาไม่แพงเมื่อเทียบกับเนื้อเกรดเดียวกันกับที่นำเข้าจากต่างประเทศ เน้นเฉพาะตลาดบนเพื่อเพิ่มช่องทางและโอกาสในการแข่งขัน อย่างไรก็ตาม กลุ่มวิสาหกิจชุมชน สามารถผลิตโคขุนได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการของคู่ค้า เนื่องจากจำนวนลูกโคขุนที่มีคุณภาพสำหรับการเลี้ยงขุนไม่เพียงพอ ดังนั้น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจึงขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ (กองทุน FTA) ภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อสุรินทร์วากิวครบวงจร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้เกษตรกร เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 21,887,400 บาท โดยแบ่งเป็นเงินกู้ยืม (ปลอดดอกเบี้ย) จำนวน 21,287,400 บาท และเงินจ่ายขาด จำนวน 600,000 บาท ระยะเวลาดำเนินโครงการ 10 ปี (ปี 2564-2573) เพื่อลดผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคขุนและโอกาสในการแข่งขัน โดยปรับปรุงและพัฒนาการเลี้ยงโคแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกและเพิ่มจำนวนการเลี้ยงโคขุนจากเดิมสามารถผลิตได้ จำนวน 216 ตัวต่อปี เพิ่มเป็นจำนวน 240 ตัวต่อปี ในฟาร์มของสมาชิกที่มีศักยภาพในรูปแบบคอกกลาง จำนวน 5 คอกกลาง เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดและสร้างความเข้มแข็ง รวมถึงสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้ออย่างมั่นคงและยั่งยืน

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5 ได้รับมอบหมายจากกองทุน FTA ในการประเมินผลระหว่างการดำเนินโครงการ ซึ่งโครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อสุรินทร์วากิวครบวงจร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้เกษตรกร ได้ดำเนินการมาแล้วเป็นระยะเวลา 5 ปี คงเหลือ 5 ปี เพื่อทราบความก้าวหน้าการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค และข้อคิดเห็นต่างๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาแก้ไขและปรับปรุงการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของโครงการ

2.2 วัตถุประสงค์ของงานประเมินผล

เพื่อประเมินผลการดำเนิน ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลจากการดำเนินโครงการ

2.3 ขอบเขตของการประเมินผล

2.3.1 พื้นที่เป้าหมาย

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได ประกอบด้วย 5 คอกกลาง ได้แก่

1) คอกกลางที่ 1 นางเคียงเดือน สงวนซื่อ ที่ตั้งคอกกลาง โรงเรือนวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุนทร์โกเบครบวงจรคอกกลาง1 อยู่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลสลักได อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

2) คอกกลางที่ 2 นางศิริขวัญ ขุมทอง ที่ตั้งคอกกลางเลขที่ 155 หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านผือ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

3) คอกกลางที่ 3 นางพฤหัส แสงคำ ที่ตั้งคอกกลางเลขที่ 12/3 หมู่ที่ 9 ตำบลสลักได อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

4) คอกกลางที่ 4 นายวิทยา ก่อแก้ว ที่ตั้งคอกกลางเลขที่ 50 หมู่ที่ 9 ตำบลเพี้ยราม อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

5) คอกกลางที่ 5 นางวิชุดา มณฑาทอง ที่ตั้งคอกกลางเลขที่ 45 หมู่ที่ 7 ตำบลสลักได อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

2.3.2 ประชากรเป้าหมาย

1) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ทั้งหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

2) ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได

3) สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได

2.3.3 ระยะเวลาของข้อมูล

1) ผลการดำเนินงานโครงการฯ โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบัน (1 สิงหาคม 2564 - 31 ธันวาคม 2568)

2) ข้อมูลด้านการผลิตของสมาชิกผู้เลี้ยงโคขุนก่อนเข้าร่วมโครงการเป็นข้อมูลการผลิต ปี 2563 (1 มกราคม 2563 - 31 ธันวาคม 2563) และหลังเข้าร่วมโครงการเป็นข้อมูลการผลิต ปี 2568

2.4 การตรวจเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี

2.4.1 การตรวจเอกสาร

1) การประเมินผลโครงการ

ศูนย์ประเมินผล (2569) การประเมินผลแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2566 - 2570 ระยะครึ่งแผน ซึ่งเป็นการประเมินผลระหว่างโครงการ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นกรอบแนวคิด ร่วมกับการสำรวจข้อมูล และการจัดประชุม/สัมมนาระดมความคิดเห็นด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) พบว่า ภาพรวมการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ปี 2566 -2567 ตามหลักการประเมินความคุ้มค่า (Value for Money : VFM) อยู่ในระดับคุ้มค่า โดยมีความสำเร็จแตกต่างกันในแต่ละด้าน โดยโดดเด่นด้านการพัฒนาการผลิต ซึ่งสามารถเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ได้ 2.22 ล้านไร่ สูงกว่าเป้าหมายด้านคุณภาพมาตรฐาน มีเกษตรกรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ปี 2567 จำนวน 230,347 ราย ซึ่งใกล้เคียงเป้าหมาย 250,000 ราย ขณะที่ด้านการตลาด การยอมรับมาตรฐานในระดับสากล และการส่งออกยังไม่บรรลุเป้าหมาย ส่งผลให้อัตราการขยายตัวของมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจเติบโตเพิ่มขึ้นเพียง ร้อยละ 2.47 นอกจากนี้ ควรเร่งรัดการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ผ่านกลไกคณะกรรมการพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มแผนงานและมาตรการสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านจากเกษตรเคมีสู่เกษตรอินทรีย์ ควบคู่กับการพัฒนาแหล่งผลิตปัจจัยการผลิตอินทรีย์ การยกระดับมาตรฐานและระบบการตรวจรับรองให้เหมาะสมและเข้าถึงได้ง่าย ส่งเสริมการเชื่อมโยงตลาดและการประชาสัมพันธ์เชิงรุก และพัฒนางานวิจัยและฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ที่ยังขาดการบูรณาการและเชื่อมโยงสู่การใช้ประโยชน์ซึ่งควรเร่งดeเนินการจัดทำฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์กลางเพื่อสนับสนุน

การวางแผนการผลิต การจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว การตลาด รวมไปถึงการใช้ประโยชน์งานวิจัยและนวัตกรรมด้านเกษตรอินทรีย์อย่างยั่งยืนภายในปี 2570

ศูนย์ประเมินผล (2561) การประเมินผลโครงการคัดเลือกพ่อพันธุ์กำแพงแสนเพื่อใช้ผลิตน้ำเชื้อ ซึ่งเป็นโครงการที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ได้เสนอของบประมาณดำเนินโครงการจากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อรองรับผลกระทบจากข้อตกลงเขตการค้าเสรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพิ่มโคเนื้อพันธ์กำแพงแสน และลดการนำเข้าน้ำเชื้อและเนื้อโคคุณภาพดีจากต่างประเทศ 2) กระจายพันธุ์โคเนื้อคุณภาพที่ผ่านการคัดเลือกพันธุกรรมอย่างเป็นระบบและถูกต้องตามหลักวิชาการสู่เกษตรกร และ 3) เพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงโคเนื้อและเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรในชนบท โดยได้รับงบประมาณจ่ายขาดทั้งสิ้น 46,026,400 บาท ระยะเวลาโครงการ 9 ปี เริ่มตั้งแต่ 19 ธันวาคม 2550 สิ้นสุดโครงการ 31 ธันวาคม 2559 โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินผลเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นกรอบในการกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมิน ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลได้ และผลลัพธ์เบื้องต้น และความพึงพอใจของเกษตรกร ส่วนผลกระทบจะยังไม่สามารถทำการวัดผลในช่วงระยะเวลาที่ทำการประเมินผลได้ เนื่องจากการดำเนินงานของกิจกรรมบางกิจกรรมใช้เวลาดำเนินการ 2-3 ปี จึงจะได้ผลผลิต และผลลัพธ์ ผลการประเมิน ตลอดระยะเวลาโครงการได้คัดเลือกแม่โคพันธุ์ลูกผสมพื้นเมือง-บราห์มัน (เพื่อมาผสมกับน้ำเชื้อชาโรเลย์) ทั้งหมดรวม 26,316 ตัว คิดเป็นร้อยละ 105.26 ของเป้าหมายสามารถจัดส่งน้ำเชื้อชาโรเลย์ให้เกษตรกรได้ร้อยละ 83.09 ของเป้าหมาย ซึ่งเพียงพอสำหรับใช้งาน และสามารถผสมเทียมแม่โคพันธุ์ลูกผสมพื้นเมือง-บราห์มันด้วยน้ำเชื้อชาโรเลล์ได้ 11,873 ตัว คิดเป็นร้อยละ 47.49 ของเป้าหมาย 25,000 ตัว เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อคุณภาพน้ำเชื้อชาโรเลล์ของโครงการในระดับมาก ในส่วนของการคัดเลือกลูกโคพันธุ์กำแพงแสนเพศผู้หลังหย่านมที่เกิดจากการผสมเทียมจากเกษตรกรมาเลี้ยง เพื่อทดสอบสมรรถภาพสามารถดำเนินการได้ครบตามเป้าหมาย 250 ตัว โดยมีโคที่ผ่านการทดสอบ สมรรถภาพที่จะคัดเป็นพ่อพันธุ์กำแพงแสน 50 ตัว ส่วนโคที่ไม่ผ่านการทดสอบ 200 ตัว จะนำมาเลี้ยง เป็นโคขุนเพื่อจำหน่ายต่อไป โค 50 ตัว ที่ผ่านการทดสอบสมรรถภาพแล้วได้นำมารีดน้ำเชื้อและคัดเอาเอาเฉพาะ พ่อพันธุ์ที่มีพันธุกรรมยอดเยี่ยมซึ่งได้ถึง 24 ตัว จากเป้าหมายสูงสุด 25 ตัว โคพ่อพันธุ์ที่คัดได้ดังกล่าวสาวสามารถ ผลิตน้ำเชื้อกำแพงแสนได้ 93,832 โด๊ส คิดเป็นร้อยละ 89.36 ของเป้าหมาย แต่สามารถจัดส่งน้ำเชื้อกำแพงแสนให้เกษตรกรได้เพียงร้อยละ 7.02 เท่านั้นซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายมาก ทั้งนี้ เนื่องจากในระยะแรกของการดำเนินโครงการเกษตรกรประสบปัญหาวิกฤตราคาโคเนื้อตกต่ำ ทำให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการบางส่วนเลิกเลี้ยงโคเนื้อ และหันไปประกอบอาชีพอื่น ประกอบกับปัญหาการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยที่เกิดขึ้นทุกปี ทำให้การผลิตและการจัดส่งน้ำเชื้อไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย

จากการทบทวนเอกสารการประเมินผลโครงการ ซึ่งการประเมินผลครั้งนี้เป็นการประเมินผลระหว่างโครงการจะประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินผลเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นกรอบในการกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมิน ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) และความพึงพอใจของเกษตรกร

2) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงโคขุน

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5 (2566) การศึกษาแนวทางการพัฒนาการผลิตและการตลาดโคขุนพันธุ์ลูกผสมวากิวจังหวัดสุรินทร์ เกษตรกรผู้ผลิตโคขุนพันธุ์ลูกผสมวากิวจังหวัดสุรินทร์ มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 68,915.84 บาทต่อตัว โดยเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 60,799.72 บาทต่อตัว และเป็นต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 8,166.12 บาทต่อตัว แบ่งเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 68,061.05 บาทต่อตัว และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 854.79 บาทต่อตัว ราคาจำหน่ายโคขุนเฉลี่ยตัวละ 101,249.40 บาท เมื่อนำรายได้หักด้วยต้นทุน

การผลิตแล้วเกษตรกรมีผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย 32,333.56 บาทต่อตัว หรือ 54.04 บาทต่อกิโลกรัม สำหรับวิถีการตลาดโคขุนพันธุ์ลูกผสมวากิวจังหวัดสุรินทร์ เกษตรกรจำหน่ายโคขุน 3 ช่องทาง คือ 1) เกษตรกรจำหน่ายเอง คิดเป็นร้อยละ 37.35 โดยเกษตรกรนำโคขุนไปเชือดที่โรงฆ่าสัตว์ขององค์การบริหารส่วนตำบลสลักได และบ่มซากโคขุนจำนวน 7 วัน จากนั้นจำหน่ายให้กับผู้ค้าเนื้อโคขุนนอกจังหวัดในรูปแบบยกทั้งซาก และแปรรูปเป็นเนื้อโคชำแหละจำหน่ายให้กับให้กับผู้บริโภคโดยตรง 2) จำหน่ายให้กับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 33.05 โดยเกษตรกรต้องนำโคขุนไปส่งมอบ ณ โรงฆ่าสัตว์ขององค์การบริหารส่วนตำบลสลักได เพื่อเชือดและบ่มซากโคขุน จำนวน 7 วัน จากนั้นวิสาหกิจชุมชนจำหน่ายต่อให้กับผู้ค้าเนื้อโคขุนนอกจังหวัดในรูปแบบยกทั้งซาก และ 3) จำหน่ายให้กับสหกรณ์การเกษตรนอกจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 29.60 โดยเกษตรกรต้องนำโคขุนไปส่งมอบ ณ โรงฆ่าสัตว์ที่สหกรณ์การเกษตรกำหนด สำหรับส่วนเหลื่อมการตลาด เกษตรกรจำหน่ายให้กับวิสาหกิจชุมชนและจำหน่ายให้กับผู้ค้าเนื้อโคขุนนอกจังหวัด ไม่มีส่วนเหลื่อมการตลาดสำหรับกรณี เกษตรกรนำโคขุนไปเชือดที่โรงฆ่าสัตว์และชำแหละเนื้อโคขุนจำหน่าย มีกำไรเท่ากับ 113.28 บาทต่อกิโลกรัม โดยมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ 26.71 บาทต่อกิโลกรัม

สิทธินันท์ วิวัฒนาพรชัย และคณะ (2565) ได้ทำการศึกษาการวิเคราะห์มูลค่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากการเลี้ยงโคขุน กรณีศึกษาสหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ กรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด พบว่า ในปี พ.ศ. 2560 เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อเฉลี่ย 10.10 ตัวต่อครัวเรือน เป็นโคขุนเฉลี่ย 4.35 ตัวต่อครัวเรือน ที่เหลือเป็นโคพ่อแม่พันธุ์ ลูกโค และโครุ่นที่ยังไม่ทำการเลี้ยงขุน โดยเริ่มขุนโคเมื่อโคมีอายุเฉลี่ย 21.53 เดือน หรือมีน้ำหนักเฉลี่ย 369.85 กิโลกรัมต่อตัว อาหารที่ใช้เลี้ยงโคขุน ประกอบด้วย อาหารข้น เฉลี่ย 4.03 กิโลกรัมต่อตัวต่อวัน และอาหารหยาบ เช่น ฟาง หญ้า กากมันสำปะหลัง รำข้าว และกากน้ำตาล เฉลี่ย 19.95 กิโลกรัมต่อตัวต่อวัน และมีเกษตรกรบางรายใช้กากเบียร์เสริม ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงขุนเฉลี่ย 16.23 เดือน และจำหน่ายโคขุนเฉลี่ย 3.11 ตัวต่อครัวเรือนต่อปี เมื่อคำนวณต้นทุนการผลิตโคขุนรวมทั้งหมดเท่ากับ 76,669.11 บาทต่อตัวต่อปี แบ่งเป็น ต้นทุนผันแปร 69,008.25 บาทต่อตัวต่อปี (ร้อยละ 90.01) และต้นทุนคงที่ 7,660.86 บาทต่อตัวต่อปี (ร้อยละ 9.99) โดยต้นทุนผันแปร ส่วนที่เป็นเงินสด คิดเป็นมูลค่า 44,632.21 บาทต่อตัวต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 64.68 ของต้นทุนผันแปรทั้งหมด สำหรับต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด คิดเป็นมูลค่า 24,376.04 บาทต่อตัวต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 35.32 ของต้นทุนผันแปรทั้งหมด ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดและมีมูลค่ามากที่สุด คือ ค่าอาหารข้น และค่าอาหารหยาบคิดเป็นร้อยละ 53.61 ของต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดทั้งหมด รองลงมา คือ ค่าพันธุ์โคขุน คิดเป็นร้อยละ 42.70 ของต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดทั้งหมด ส่วนต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดที่มีมูลค่าสูงสุด คือ ค่าแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 77.94 ของต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดทั้งหมด และต้นทุนคงที่มีเฉพาะต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด ส่วนมากเป็นค่าเสื่อมราคาพ่อแม่พันธุ์ และค่าเสื่อมราคาโรงเรือนและอุปกรณ์ต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 4.81 และร้อยละ 4.25 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด เกษตรกรมีรายได้ในเลี้ยงโคขุน 88,371.84 บาทต่อตัวต่อปี จำแนกเป็นรายได้จากการจำหน่ายโคขุน 79,470.75 บาทต่อตัวต่อปี และรายได้จากการขายมูลโค 8,901.09 บาทต่อตัวต่อปี และเมื่อคำนวณผลตอบแทนสุทธิ พบว่า รายได้เหนือต้นทุนเงินสด 43,739.64 บาทต่อตัวต่อปี รายได้เหนือต้นทุนผันแปร 19,363.59 บาทต่อตัวต่อปี และรายได้เหนือต้นทุนทั้งหมด 11,702.74 บาทต่อตัวต่อปี

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3 (2563) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาเนื้อโคขุนโพนยางคำที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ภูมิศาสตร์ ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตระหว่างโคขุนโพนยางคำกับโคขุนทั่วไป พบว่า โคขุนโพนยางคำมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 78,965.57 บาทต่อตัว สูงกว่าโคขุนทั่วไปที่มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 39,679.57 บาทต่อตัว แบ่งเป็น ต้นทุนผันแปร 78,557.83 บาทต่อตัว สูงกว่าโคขุนทั่วไปที่มีต้นทุนผันแปร 39,435.83 บาทต่อตัว ต้นทุนคงที่ 387.74 บาทต่อตัว สูงกว่าโคขุนทั่วไปที่มีต้นทุนคงที่

143.00 บาทต่อตัว โคขุนโพนยางคำมีน้ำหนักต่อตัวเฉลี่ย 704.68 กิโลกรัม สูงกว่าโคขุนทั่วไปที่มีน้ำหนักต่อตัวเฉลี่ย 550 กิโลกรัม ราคาจำหน่ายโคขุนโพนยางคำ 141.54 บาทต่อกิโลกรัม สูงกว่าโคขุนทั่วไปที่ราคาจำหน่าย 100.00 บาทต่อกิโลกรัม เมื่อพิจารณาผลตอบแทนสุทธิที่ได้รับ พบว่า โคขุนโพนยางคำ ได้รับผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย 20,775.91 บาทต่อตัว หรือ 29.48 บาทต่อกิโลกรัม สูงกว่าโคขุนทั่วไปที่ได้รับผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย 15,214.00 บาทต่อตัว หรือ 27.66 บาทต่อกิโลกรัม สำหรับโซ่อุปทานและโซ่คุณค่าในการประกอบธุรกิจเนื้อโคขุนโพนยางคำ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยเกษตรกรซึ่งอยู่ในส่วนของต้นน้ำที่เป็นสมาชิกสหกรณ์โพนยางคำและขึ้นทะเบียนเลี้ยงโคขุนกับสหกรณ์ทำหน้าที่เป็นผู้ผลิตปัจจัยการผลิต คือ โคขุน โดยใช้กระบวนการผลิตตามมาตรฐานของสหกรณ์โพนยางคำ ซึ่งอยู่ในส่วนของกลางน้ำ โดยสหกรณ์โพนยางคำทำหน้าที่รวบรวมและแปรรูปเนื้อโคขุนโพนยางคำ เช่น เชือด ชำแหละ บ่มซาก ตัดแต่งซาก เก็บรักษา และจัดทำบรรจุภัณฑ์เนื้อโคขุนโพนยางคำเพื่อจำหน่าย เป็นต้น สำหรับปลายน้ำ คือ ผู้จัดจำหน่าย ประกอบด้วย สหกรณ์โพนยางคำ ซึ่งจำหน่ายผ่านหน้าร้านและการออกบูท ร้อยละ 50 รองลงมา คือ โมเดิร์นเทรด ร้อยละ 30 พ่อค้าส่ง ร้อยละ 10 และพ่อค้าปลีก ร้อยละ 10 ทั้งนี้ การผลิตเนื้อโคขุนโพนยางคำมีต้นทุนสูงกว่าเนื้อโคขุนทั่วไป ร้อยละ 24.75 และมีผลตอบแทนสุทธิสูงกว่าเนื้อโคขุนทั่วไปร้อยละ 70.12 เมื่อพิจารณาห่วงโซ่คุณค่าแต่ละระดับ พบว่า เกษตรกรขายโคขุนเพื่อใช้ผลิตเนื้อโคขุนโพนยางคำได้ในราคา 141.54 บาทต่อกิโลกรัม ในขณะที่สหกรณ์โพนยางคำ ซึ่งรวบรวมและแปรรูปขายมูลค่าซากได้ในราคา 254.00 บาทต่อกิโลกรัม และผู้จัดจำหน่ายขายเนื้อตัดแต่งได้ในราคา 300.90 บาทต่อกิโลกรัม ดังนั้น มูลค่าเพิ่มของราคาขายระหว่างเกษตรกรกับผู้รวบรวมคิดเป็น 112.46 บาทต่อกิโลกรัม และระหว่างผู้รวบรวมกับผู้จัดจำหน่ายคิดเป็น 46.90 บาทต่อกิโลกรัม

2.4.2 แนวคิดและทฤษฎี

1) แนวคิดเกี่ยวกับประเภทของการประเมินผล (อ้างถึง บรรเทิง มาแสง, 2546)

การประเมินผลโครงการแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ตามระยะเวลาของโครงการ ดังนี้

1.1) การประเมินผลก่อนการดำเนินงานโครงการ (Pre-Evaluation) เป็นการประเมินผลก่อนที่จะทำโครงการ วัตถุประสงค์ในการประเมินผลครั้งนี้ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการโดยการวิเคราะห์ว่าผลที่ได้ตามโครงการนั้น คุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ เป็นการวิเคราะห์เสนอต่อผู้มีหน้าที่ในการอนุมัติโครงการ

1.2) การประเมินผลระหว่างการดำเนินงานโครงการ (On going Evaluation) เป็นการประเมินผลระหว่างการดำเนินงานตามโครงการ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตที่ได้ (Output) กับผลกระทบในระยะสั้นของโครงการ (Effect) การประเมินผลในระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานให้ดีขึ้น ซึ่งจะเป็นการป้องกันโครงการไม่ให้ล้มเหลว นอกจากนี้บทเรียนที่ได้จากการประเมินผลยังสามารถนำไปใช้ประยุกต์ในการจัดทำโครงการอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายกันได้

1.3) การประเมินโครงการหลังสิ้นสุดแล้ว (Post Evaluation) การประเมินผลในลักษณะนี้เป็นการประเมินผลกระทบ (Impact) อันเกิดจากการทำงานของโครงการ โดยเปรียบเทียบผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคมก่อนดำเนินงาน ระหว่างดำเนินงานและหลังดำเนินงาน เป็นการวิเคราะห์ว่าผลดำเนินงานนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ อย่างไร นอกจากนี้บทเรียนซึ่งไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการ จะได้นำไปประกอบการพิจารณาแนวทางในการวางโครงการอื่น ๆ ต่อไป

2) ตัวแบบตรรกะ (Logic Model) Kant and Kanh, 1978 (อ้างใน มยุรี บุญริ้ว, 2547) การประเมินผลโดยใช้รูปแบบเชิงระบบ (Input - Output Model 150 System Approach Mode) เป็นรูปแบบการประเมินผลหนึ่งที่ผู้ประเมินผลนำมาประยุกต์ใช้ในการประเมินผลโครงการ มีหลักสำคัญของการประเมินผล

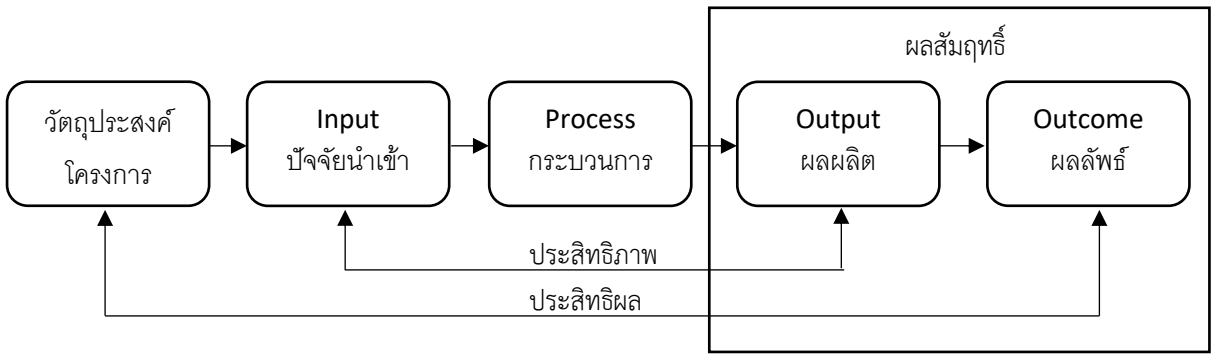
ด้วยระบบบวิเคราะห์ (Analysis Evaluation) เป็นการประเมินวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) และประเมินผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากโครงการหลักการสำคัญ คือ มุ่งเน้นประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ โดยจะทำการประเมิน 2 ช่วงเวลา คือ ประเมินระหว่างการดำเนินโครงการ (On-Going Evaluation) และประเมินหลังเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการ (Ex-Post Evaluation) เพื่อใช้ในการตัดสินใจแก่ผู้บริหารว่าจะดำเนินการต่อไป จะต้องปรับปรุงอะไรบ้างหรือจะยุติโครงการ โดยการประเมินรูปแบบนี้จะเน้น 4 ด้าน คือ

2.1) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการจัดหาข้อมูลนั้นว่าจะช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ ซึ่งมักจะประเมินในด้านต่างๆ คือ ความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดทำโครงการ ยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ และการได้รับความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้ เช่น หน่วยงานที่จะช่วยเหลือ เวลา เงินทุน อาคารสถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือ

2.2) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เมื่อแผนการดำเนินการได้รับอนุมัติและลงมือทำ การประเมินผลกระบวนการจำเป็นต้องได้รับการเตรียมการเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้รับผิดชอบและผู้ดำเนินการทุกลำดับขั้น การประเมินกระบวนการมีวัตถุประสงค์ใหญ่อยู่ 3 ประการ คือ เพื่อหาและทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้ตัดสินโจวางแผน และเพื่อเป็นรายงานสะสมถึงการปฏิบัติการต่างๆ ที่เกิดขึ้น

2.3) การประเมินผลผลิต (Output Evaluation) มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดและแปลความหมายของความสำเร็จ ไม่เฉพาะเมื่อสิ้นสุดวัฏวัฏจักรของโครงการเท่านั้น แต่ยังมีความจำเป็นอย่างยิ่งในระหว่างการปฏิบัติตามโครงการด้วย ระเบียบทั่วๆไปของการประเมินผลผลิต จะรวมสิ่งเหล่านี้เข้าด้วยกัน คือ ดูว่าการกำหนดวัตถุประสงค์นั้นนำไปใช้ได้หรือไม่ เกณฑ์ในการวัดที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมคืออะไร เปรียบเทียบผลที่วัดมาได้มาตรฐานสมบูรณ์ (Absolute Criteria) หรือมาตรฐานสัมพัทธ์ (Relative Criteria) ที่กำหนดไว้ก่อน และการแปลความหมายถึงสาเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้น

2.4) การประเมินผลลัพธ์ (Outcome Evaluation) การประเมินผลลัพธ์เป็นการพิจารณาถึงผลประโยชน์ ผลกระทบ สิ่งที่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายอันเป็นผลมาจากการดำเนินงานโครงการ ซึ่งสามารถเป็นผลลัพธ์ระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว คือ เป้าหมายของผลลัพธ์ที่เป็นเป้าหมายของการเนินการหรือการให้บริการ และดัชนีชี้วัดผลลัพธ์ที่เป็นความคาดหวังที่วัดและสังเกตเห็นได้ ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายของผลลัพธ์ เป็นสิ่งที่มองเห็นได้ สามารถจะชี้นำได้ว่าโครงการได้มีการดำเนินการใดบ้างที่เป็นความก้าวหน้าในการบรรลุถึงเป้าหมาย ผลลัพธ์ หรือเป้าหมายการให้บริหารให้มากขึ้น ความสัมพันธ์แสดงดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 2.1 แบบจำลองการประเมินผลเชิงระบบ

ที่มา: Kant and Kahn,1978 อ้างใน ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร,2560

3) การสร้างเครื่องมือการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพ

ตัวชี้วัดทางกายภาพ เช่น เพศ หรือตัวชี้วัดที่บอกความแตกต่างเช่น ระดับการศึกษา อายุผู้ประเมิน หรือผู้วิจัยสามารถวัดค่าตัวชี้วัดได้ไม่ยากนักแต่ตัวชี้วัดบางตัวไม่สามารถได้จากการสังเกตหรือสอบถามถึงความแตกต่างได้ เช่น ทัศนคติ ความรู้ หรือความเข้าใจ เป็นต้น ตัวชี้วัดเหล่านี้ต้องใช้เครื่องมือวัดที่ผู้ประเมินหรือผู้วิจัยต้องสร้างขึ้นมาพิเศษเพื่อวัดข้อเท็จจริงได้อย่างแม่นยำและเที่ยงตรง ในการประเมินครั้งนี้ได้นำมาตรวัดแบบลิเคิทสเกล (Likert Scale) ที่สร้างขึ้นโดย Rensis Likert มาใช้ในการวัดมูลเชิงคุณภาพ โดยกำหนดระดับของการแสดงความคิดเห็นในข้อถามกำหนดความคิดเห็นแต่ละระดับ ดังนี้ (ศูนย์ประเมินผล, 2556)

5 คะแนน สำหรับระดับมากที่สุด

4 คะแนน สำหรับระดับมาก

3 คะแนน สำหรับระดับปานกลาง

2 คะแนน สำหรับระดับค่อนข้างน้อย

1 คะแนน สำหรับระดับน้อย

ต่อจากนั้นก็มากำหมดเกณฑ์คะแบนเป็นช่วง ๆ มีวิธีคำนวณหาค่าค่ะแนนได้ ดังนี้

$$\text{ช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด

คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด

จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนด ซึ่งสามารถกำหนดได้หลายระดับ เช่น 3 ระดับ 4 ระดับ หรือ 5 ระดับ

4) แนวคิดต้นทุนการผลิตปศุสัตว์ ตามความหมายของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2561)

4.1) ต้นทุนการผลิตของผลผลิตปศุสัตว์ของเกษตรกร คือ เป็นต้นทุนของผลผลิตปศุสัตว์ที่ยังอยู่ในฟาร์มของเกษตรกร ค่าใช้จ่ายที่นำมาคิดเป็นต้นทุนการผลิตจะต้องครอบคลุม ตั้งแต่เริ่มต้นทำการเลี้ยงจนกระทั่งโตได้ขนาดและน้ำหนักตามมาตรฐานหรือสามารถให้ผลผลิตตามมาตรฐานกำหนด จึงจะสามารถนำมาคำนวณเป็นต้นทุนการผลิตได้ หากลงทุนแล้วไม่มีผลผลิตหรือผลเสียหายหมดก็จะไม่สามารถคำนวณหาต้นทุนของผลผลิตได้ จะมีแต่เพียงค่าใช้จ่ายตามกิจกรรมการผลิตเท่านั้น ดังนั้น จึงไม่นับเป็นต้นทุนการผลิต

4.2) ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ คือ การคิดค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งหมดในช่วงเวลาของการผลิต ใช้เท่าไหร่ก็คิดค่าใช้จ่ายเท่านั้น และคิดทั้งที่จ่ายไปเป็นเงินสดจากการจ้าง การซื้อ และการเช่าทั้งของการใช้แรงงาน และวัสดุต่างๆ อีกทั้งมีการประเมินค่าใช้จ่ายกรณีที่ใช้แรงงาน วัสดุต่างๆ ที่เป็นของตนเอง (รวมทั้งสมาชิกครอบครัว) ที่ไม่ได้จ้าง ไม่ได้ซื้อ ไม่ได้เช่านั้นด้วย และยังต้องคิดค่าเสียโอกาสการลงทุนเฉพาะรายการที่เป็นเงินสดเท่านั้นตามทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่ใช้เป็นมาตรฐาน

4.3) ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย คือ การคิดค่าใช้จ่ายของเกษตรกรทุกรายที่เป็นตัวอย่าง ไม่ใช่ของรายใดรายหนึ่ง และคิดเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักด้วยจำนวนตัวสัตว์ที่เลี้ยงสำหรับปศุสัตว์ หรือเนื้อที่เลี้ยงสำหรับประมงของแต่ละรายมาพิจารณาด้วย

กล่าวโดยสรุป ต้นทุนการผลิตปศุสัตว์ หมายถึง ค่าใช้จ่ายหรือมูลค่าการใช้ปัจจัยการผลิต ทั้งปัจจัยผันแปรและปัจจัยคงที่ ทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสดที่นำมาใช้ในการประกอบการผลิต เพื่อให้การผลิตดำเนินการไปจนสิ้นสุดขบวนการผลิตในช่วงเวลาหรือรุ่นของการผลิตหนึ่ง ๆ ที่กำหนด

5) คำนิยามและโครงสร้างต้นทุนการผลิตปศุสัตว์

5.1) ต้นทุนผันแปร ประกอบด้วย ปัจจัยผันแปรต่าง ๆ ดังนี้

(1) ค่าแรงงาน หมายถึง แรงงานที่นำมาใช้ในการประกอบการผลิตในกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่แสดงในรูปของเงินสดในกรณีที่มีการจ้างแรงงาน และไม่เป็นเงินสดในกรณีที่แรงงานนั้นเป็นของสมาชิกในครัวเรือนให้ใช้อัตราค่าจ้างรายวันขั้นต่ำในท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นค่าจ้างของแรงงานครัวเรือน โดยค่าแรงงานในการเลี้ยง ประกอบด้วยกิจกรรม การผสมอาหาร การขนอาหาร การเตรียมและให้อาหาร-น้ำ ทำความสะอาดโรงเรือน ให้ยารักษาโรค ทำวัคซีน ดูแลรักษา และอื่น ๆ

(2) ค่าบริหารจัดการ หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของฟาร์มโดยเจ้าของฟาร์ม ผู้จัดการ เสมียน สัตวแพทย์ สัตวบาล เป็นต้น

(3) ค่าวัสดุ หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่นำมาใช้ในการประกอบการผลิตแล้วหมดสภาพไป รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตบางชนิดที่ใช้ได้เพียงรุ่นการผลิตนั้น ๆ เพียงครั้งเดียว ประกอบด้วย

- ค่าพันธุ์สัตว์ หมายถึง ค่าพันธุ์ปศุสัตว์ที่ซื้อมาเลี้ยงเพื่อผลิตให้ได้ผลผลิต คือ ขนาดและน้ำหนักตามระยะ หรือรุ่นของการเลี้ยง

- ค่าผสมพันธุ์ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการผสมเทียมพันธุ์สัตว์

(4) ค่าอาหาร หมายถึง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารสำหรับเลี้ยงปศุสัตว์ที่ทำการผลิต มีทั้งอาหารผสม และอาหารสำเร็จรูป

- อาหารผสม หมายถึง อาหารที่ได้ทำการผสมวัตถุดิบที่บดละเอียดแล้วหลายอย่างคลุกเคล้าให้เข้ากัน โดยมากจะเติมยาปฏิชีวนะ วิตามิน แร่ธาตุลงไปตามความต้องการของปศุสัตว์ชนิดนั้น ๆ วัตถุดิบที่ใช้ผสม เช่น รำ ปลายข้าว กากถั่วเหลือง ปลาป่น ข้าวโพด เป็นต้น

- อาหารสำเร็จรูป หมายถึง อาหารที่สามารถนำไปใช้เลี้ยงสัตว์ได้โดยตรง โดยไม่ต้องนำวัตถุดิบต่างๆ มาผสมอีก มีทั้งอาหารสำเร็จรูปแบบเป็นผง และแบบเป็นเม็ด ซึ่งแบบเป็นเม็ดก็คือ การนำเอาอาหารที่ได้ผสมสำเร็จแล้วไปผ่านกรรมวิธีการอัดเม็ด และสามารถกำหนดขนาดต่าง ๆ ตามอายุของปศุสัตว์ชนิดนั้นๆ ได้

(5) ค่าอาหารข้น หมายถึง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารผสมหรืออาหารสำเร็จรูปก็ได้ ใช้เฉพาะโคนมและโคเนื้อ

(6) ค่าอาหารหยาบ หมายถึง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารจำพวกพืช หรือเศษวัสดุเหลือใช้ของผลผลิตที่ผ่านการแปรรูปแล้ว และสามารถนำมาเลี้ยงปศุสัตว์ได้ ซึ่งได้แก่ หญ้าสด หญ้าแห้ง ฟางข้าว เปลือกข้าวโพด เปลือกสับปะรดหมัก กากน้ำตาล ฯลฯ

(7) ค่ายาป้องกันโรค หมายถึง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยา วัคซีน และวิตามินต่าง ๆ ที่ใช้ในการป้องกันและรักษาโรคปศุสัตว์

(8) ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและอื่นๆ เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเลี้ยงปศุสัตว์ชนิดนั้น

(9) ค่าซื้ออุปกรณ์ หรือค่าวัสดุสิ้นเปลือง เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ที่มีอายุการใช้งานสั้น และมูลค่าต่อหน่วยต่ำ เช่น แปรง ไม้กวาด ถุงมือ สายยาง พลั่ว จอบ รองเท้าบูท และหลอดไฟฟ้า เป็นต้น

(10) ค่าซ่อมแซมโรงเรือนอุปกรณ์ เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการซ่อมโรงเรือน เครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการเกษตรต่างๆ ที่ชำรุดให้สามารถใช้งานได้ตามปกติ และค่าซ่อมดังกล่าวต้องเป็นค่าซ่อมเล็กๆ น้อยๆ เท่านั้น ซึ่งการพิจารณาว่าการซ่อมครั้งใดเป็นการซ่อมเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือเป็นการซ่อม

ใหญ่ให้พิจารณาว่าซ่อมแล้วอายุการใช้งานเพิ่มขึ้นหรือไม่ ถ้าเพิ่มขึ้นก็ถือว่าการซ่อมนั้นเป็นการซ่อมใหญ่ และตีมูลค่าเป็นทรัพย์สินให้คำนวณมูลค่าและอายุการใช้งานมาใหม่ด้วย แต่ถ้าอายุการใช้งานไม่เพิ่มขึ้นเป็นเพียงการซ่อมเพื่อให้เครื่องมืออุปกรณ์ใช้งานได้ดีตามปกติเท่านั้น ให้ถือว่าเป็นการซ่อมเล็กๆ น้อยๆ

(11) ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการประเมินการลงทุนในมูลค่าปัจจัยผันแปรเฉพาะที่เป็นเงินสดทั้งหมดของการผลิตปศุสัตว์ในรุ่นการผลิตหนึ่งๆ ซึ่งมูลค่าปัจจัยที่นำมาใช้ในการผลิตปศุสัตว์ต้องเสียโอกาสที่จะนำไปใช้ในกิจกรรมอื่นๆ ที่สามารถสร้างผลผลิตได้ เช่น นำเงินไปซื้อปัจจัยประเภทวัสดุ คือ ซื้อจำนวนปศุสัตว์ ซื้ออาหาร ซื้อยารักษาโรค ซึ่งเงินจำนวนดังกล่าวต้องเสียโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนจากการนำไปใช้ในกิจกรรมอื่น เช่น ฝากธนาคารหรือให้กู้ยืม ดังนั้น ค่าเสียโอกาสจึงเป็นค่าใช้จ่ายประเมินส่วนหนึ่งในการคำนวณต้นทุนการผลิตปศุสัตว์ มีวิธีการคำนวณ ดังนี้

$$OPC = TVC\left(\frac{M}{12}\right)(i)$$

โดยที่ OPC = ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน
TVC = ต้นทุนผันแปรทั้งหมดต่อตัว เฉพาะที่เป็นเงินสด
M = ช่วงเวลาการผลิต (เดือน) ตั้งแต่เริ่มการผลิตจนถึงเก็บผลผลิต
i = อัตราค่าเสียโอกาส ส่วนใหญ่ใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ธกส.

5.2) ต้นทุนคงที่ ประกอบด้วยปัจจัยคงที่ต่างๆ ดังนี้

(1) ค่าเช่าที่ดิน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการนำที่ดินไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมทำฟาร์มปศุสัตว์ชนิดนั้นๆ ซึ่งจะแสดงเป็นเงินสดในกรณีที่มีการเช่าที่ดินเกิดขึ้นจริง และไม่เป็นเงินสดในกรณีที่ดินนั้นเป็นที่ดินของตนเอง ซึ่งจะต้องประเมินมูลค่าของค่าเช่าที่ดิน ทั้งนี้ค่าเช่าที่ดินได้รวมถึงค่าภาษีที่ดินเรียบร้อยแล้ว ซึ่งค่าภาษีที่ดินจะต้องแสดงเป็นเงินสด แต่เนื่องจากมีมูลค่าเพียงเล็กน้อยจึงมิได้แยกมูลค่าออกมาชัดเจน ดังนั้น จึงให้ถือรวมเป็นค่าเช่าที่ดินเพียงรายการเดียว

(2) ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการประเมินกระจายมูลค่าของทรัพย์สินที่ซื้อไว้ใช้งานไปสู่ช่วงการผลิตต่างๆ ตลอดอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น และแสดงมูลค่าไม่เป็นเงินสด ซึ่งการประเมินค่าเสื่อมหรือค่าสึกหรอ สามารถคำนวณได้หลายวิธี แต่ในที่นี้ใช้วิธี The Straight-Line Method ซึ่งเป็นวิธีการคำนวณที่ง่ายที่สุดและนิยมใช้กันมาก ซึ่ง สศก. ได้กำหนดให้ใช้วิธีการนี้ โดยมีวิธีการคำนวณ ดังนี้

$$D = \frac{(P-S)}{N}\left(\frac{M}{12}\right)(U)$$

โดยที่ D = ค่าเสื่อมราคาต่อปี
P = มูลค่าแรกซื้อหรือสร้าง
S = มูลค่าซาก
N = อายุการใช้งาน
M = ช่วงเวลาการผลิต (เดือน) ตั้งแต่เริ่มการผลิตจนถึงเก็บผลผลิต
U = ร้อยละการใช้งานของทรัพย์สินในการผลิตปศุสัตว์นี้

(3) ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนในทรัพย์สิน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการประเมินมูลค่าทรัพย์สินที่เสียโอกาสได้รับผลตอบแทนจากการนำปัจจัยประเภททุนไปใช้ในกิจกรรมอื่นๆ ที่สามารถสร้างผลผลิตได้ และการคิดอัตราค่าเสียโอกาสนั้นจะใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จาก ธกส. เช่นเดียวกับการคิดค่าเสียโอกาสการลงทุนในปัจจัยผันแปร โดยการคำนวณค่าเสียโอกาสเงินลงทุนในทรัพย์สินนั้น ถ้าเป็นการคำนวณต้นทุนการ

ผลิตในรอบ 1 ปีการผลิต มูลค่าปัจจัยคงที่ที่นำมาคิดค่าเสียโอกาส นิยมใช้ค่าเฉลี่ยของมูลค่าทรัพย์สินต้นปีและปลายปี บางครั้งอาจมีปัญหาเกี่ยวกับมูลค่าปลายปีอาจใช้มูลค่าต้นปีอย่างเดียวก็ได้ หรือถ้าต้องการขจัดปัญหาการประเมินราคาอาจจะใช้วิธีการคิดค่าเสียโอกาสโดยใช้มูลค่าแรกซื้อหรือสร้างบวกด้วยมูลค่าซากหารด้วย 2 ซึ่งจะเป็นการกระจายค่าเสียโอกาสที่มีค่าคงที่ทุกปี แต่ในแนวคิดจะใช้วิธีตีราคามูลค่าซากให้เป็นศูนย์หรือไม่มีมูลค่าซากเพื่อลดความยุ่งยากในการคำนวณ มีวิธีการคำนวณดังนี้

$$OPI = \frac{(P+S)}{2}\left(\frac{M}{12}\right)(i)(U)$$

โดยที่ OPI = ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนในทรัพย์สิน
P = มูลค่าต้นปีแรกซื้อหรือสร้าง
S = มูลค่าซาก เท่ากับ 0
i = อัตราค่าเสียโอกาส ส่วนใหญ่ใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ธกส.
M = ช่วงเวลาการผลิต (เดือน) ตั้งแต่เริ่มการผลิตจนถึงเก็บผลผลิต
U = ร้อยละการใช้งานของทรัพย์สินในการผลิตปศุสัตว์นี้

5.3) ต้นทุนการผลิตทั้งหมด หมายถึง ผลรวมค่าใช้จ่ายทั้งหมดของต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ทั้งที่เป็นเงินสด และประเมิน ซึ่งต้นทุนการผลิตประกอบด้วย

(1) ต้นทุนการผลิตปศุสัตว์ทั้งหมดเฉลี่ยต่อตัว หมายถึง ค่าใช้จ่ายหรือมูลค่าการใช้ปัจจัยการผลิตทั้งปัจจัยผันแปรและปัจจัยคงที่ทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด ที่นำมาใช้ในการประกอบการผลิตเพื่อให้การผลิตดำเนินการไปจนสิ้นสุดขบวนการผลิตในช่วงเวลาหรือรุ่นของการผลิตหนึ่งๆ ที่กำหนด หารด้วยจำนวนปศุสัตว์ (ตัว) ที่ขายหรือเก็บผลผลิต หน่วยเป็นบาทต่อตัว

(2) ต้นทุนการผลิตปศุสัตว์ทั้งหมดเฉลี่ยต่อกิโลกรัม หมายถึง ต้นทุนการผลิตปศุสัตว์ทั้งหมดเฉลี่ยต่อตัว หารด้วยน้ำหนักเฉลี่ยต่อตัว (กิโลกรัม) หน่วยเป็นบาทต่อกิโลกรัม

5.4) ต้นทุนการผลิตทั้งหมดเมื่อหักผลพลอยได้และสัตว์ปลดระวาง หมายถึง ต้นทุนการผลิตทั้งหมด หักออกด้วยผลพลอยได้จากการเลี้ยงสัตว์ และมูลค่าสัตว์ปลดระวาง โดยที่

(1) มูลค่าสัตว์ปลดระวาง หมายถึง ราคาตัวสัตว์ที่ใช้งานหรือให้ผลผลิตมาระยะหนึ่งแล้วปลดระวางหรือคัดออกขาย เนื่องจากให้ผลผลิตไม่คุ้มค่าใช้จ่าย

(2) ผลพลอยได้จากการเลี้ยงสัตว์ หมายถึง ผลผลิตรองที่ไม่ใช่ผลผลิตหลักจากการเลี้ยงปศุสัตว์ชนิดนั้น เช่น มูลสัตว์ที่ขายได้ของรุ่นนั้นๆ ถุงอาหารสัตว์ เป็นต้น

6) แนวคิดผลตอบแทนการผลิต

การวิเคราะห์ผลตอบแทน ส่วนประกอบผลตอบแทน พิจารณาได้ดังนี้

6.1) รายได้ทั้งหมด หมายถึง รายได้ทั้งหมดที่ได้จากการผลิตผลผลิตผลทางการเกษตรต่อปีการผลิต ซึ่งเท่ากับปริมาณผลผลิตทั้งหมดคูณด้วยราคาผลผลิตที่เกษตรได้รับ

รายได้ทั้งหมด = จำนวนผลผลิต x ราคาของผลผลิตที่เกษตรกรได้รับ

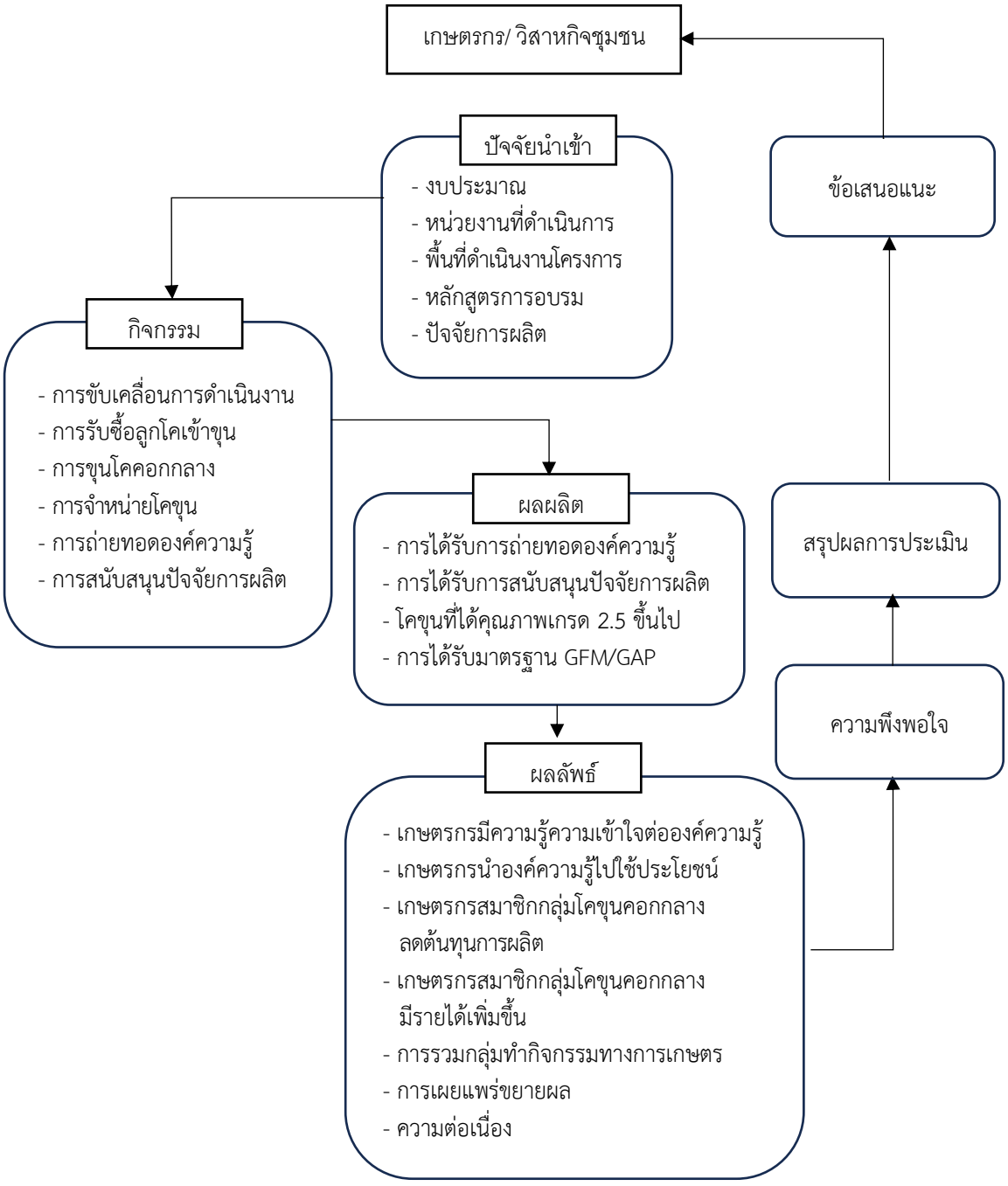
6.2) รายได้สุทธิ คือ ส่วนที่เหลือจากการนำรายได้หักด้วยต้นทุนทั้งหมด ซึ่งรายได้สุทธิใช้ในการพิจารณาถึงผลกระทบที่มีผลต่อกำไรในกรณีที่มีเปลี่ยนแปลงในราคาขาย โดยรายได้สุทธิสามารถคำนวณได้ดังนี้

รายได้สุทธิ = รายได้ – ต้นทุนทั้งหมด

2.5 วิธีการประเมินผล

2.5.1 กรอบแนวคิดในการประเมินผล

การประเมินผลครั้งนี้ โดยใช้รูปแบบการประเมินผลเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นกรอบในการกำหนดประเด็นและตัวชี้วัดที่ต้องการประเมินผล ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) โดยกรอบแนวคิดในการประเมินผล และตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้นสามารถใช้ประเมินความสำเร็จ ทั้งในด้านกระบวนการดำเนินงานและการบริหารโครงการ การสะท้อนถึงผลสำเร็จที่ได้จากการดำเนินโครงการ โดยสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการประเมินผลโครงการได้ ดังนี้ (ภาพที่ 2.1)

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในการประเมินผลโครงการ

1) รูปแบบของงานประเมินผล การประเมินผลครั้งนี้ใช้รูปแบบเชิงตรรกะ (Logic model) ซึ่งเป็นรูปแบบของกระบวนการเชิงเหตุและผล สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมืออธิบายกระบวนการของการประเมินผลที่เน้นความเชื่อมโยงการใช้ทรัพยากรในกิจกรรมของโครงการ รวมถึงผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดขึ้น ประกอบด้วย

1.1) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประเด็นในการพิจารณา ได้แก่ งบประมาณ หน่วยงานที่ดำเนินการ พื้นที่ดำเนินโครงการ หลักสูตรการอบรมความรู้ และปัจจัยการผลิต

1.2) กิจกรรม (Activities) ประเด็นในการพิจารณา ได้แก่

(1) การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย กำหนดแนวทางการพัฒนาเกษตรกรที่เลี้ยงแม่โคพื้นฐานและจัดทำคู่มือการเลี้ยงแม่โคพื้นฐาน การทบทวนข้อปฏิบัติการดำเนินการของกลุ่มโคขุนคอกกลาง การกำหนดแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของกลุ่มโคขุนคอกกลาง ถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการผลิตโคเนื้อลูกผสมพันธุ์ไทยวากิว และการดำเนินการผลิตโคขุนของกลุ่มโคขุนคอกกลาง

(2) การดำเนินงานของหน่วยงาน ประกอบด้วย การจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ และการสนับสนุนปัจจัยการผลิต (เงินกู้ปลอดดอกเบี้ย)

1.3) ผลผลิต (Outputs) ประเด็นในการพิจารณาที่เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมของแผนงานโครงการ ได้แก่

(1) การได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้

(2) การได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต

(3) โคขุนที่ได้คุณภาพเกรด 2.5 ขึ้นไป

(4) การรับรองมาตรฐานฟาร์ม GFM/GAP

1.4) ผลลัพธ์ (Outcomes) ประเด็นในการพิจารณาที่เกี่ยวกับผลของการเปลี่ยนแปลงจากกิจกรรมของแผนงานโครงการ ได้แก่

(1) ด้านการอบรมองค์ความรู้ ประกอบด้วย การเข้าใจในหลักสูตรอบรม และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

(2) ด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ต้นทุนการผลิต และรายได้เกษตรกร

(3) ด้านสังคม ได้แก่ การรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางการเกษตร

(4) ด้านความต่อเนื่อง ประกอบด้วย การดำเนินกิจกรรมขุนโค การขยายผลไปสู่ผู้เลี้ยงโครายอื่น การเผยแพร่ขยายผลด้านการขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุน FTA

2) ประเภทของงานประเมินผล การประเมินผลครั้งนี้เป็นการประเมินผลระหว่างดำเนินโครงการ (Ongoing Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินหลังจากที่มีการดำเนินงานโครงการไประยะหนึ่ง เพื่อทราบผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินโครงการ ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ เพื่อนำผลไปใช้แก้ไขปรับปรุงโครงการให้สามารถดำเนินโครงการได้ตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้

3) แผนแบบของงานประเมินผล การประเมินผลครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่โครงการกำหนดไว้ และเปรียบเทียบผลระหว่างก่อนมีโครงการและหลังมีโครงการ รวมทั้งเป็นการเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยหรือค่าเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ เป็นต้น

2.5.2 ประเด็นและตัวชี้วัด จากรูปแบบการประเมินผลดังกล่าว นำมาสร้างประเด็นและตัวชี้วัดการประเมินผลของโครงการ โดยใช้การเปรียบเทียบเป้าหมายหรือเกณฑ์การประเมิน ดังนี้ (ตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1 ประเด็นและตัวชี้วัด

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมินผล
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละงบประมาณที่เบิกจ่าย	ร้อยละ 100
1.2 หน่วยงาน	- จำนวนหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการ	2 หน่วยงาน
1.3 พื้นที่ดำเนินโครงการ	- จำนวนพื้นที่ดำเนินการ	5 แห่ง
1.4 หลักสูตรการถ่ายทอดความรู้	- จำนวนหลักสูตรที่อบรมถ่ายทอดความรู้	2 หลักสูตร
1.5 ปัจจัยการผลิต	- จำนวนปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน (เงินกู้ยืม)	1 ปัจจัย
2. กิจกรรม (Activities)		
2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน		
- การจัดประชุมชี้แจงโครงการ	- จำนวนครั้งในการจัดประชุมชี้แจงโครงการ	1 ครั้ง
2.2 การดำเนินงานของหน่วยงาน		
- จัดอบรมถ่ายทอดความรู้	- ระดับหลักสูตรตรงตามความต้องการของเกษตรกร	ระดับมากขึ้นไป
- สนับสนุนปัจจัยการเผลิต	- ระดับปัจจัยการผลิตที่สนับสนุนตรงตามความต้องการของเกษตรกร	ระดับมากขึ้นไป
	- ระดับความเพียงพอของปัจจัยการผลิต (เงินกู้ยืม)	ระดับมากขึ้นไป
3. ผลผลิต (Outputs)		
3.1 การได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้	- จำนวนเกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้	40 ราย
3.2 การได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต	- จำนวนลูกโคเข้าขุนในกลุ่มโคขุนคอกกลาง	ไม่น้อยกว่า 240 ตัว/ปี
	- จำนวนคอกกลางที่ได้รับการสนับสนุนเงินกู้ยืม	5 คอกกลาง
	- จำนวนโคขุนที่ผลิตได้มีเกรดคุณภาพไขมันแทรกระดับ 2.5 ขึ้นไป	ร้อยละ 60
	- โรงเรือนของกลุ่มโคขุนคอกกลางได้รับการรับรองมาตรฐาน GFM/GAP	5 แห่ง
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
4.1 ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้	- ระดับความรู้ความเข้าใจต่อองค์ความรู้ของเกษตรกร	ระดับมากขึ้นไป
	- ระดับการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร	ระดับมากขึ้นไป
4.2 ด้านเศรษฐกิจ	- เกษตรกรสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลางมีต้นทุนการผลิตโคขุนลดลง	ร้อยละ 8 (ตลอดระยะเวลาโครงการ)
	- เกษตรกรสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลางมีรายได้เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 10 (ตลอดระยะเวลาโครงการ)
4.3 ด้านสังคม	- ระดับการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางการเกษตรคอกกลาง (อาหารสัตว์)	ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมินผล
4.4 ด้านความต่อเนื่อง	- ระดับการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องของเกษตรกรคอกกลาง	ระดับมากขึ้นไป
	- ระดับการเผยแพร่ขยายผลด้านการเลี้ยงโคขุนไปสู่เกษตรกรรายอื่น	ระดับมากขึ้นไป
	- ระดับการเผยแพร่ขยายผลด้านการขอสนับสนุนจากกองทุน FTA ไปสู่เกษตรกรรายอื่น	ระดับมากขึ้นไป
5. ความพึงพอใจ		
5.1 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่	- ระดับความเพียงพอของงบประมาณ	ระดับมากขึ้นไป
	- ระดับความทันเวลาของงบประมาณ	ระดับมากขึ้นไป
5.2 ความพึงพอใจของเกษตรกร		
1) หลักสูตรการอบรม	- ระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตรการอบรม	ระดับมากขึ้นไป
2) ปัจจัยการผลิต (เงินกู้ยืม)	- ระดับความพึงพอใจต่อปริมาณปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน	ระดับมากขึ้นไป
	- ระดับความพึงพอใจต่อช่วงเวลาที่ได้รับปัจจัยการผลิต	ระดับมากขึ้นไป
3) การดำเนินโครงการ	- ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการ	ระดับมากขึ้นไป

2.5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) วิธีการรวบรวมข้อมูล ในการประเมินผลครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีคำถามทั้งคำถามปลายปิด (Close - ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open - ended - Question)

2) แหล่งข้อมูล การประเมินผลครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท ประกอบด้วย ข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ

2.1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเข้าร่วมโครงการ ดังนี้

(1) หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 1 ราย โดยวิธีคัดเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

(2) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ประธานวิสาหกิจชุมชน จำนวน 1 ราย และสมาชิกผู้เลี้ยงโคขุนคอกกลาง จำนวน 5 ราย โดยวิธีสำมะโน และสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ จำนวน 2 หลักสูตร โดยวิธีสุ่มตัวอย่างกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้กฎแห่งความชัดเจน (Rule of Thumb) เป็นการกำหนด ขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนึงถึงขนาดของประชากรในลักษณะของอัตราส่วนที่คิดเป็นร้อยละ ดังนี้ (Neuman,1991)

ประชากรน้อยกว่า 1,000 ราย จำนวนตัวอย่างไม่น้อยกว่า ร้อยละ 30
ประชากรอยู่ระหว่าง 1,001 - 10,000 ราย จำนวนตัวอย่างไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10
ประชากรอยู่ระหว่าง 10,001 - 150,000 ราย จำนวนตัวอย่างไม่น้อยกว่า ร้อยละ 1
ประชากรมากกว่า 150,000 ราย จำนวนตัวอย่างไม่น้อยกว่า ร้อยละ 0.025

ซึ่งในการประเมินผลครั้งนี้ใช้จำนวนตัวอย่างไม่น้อยกว่า ร้อยละ 30 ของสมาชิกผู้ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ หลักสูตร ละ 20 ราย ได้จำนวนตัวอย่าง 6 รายต่อหลักสูตร รวมทั้งสิน 12 ราย

2.2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รวบรวมจากเอกสารประกอบการประชุม รายงานผลการดำเนินงานโครงการ เอกสารรายงานที่เกี่ยวข้อง และฐานข้อมูลเกษตรกรที่ร่วมโครงการ

2.5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) ซึ่งวิเคราะห์ในเชิงตัวเลขโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) จำแนกการวิเคราะห์ได้ ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม ได้แก่ ผลรวม ค่าร้อยละ สัดส่วน และค่าเฉลี่ย โดยการแจกแจงความถี่ จัดกลุ่ม จัดประเภทของข้อมูล แล้วนำมาเสนอในรูปตารางและแผนภูมิ เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่เป็นตัวเลขหรืออธิบายให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในแต่ละตัวชี้วัดของการประเมินผล เช่น เปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับแผนหรือเป้าหมาย หรือเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นระหว่างก่อนและหลังมีโครงการฯ

ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจ จะใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ทสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อใช้วัดทัศนคติ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิร์ทสเกล เป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น 3 ระดับ หรือ 5 ระดับ ทั้งนี้ การติดตามโครงการครั้งนี้ จะใช้การแบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้ 5 เท่ากับระดับมากที่สุด 4 เท่ากับระดับมาก 3 เท่ากับระดับปานกลาง 2 เท่ากับระดับน้อย และ 1 เท่ากับระดับน้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วงๆ มีวิธีการคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนมาก - คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด
คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด
จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนดไว้

ค่าที่คำนวณได้จากสูตรด้านบน เช่น กรณี 5 ระดับ จะได้ช่วงคะแนนเท่ากับ (5 - 1)/5 = 0.80 นำค่าช่วงคะแนนดังกล่าวไปกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ตารางที่ 2.2 การกำหนดระดับคะแนนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

ระดับค่าคะแนน			ระดับค่าร้อยละ	
ค่าคะแนน	**ช่วงคะแนนเฉลี่ย**	**ความหมาย**	**ค่าร้อยละ**	**ความหมาย**
5	4.21 – 5.00	มากที่สุด	90.01 ขึ้นไป	มากที่สุด
4	3.41 – 4.20	มาก	80.01 – 90.00	มาก
3	2.61 – 3.40	ปานกลาง	70.01 – 80.00	ปานกลาง
2	1.81 – 2.60	น้อย	60.01 – 70.00	น้อย
1	1.00 – 1.80	น้อยที่สุด	น้อยกว่า 60.00	น้อยที่สุด

ที่มา: คู่มือการประเมินโครงการ ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2556

2.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานประเมินผล

วิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลประเมินใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแก้ไข ปรับปรุง และวางแผนการดำเนินโครงการอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน

บทที่ 3
ผลประเมินผล

การประเมินผลโครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อสุรินทร์วากิวครบวงจร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้เกษตรกร เป็นการประเมินผลระหว่างโครงการ จำแนกผลการประเมินตามปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) ผลลัพธ์ (Outcomes) และความพึงพอใจมีผลการประเมิน ดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ

กรมปศุสัตว์ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคการเกษตรเพื่อขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ (กองทุน FTA) เพื่อดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาด โคเนื้อสุรินทร์วากิวครบวงจร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้เกษตรกร เป็นเงิน 21,887,400 บาท แบ่งเป็น

1) เงินกู้ยืมปลอดดอกเบี้ย สำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนจัดซื้อลูกโคหย่านมและอาหารเลี้ยงโคขุนให้แก่กลุ่มโคขุนคอกกลาง จำนวน 5 คอกกลาง จำนวนโค 480 ตัว เป็นเงิน 21,287,400 บาท มีผลเบิกจ่าย 21,287,400 บาท คิดเป็นร้อยละ 100 ของงบประมาณที่ได้รับ

2) เงินจ่ายขาด สำหรับกรมปศุสัตว์ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ และสำหรับการติดตามงาน/บริหารโครงการขอเจ้าหน้าที่ เป็นเงิน 600,000 บาท มีผลเบิกจ่าย 600,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 100 ของงบประมาณที่ได้รับ ทั้งนี้ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ ได้รับงบประมาณจากจากกรมปศุสัตว์ ระหว่างปี 2565 - 2568 จำนวน 273,720 บาท มีผลเบิกจ่าย จำนวน 273,720 บาท คิดเป็นร้อยละ 100 ของงบประมาณที่ได้รับ (ตารางที่ 1)

3.1.2 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบโครงการ คือ กรมปศุสัตว์ โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ ทำหน้าที่ติดตามการเลี้ยงโคขุน และให้องค์ความรู้แก่เกษตรกรในโครงการ รวมถึงการกำกับ ดูแล และการรับชำระหนี้จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได

หน่วยงานสนับสนุน คือ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5 ทำหน้าที่ติดตามผลการดำเนินโครงการเป็นรายไตรมาส โดยเริ่มติดตามตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จนถึง ไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ตารางที่ 2)

3.1.3 พื้นที่ดำเนินงานโครงการ

การดำเนินงานโครงการมีเป้าหมายเกษตรกรเลี้ยงโคขุนคอกกลาง จำนวน 5 คอกกลาง ดังนี้

1) คอกกลางที่ 1 นางเคียงเดือน สงวนซื่อ ที่ตั้งคอกกลาง โรงเรือนวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจร อยู่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลสลักได อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ปัจจุบันย้ายไปตั้งอยู่ที่เลขที่ 103 หมู่ที่ 3 ตำบลสลักได อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เนื่องจากข้อจำกัดในการขยายพื้นที่การเลี้ยง

2) คอกกลางที่ 2 นางศิริขวัญ ขุมทอง ที่ตั้งคอกกลางเลขที่ 155 หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านผือ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

3) คอกกลางที่ 3 นางพฤหัส แสงคำ ที่ตั้งคอกกลางเลขที่ 12/3 หมู่ที่ 9 ตำบลสลักได อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

4) คอกกลางที่ 4 นายวิทยา ก่อแก้ว มีสถานที่เลี้ยงโคขุน จำนวน 2 แห่ง คือ 1) ที่ตั้งเลขที่ 50 หมู่ที่ 9 ตำบลเพี้ยราม อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ และ 2) ที่ตั้งเลขที่ 127 หมู่ที่ 7 ตำบลเฉนียง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

5) คอกกลางที่ 5 นางวิชุดา มณฑาทอง ที่ตั้งคอกกลางเลขที่ 45 หมู่ที่ 7 ตำบลสลักได อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานในช่วงเริ่มต้นโครงการมีเกษตรกรที่เลี้ยงขุน จำนวน 5 คน ครบตามเป้าหมาย ต่อมาคอกกลางที่ 3 นางพฤหัส แสงคำ เลิกเลี้ยง โคขุนในความรับผิดชอบจึงถูกนำไปให้สมาชิกคอกกลางทั้ง 4 คอกกลาง ดำเนินการเลี้ยงขุนโคต่อ

3.1.4 หลักสูตรการอบรมถ่ายทอดความรู้

การดำเนินงานโครงการกำหนดให้มีการจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร พบว่า กรมปศุสัตว์ โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์เป็นหน่วยงานหลักในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เกษตรผู้เลี้ยงโคขุน จำนวน 2 หลักสูตร ครบตามจำนวนเป้าหมาย ได้แก่

1) การฝึกอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงแม่โคเพื่อผลิตลูก หลักสูตร “การจัดการฟาร์มเพื่อผลิตลูกโคต้นน้ำคุณภาพ” ประกอบด้วย การปรับปรุงพันธุ์ การจัดการอาหาร การดูแลสุขภาพโค การจัดการฟาร์มเพื่อพัฒนาเข้าสู่ระบบฟาร์มมาตรฐาน GFM/GAP เป็นต้น ระยะเวลา 5 วัน จำนวนผู้เข้ารับการอบรม 20 ราย

2) การฝึกอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงโคลูกผสมสายพันธุ์ไทยวากิวครบวงจร (คอกกลาง) หลักสูตร “การจัดการฟาร์มโคขุนคุณภาพ” ประกอบด้วย การจัดการอาหาร การดูแลสุขภาพโค การจัดการฟาร์มเพื่อพัฒนาเข้าสู่ระบบฟาร์มมาตรฐาน GFM/GAP ให้ตรงตามความต้องการตลาด ระยะเวลา 5 วัน จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม 20 ราย

3.1.5 ปัจจัยการผลิต

การปศุสัตว์ ได้จัดสรรเงินกู้ยืมปลอดดอกเบี้ย จากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคการเกษตรเพื่อขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ (กองทุน FTA) ให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนจัดซื้อลูกโคหย่านมและอาหารเลี้ยงโคขุนให้แก่กลุ่มโคขุนคอกกลาง จำนวน 5 คอกกลาง จำนวนโค 480 ตัว เป็นเงิน 21,287,400 บาท มีผลเบิกจ่าย 21,287,400 บาท คิดเป็นร้อยละ 100 ของงบประมาณที่ได้รับ

ตารางที่ 3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

ปัจจัยนำเข้า	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. งบประมาณ (บาท)	21,887,400	21,887,400	100.00
2. หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ	2	2	100.00
3. พื้นที่ดำเนินโครงการ (คอกกลาง)	5	4	80.00
4. หลักสูตรการอบรมถ่ายทอดความรู้	2	2	100.00
4.1 ฝึกอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงแม่โคเพื่อผลิตลูก หลักสูตร “การจัดการฟาร์มเพื่อผลิตลูกโคต้นน้ำคุณภาพ”ลูกโคต้นน้ำ			
4.2 การฝึกอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงโคลูกผสมสายพันธุ์ไทยวากิวครบวงจร (คอกกลาง) หลักสูตร “การจัดการฟาร์มโคขุน			
5. ปัจจัยการผลิต (เงินกู้ปลอดดอกเบี้ย)	21,287,400	21,287,400	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน

1) การจัดประชุมชี้แจงโครงการ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ ได้จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ และจัดสรรเงินกู้ปลอดดอกเบี้ย การชำระหนี้ ให้สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจฯ รับรู้และเข้าใจ จำนวน 1 ครั้ง รวมถึงกำกับ ดูแล ให้คำแนะนำสมาชิก 5 คอกกลาง อย่างอย่างต่อเนื่อง

วิสาหกิจชุมชนฯ กำหนดประชุมชี้แจงโครงการและการวางแผนการผลิตและการตลาดร่วมกัน ด้านการผลิต วิสาหกิจชุมชนวางแผนการนำลูกโคเข้าขุน ในช่วงแรกของการดำเนินโครงการ ประธานวิสาหกิจชุมชนทำหน้าที่ในการจัดซื้อจัดหาลูกโคขุนให้กับสมาชิกคอกกลาง เพื่อนำไปขุนในคอกกลางที่ตนเองรับผิดชอบ ต่อมาได้พัฒนาการเลี้ยงโดยให้สมาชิกผู้รับผิดชอบคอกกลางจัดซื้อจัดหาลูกโคขุนเอง ด้านการตลาด ประธานวิสาหกิจชุมชนทำหน้าที่ในการจัดหา ติดต่อและประสานงานกับลูกค้า

2) การรวมกลุ่มบริหารจัดการร่วมกัน

การรวมกลุ่มบริหารจัดการร่วมกัน พบว่า วิสาหกิจชุมชนมีข้อตกลงร่วมกันในการรับซื้อลูกโคเข้าขุน การขุนโคคอกกลาง และการจำหน่ายโคขุน ดังนี้

2.1) การรับซื้อลูกโคเข้าขุน พบว่า วิสาหกิจชุมชนมีการตั้งเกณฑ์การับซื้อลูกโคเข้าขุนจากสมาชิกร่วมกัน โดยลูกโคที่นำเข้าขุนต้องมีสายเลือดวากิวร้อยละ 50 ขึ้นไป อายุลูกโค 6-7 เดือน ขนาดน้ำหนักไม่ต่ำกว่า 110 กิโลกรัม ลักษณะสายพันธุ์ที่รับซื้อต้องตรงกับความต้องการเฉพาะของกลุ่ม เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนได้มีการทดลองเลี้ยงโคขุนสายพันธุ์ต่าง ๆ ทำให้ทราบสายพันธุ์ที่ให้คุณภาพเนื้อที่ดี สำหรับราคารับซื้อลูกโคจะขึ้นอยู่กับระดับความเข้มข้นของสายเลือดวากิว

2.2) การขุนโคคอกกลาง พบว่า วิสาหกิจชุมชนมีข้อกำหนดการเลี้ยงขุนโคคอกกลางร่วมกัน โดยมีสูตรอาหารโคขุนเดียวกัน กำหนดให้ใช้ฟางข้าวหอมมะลิเป็นอาหารหยาบ และการจัดหาวัตถุดิบอาหารสัตว์บางอย่าง สมาชิกจะรวมกันสั่งซื้อ เพื่อให้ปริมาณมาก สามารถต่อรองกับร้านจำหน่ายวัตถุดิบอาหารสัตว์ได้ ทั้งนี้ วิสาหกิจชุมชนเคยร่วมกันผลิตอาหารโคขุนที่จุดเดียว แล้วแจกจ่ายให้กับสมาชิกโคขุนคอกกลางนำไปเลี้ยงโคขุน เพื่อให้ลดต้นทุนค่าวัตถุดิบ แต่ประสบปัญหาค่าใช้จ่ายในการขนส่ง เนื่องจากระยะทางจากจุดผสมอาหารถึงคอกกลางมีระยะทางไกล จึงใช้วิธีสั่งซื้อวัตถุดิบร่วมกันแต่ผสมอาหารที่คอกกลางของสมาชิกเอง

2.3) การจำหน่ายโคขุน พบว่า วิสาหกิจชุมชนมีข้อตกลงการจำหน่ายโคขุน โดยประธานทำหน้าที่ด้านการตลาดในการหาลูกค้าและจัดคิวการนำโคขุนเข้าเชือด ณ โรงฆ่าสัตว์องค์การบริหารส่วนตำบลสลักไดเท่านั้น ทั้งนี้ โคขุนทุกตัวต้องจำหน่ายผ่านวิสาหกิจชุมชนเท่านั้น

3.2.2 การดำเนินงานของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์

1) การฝึกอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้

หลักสูตรการอบรมถ่ายทอดความรู้และสาธิต จำนวน 6 หลักสูตร ได้แก่ 1) การฝึกอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงแม่โคเพื่อผลิตลูก หลักสูตร “การจัดการฟาร์มเพื่อผลิตลูกโคต้นน้ำคุณภาพ” ตรงกับความต้องการของเกษตรกร ร้อยละ 96.67 อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 4.67 และ 2) การฝึกอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงโคลูกผสมสายพันธุ์ไทยวากิวครบวงจร (คอกกลาง) หลักสูตร “การจัดการฟาร์มโคขุนคุณภาพ” ตรงกับความต้องการของเกษตรกร ร้อยละ 93.33 อยู่ในระดับมากที่สุดคะแนนเฉลี่ย 4.83 (ตารางที่ 3.2)

ตารางที่ 3.2 ความสอดคล้องขององค์ความรู้กับความต้องการของเกษตรกร

หน่วย: ระดับ

หลักสูตร	ระดับความตรงตามความต้องการ					คะแนน	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
1. การจัดการฟาร์มเพื่อผลิตลูกโคต้นน้ำคุณภาพ	-	-	-	2	4	4.67	มากที่สุด
2. การจัดการฟาร์มโคขุนคุณภาพ	-	-	-	1	5	4.83	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

2) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต (เงินกู้ปลอดดอกเบี้ย)

การปศุสัตว์ ได้จัดสรรเงินกู้ยืมปลอดดอกเบี้ย จากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ (กองทุน FTA) ให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนจัดซื้อลูกโคหย่านมและอาหารเลี้ยงโคขุนให้แก่กลุ่มโคขุนคอกกลาง จำนวน 5 คอกกลาง จำนวนโค 480 ตัว เป็นเงิน 21,287,400 บาท ซึ่งปัจจุบันคงเหลือกลุ่มโคขุนคอกกลาง จำนวน 4 คอกกลาง มีระดับความพึงพอใจต่อเงินกู้ปลอดดอกเบี้ยที่ตรงตามความต้องการของเกษตรกรอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.75 และระดับความพึงพอใจต่อปริมาณความพอเพียงของเงินกู้ปลอดดอกเบี้ย อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.25 อย่างไรก็ตาม เงินกู้ปลอดดอกเบี้ยไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงโคขุนของเกษตรกร เนื่องจาก ในขั้นตอนการเขียนงบประมาณสนับสนุนโครงการเกษตรกรขอรับเงินสนับสนุนเพียงร้อยละ 80 อีกร้อยละ 20 เกษตรกรจะเป็นผู้รับผิดชอบเอง และในระหว่างโครงการเกิดปัญหาภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศ ส่งผลให้เกษตรกรรับภาระค่าวัตถุดิบอาหารสัตว์เพิ่มสูงขึ้น

ตารางที่ 3.3 ระดับปัจจัยการผลิตที่สนับสนุนตรงตามความต้องการของเกษตรกร

หน่วย: ระดับ

รายการ	ระดับความตรงตามความต้องการ					คะแนน	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
1. ระดับปัจจัยการผลิตที่สนับสนุนตรงตามความต้องการของเกษตรกร	-	-	-	1	3	4.75	มากที่สุด
2. ระดับความเพียงพอของปัจจัยการ	-	-	1	1	2	4.25	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3 ผลผลิต (Outputs)

3.3.1 การได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้

การดำเนินงานโครงการกำหนดให้มีการจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร พบว่า กรมปศุสัตว์ โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์เป็นหน่วยงานหลักในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เกษตรผู้เลี้ยงโคขุน จำนวน 2 หลักสูตร ครบตามจำนวนเป้าหมาย และจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้จำนวน 40 ราย โดยแบ่งเป็น เกษตรกรที่เลี้ยงโคแม่พันธุ์ และเกษตรกรที่เลี้ยงขุนโค ดังนี้

1.1) การถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เกษตรกรที่เลี้ยงโคแม่พันธุ์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ จัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคแม่พันธุ์ เรื่อง การจัดการฟาร์มเพื่อผลิตลูกโคต้นน้ำคุณภาพ จำนวน 20 คน ระยะเวลาการจัดอบรม 5 วัน ครบตามจำนวนเป้าหมาย

1.2) เกษตรกรที่เลี้ยงขุนโค สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ จัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงขุนโค เรื่อง การจัดการฟาร์มโคขุนคุณภาพ จำนวน 20 คน โดยมีระยะเวลาการจัดอบรม 5 วัน

ตารางที่ 3.4 การอบรมถ่ายทอดความรู้

กิจกรรม	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1) การจัดการฟาร์มเพื่อผลิตลูกโคต้นน้ำ(ครั้ง)	1	1	100.00
- จำนวนผู้เข้าร่วมอบรม (ราย)	20	20	100.00
2) การจัดการฟาร์มโคขุนคุณภาพ (ครั้ง)	1	1	100.00
- จำนวนผู้เข้าร่วมอบรม (ราย)	20	20	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3.2 การได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต

1) จำนวนลูกโคเข้าขุนในกลุ่มโคขุนคอกกลาง

การดำเนินงานโครงการมีเป้าหมายให้เกษตรกรเลี้ยงขุนโคคอกกลาง จำนวน 5 คอกกลาง จำนวนโคขุนทั้งสิ้น 480 ตัว ซึ่งแต่ละคอกกลางรับผิดชอบจำนวนโคขุน ดังนี้

1.1) คอกกลางที่ 1 นางเคียงเดือน สงวนซื่อ มีเป้าหมายเลี้ยงขุนโค จำนวน 240 ตัว คิดเป็นร้อยละ 50 ของจำนวนโคขุนทั้งโครงการ ปัจจุบันเลี้ยงขุนโคในความรับผิดชอบ จำนวน 263 ตัว ตัว คิดเป็นร้อยละ 54.79 ของจำนวนโคขุนทั้งโครงการ และอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนโคขุนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.58

1.2) คอกกลางที่ 2 นางศิริขวัญ ขุมทอง มีเป้าหมายเลี้ยงขุนโค จำนวน 96 ตัว คิดเป็นร้อยละ 20 ของจำนวนโคขุนทั้งโครงการ ปัจจุบันเลี้ยงขุนโคในความรับผิดชอบ จำนวน 118 ตัวคิดเป็นร้อยละ 24.59 ของจำนวนโคขุนทั้งโครงการ และอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนโคขุนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 22.92

1.3) คอกกลางที่ 3 นางพฤหัส แสงคำ มีเป้าหมายเลี้ยงขุนโค จำนวน 48 ตัว คิดเป็นร้อยละ 10 ของจำนวนโคขุนทั้งโครงการ ปัจจุบันเลิกเลี้ยง และอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนโคขุนลดลง ร้อยละ 100.00

1.4) คอกกลางที่ 4 นายวิทยา ก่อแก้ว มีเป้าหมายเลี้ยงขุนโค จำนวน 48 ตัว คิดเป็นร้อยละ 10 ของจำนวนโคขุนทั้งโครงการ ปัจจุบันเลี้ยงขุนโคในความรับผิดชอบ จำนวน 77 ตัว คิดเป็นร้อยละ 16.04 ของจำนวนโคขุนทั้งโครงการ และอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนโคขุนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 60.42

1.5) คอกกลางที่ 5 นางวิชุดา มณฑาทอง มีเป้าหมายเลี้ยงขุนโค จำนวน 48 ตัว คิดเป็นร้อยละ 10 ของจำนวนโคขุนทั้งโครงการ ปัจจุบันเลี้ยงขุนโคในความรับผิดชอบ จำนวน 22 ตัว คิดเป็นร้อยละ 4.58 ของจำนวนโคขุนทั้งโครงการ และอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนโคขุนลดลง ร้อยละ 54.17

ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานในช่วงเริ่มต้นโครงการมีเกษตรกรที่เลี้ยงขุน จำนวน 5 คอกกลาง ครบตามเป้าหมาย ต่อมาคอกกลางที่ 3 นางพฤหัส แสงคำ เลิกเลี้ยง จำนวนโคขุนในความรับผิดชอบจึงถูกนำไปให้สมาชิกคอกกลางทั้ง 4 คอกกลาง ดำเนินการเลี้ยงขุนโคต่อ

ตารางที่ 3.5 จำนวนลูกโคเข้าขุน

กิจกรรม	เป้าหมาย จำนวนโคขุน (โครงการ)	ร้อยละ	จำนวน โคที่เลี้ยงจริง	ร้อยละ	%การ เปลี่ยนแปลง
1) นางเคียงเดือน สงวนซื่อ	240	50.00	263	54.79	9.58
2) นางศิริขวัญ ขุมทอง	96	20.00	118	24.59	22.92
3) นางพฤหัส แสงคำ	48	10.00	0	0.00	-100.00
4) นายวิทยา ก่อแก้ว	48	10.00	77	16.04	60.42
5) นางวิชุดา มณฑาทอง	48	10.00	22	4.58	-54.17
รวม	**480**	**100.00**	**480**	**100.00**	**0.00**

ที่มา: จากการสำรวจ

2) จำนวนคอกกลางที่ได้รับการสนับสนุนเงินกู้ยืม

การดำเนินงานโครงการได้รับปัจจัยการผลิต คือ เงินกู้ยืมปลอดดอกเบี้ย จำนวน 21,287,400 บาท โดยมีเป้าหมายให้เกษตรกรเลี้ยงขุนโคคอกกลาง จำนวน 5 คอกกลาง ซึ่งแต่ละคอกกลางได้รับเงินกู้ ดังนี้

2.1) คอกกลางที่ 1 นางเคียงเดือน สงวนซื่อ มีเงินกู้ตามเป้าหมาย จำนวน 10,643,700 บาท คิดเป็นร้อยละ 50 ของจำนวนเงินกู้ทั้งโครงการ ปัจจุบันรับผิดชอบเงินกู้ 11,663,721.25 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.49 ของจำนวนเงินกู้ทั้งโครงการ และอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนเงินกู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.58

2.2) คอกกลางที่ 2 นางศิริขวัญ ขุมทอง มีเงินกู้ตามเป้าหมาย จำนวน 4,257,480 บาท คิดเป็นร้อยละ 20 ของจำนวนเงินกู้ทั้งโครงการ ปัจจุบันรับผิดชอบเงินกู้ 5,233,152.50 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.59 ของจำนวนเงินกู้ทั้งโครงการ และอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนเงินกู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 22.92

2.3) คอกกลางที่ 3 นางพฤหัส แสงคำ มีเงินกู้ตามเป้าหมาย จำนวน 2,128,740 บาท คิดเป็นร้อยละ 10 ของจำนวนเงินกู้ทั้งโครงการ ปัจจุบันเลิกเลี้ยง ไม่มีเงินกู้ที่ต้องรับผิดชอบ

2.4) คอกกลางที่ 4 นายวิทยา ก่อแก้ว มีเงินกู้ตามเป้าหมาย จำนวน 2,128,740 บาทคิดเป็นร้อยละ 10 ของจำนวนเงินกู้ทั้งโครงการ ปัจจุบันรับผิดชอบเงินกู้ 3,414,853.75 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.04 ของจำนวนเงินกู้ทั้งโครงการ และอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนเงินกู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 60.42

2.5) คอกกลางที่ 5 นางวิชุดา มณฑาทอง มีเงินกู้ตามเป้าหมาย จำนวน 2,128,740 บาท คิดเป็นร้อยละ 10 ของจำนวนเงินกู้ทั้งโครงการ ปัจจุบันรับผิดชอบเงินกู้ 975,672.50 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.58 ของจำนวนเงินกู้ทั้งโครงการ และอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนเงินกู้ลดลง ร้อยละ 54.17

ทั้งนี้ คอกกลางที่ 3 นางพฤหัส แสงคำ เลิกเลี้ยง จำนวนเงินกู้ในความรับผิดชอบจึงถูกนำไปให้สมาชิกคอกกลางทั้ง 4 คอกกลาง เป็นผู้รับผิดชอบ

ตารางที่ 3.6 การสนับสนุนเงินกู้ยืม

กิจกรรม	จำนวนเงินกู้ยืม (ตามโครงการ)	ร้อยละ	จำนวนเงินกู้ยืม (จริง)	ร้อยละ	%การเปลี่ยนแปลง
1) นางเคียงเดือน สงวนซื่อ	10,643,700	50.00	11,663,721.25	54.79	9.58
2) นางศิริขวัญ ขุมทอง	4,257,480	20.00	5,233,152.50	24.59	22.92
3) นางพฤหัส แสงคำ	2,128,740	10.00	-	0.00	-100.00
4) นายวิทยา ก่อแก้ว	2,128,740	10.00	3,414,853.75	16.04	60.42
5) นางวิชุดา มณฑาทอง	2,128,740	10.00	975,672.50	4.58	-54.17
รวม	**21,287,400**	**100.00**	**21,287,400.00**	**100.00**	**0.00**

ที่มา: จากการสำรวจ

3) คุณภาพเกรดไขมันแทรก

การดำเนินงานโครงการมีเป้าหมายให้เกษตรกรเลี้ยงโคขุนคอกกลางได้คุณภาพเกรดไขมันแทรกเนื้อระดับ 2.5 ขึ้นไปไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ซึ่งผลการดำเนินการโครงการ พบว่า จำนวนโคขุนที่ได้คุณภาพเกรดไขมันแทรก เกรด 2.5 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 89.41 เป็นไปตามเป้าหมายโครงการ ขณะที่จำนวนโคขุนที่ได้คุณภาพเกรดไขมันแทรกต่ำกว่าเกรด 2.5 คิดเป็นร้อยละ 10.59 ซึ่งอาจเป็นผลจากพันธุ์กรรม โคขุนป่วยระหว่างขุน อย่างไรก็ตาม คุณภาพเกรดไขมันแทรก เกรด 2.5 - 4 เป็นที่ต้องการของคู่ค้ามากกว่าเกรดที่สูง

ตารางที่ 3.7 คุณภาพเกรดไขมันแทรก

คุณภาพเกรดไขมันแทรก	**ร้อยละ**
- คุณภาพเกรดไขมันแทรกต่ำกว่า เกรด 2 - 2	10.59
- คุณภาพเกรดไขมันแทรก เกรด 2.5 - 3	21.18
- คุณภาพเกรดไขมันแทรก เกรด 3.5 - 4	42.74
- คุณภาพเกรดไขมันแทรก เกรด 4.5 - 5	21.57
- คุณภาพเกรดไขมันแทรก เกรด 5.5 - 6	3.92

ที่มา: จากการสำรวจ

3) โรงเรือนของกลุ่มโคขุนคอกกลางได้รับการรับรองมาตรฐาน GFM/GAP

การดำเนินงานโครงการมีเป้าหมายให้เกษตรกรเลี้ยงโคขุนคอกกลางได้ได้รับการรับรองมาตรฐาน GFM/GAP จำนวน 4 คอกกลาง ผลการดำเนินการโครงการ พบว่า

จำนวนคอกกลางที่ได้รับมาตรฐาน GFM จำนวน 2 คอกกลาง คิดเป็นร้อยละ 50.00 ได้แก่ คอกกลางของนางพฤหัส แสงคำ และนางวิชุดา มณฑาทอง และมาตรฐาน GAP จำนวน 2 คอกกลางคิดเป็นร้อยละ 50.00 ได้แก่ คอกกลางของนางเคียงเดือน สงวนซื่อ และนางศิริขวัญ ขุมทอง

ตารางที่ 3.8 จำนวนคอกกลางที่ได้รับมาตรฐาน

มาตรฐาน	จำนวน	ร้อยละ
มาตรฐาน GFM	2	50.00
มาตรฐาน GFM และ GAP	2	50.00

ที่มา: จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ (Outcomes)

3.4.1 ด้านการได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้

1) หลักสูตร การจัดการฟาร์มเพื่อผลิตลูกโคต้นน้ำคุณภาพ พบว่า เกสรตกรที่เข้ารับการอบรมมีระดับความรู้ความเข้าใจต่อองค์ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอด อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 4.67 และระดับการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 4.33

2) หลักสูตร การจัดการฟาร์มโคขุนคุณภาพ พบว่า เกษรตกรที่เข้ารับการอบรมมีระดับความรู้ความเข้าใจต่อองค์ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอด อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 4.67 และระดับการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 4.50

ตารางที่ 3.9 ความรู้ความเข้าใจและการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์

หลักสูตร	ระดับความพึงพอใจ					คะแนน	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
1. การจัดการฟาร์มเพื่อผลิตลูกโคต้นน้ำคุณภาพ							
- ความรู้ความเข้าใจต่อองค์ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอด	-	-	-	2	4	4.67	มากที่สุด
- การนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร	-	-	1	2	3	4.33	มากที่สุด
2. การจัดการฟาร์มโคขุนคุณภาพ							
- ระดับความรู้ความเข้าใจต่อองค์ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอด	-	-	-	2	4	4.67	มากที่สุด
- ระดับการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร	-	-	-	3	3	4.50	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.4.2 ด้านเศรษฐกิจ

1) การลดต้นทุนการผลิต

การดำเนินงานโครงการมีเป้าหมายให้เกษตรกรสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลางมีต้นทุนการผลิตโคขุนลดลง ร้อยละ 8 พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตทั้งหมดเฉลี่ย 75,587.26 บาทต่อตัว แบ่งเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 74,510 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 98.57 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ประกอบด้วย ค่าแรงงานเฉลี่ย 1,788.87 บาทต่อตัว ค่าวัสดุเฉลี่ย 65,055.35 บาทต่อตัว และค่าเสียโอกาสในการลงทุนเฉลี่ย 7,665.78 บาทต่อตัว และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 1077.26 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 1.43 ประกอบด้วย ค่าเช่าที่ดินเฉลี่ย 141.03 บาทต่อตัว ค่าเสื่อมโรงเรือนและอุปกรณ์เฉลี่ย 720.48 บาทต่อตัว และค่าเสียโอกาสโรงเรือนและอุปกรณ์เฉลี่ย 215.75 บาทต่อตัว หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตทั้งหมดเฉลี่ย 68,889.40 บาทต่อตัว แบ่งเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 68,019.81 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 98.74 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ประกอบด้วย ค่าแรงงานเฉลี่ย 1,411.68 บาทต่อตัว ค่าวัสดุเฉลี่ย 59,886.55 บาทต่อตัว และค่าเสียโอกาสในการลงทุนเฉลี่ย 6,721.58 บาทต่อตัว และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 869.59 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 1.26 ประกอบด้วย ค่าเช่าที่ดินเฉลี่ย 47.84 บาทต่อตัว ค่าเสื่อมโรงเรือนและอุปกรณ์เฉลี่ย 727.28 บาทต่อตัว และค่าเสียโอกาสโรงเรือนและอุปกรณ์เฉลี่ย 94.47 บาทต่อตัว

จะเห็นได้ว่า ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรลดลงร้อยละ 8.86 ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายโครงการ แต่อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาระยะเวลาการเลี้ยงขุน ก่อนดำเนินโครงการเกษตรกรเลี้ยงขุนโค 658.91 วัน (22 เดือน) หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรปรับเปลี่ยนระยะเวลาการเลี้ยงขุนลงเหลือ 598.67 วัน (19 เดือน) ส่งผลให้ค่าอาหารลดลง ร้อยละ 8.35 และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่า ค่าพันธุ์สัตว์ลดลง ร้อยละ 8.71 เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนมีการปรับลดราคาซื้อลูกโคขุนหย่านมจากเดิมราคา 25,000 บาทต่อตัว ปรับเป็นลูกโคขุนระดับสายเลือดวากิว ร้อยละ 50 (F1) ราคา 15,000 บาทต่อตัว และลูกโคขุนระดับสายเลือดวากิว ร้อยละ 75 (F2) ขึ้นไป ราคา 20,000 บาทต่อตัว และหลักเกณฑ์น้ำหนักเดิมไม่กำหนดน้ำหนัก ปรับเป็นน้ำหนักรับซื้อ 110 กิโลกรัม ขึ้นไป ดังนั้น ต้นทุนการผลิตที่ลดลงไม่ได้เกิดจากการใช้ปัจจัยการผลิตที่ลดลง

สำหรับรายการต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น คือ ค่ายาป้องกันโรค เพิ่มขึ้นร้อยละ 108.48 เนื่องจากหลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรต้องประสบปัญหาการระบาดของโรคสัตว์ ได้แก่ โรคลัมปีสกิน โรคเปากเท้าเปื่อย และโรคพยาธิเม็ดเลือด ซึ่งเกษตรกรต้องเพิ่มรอบในการจัดทำวัคซีนป้องกันโรคเพิ่มขึ้น เนื่องจากหากมีโรคระบาดเข้าสู่ฟาร์มจะส่งผลกระทบต่อโคขุนทั้งฟาร์ม

2) เกษตรกรสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลางมีรายได้เพิ่มขึ้น

การดำเนินงานโครงการมีเป้าหมายให้เกษตรกรสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลางมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรจำหน่ายมีน้ำหนักเฉลี่ย 582.81 กิโลกรัมต่อตัว ราคาจำหน่ายเฉลี่ย 168.30 บาทต่อกิโลกรัม หรือ 98,085.94 บาทต่อตัว เมื่อนำรายได้หักด้วยต้นทุนการผลิต ทำให้เกษตรกรมีผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย 22,448.68 บาทต่อตัว หรือคิดเป็น 38.61 บาทต่อกิโลกรัม หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรจำหน่ายมีน้ำหนักเฉลี่ย 524.50 กิโลกรัมต่อตัว ราคาจำหน่ายเฉลี่ย 184.81 บาทต่อกิโลกรัม หรือ 96,932.14 บาทต่อตัว เมื่อนำรายได้หักด้วยต้นทุนการผลิต ทำให้เกษตรกรมีผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย 28,042.74 บาทต่อตัว หรือคิดเป็น 53.47 บาทต่อกิโลกรัม

จะเห็นได้ว่า ราคาจำหน่ายโคขุนต่อตัวลดลง ร้อยละ 1.18 เนื่องจากน้ำหนักโคขุนลดลง ร้อยละ 10 เมื่อพิจารณารายได้ของเกษตรกรจากผลตอบแทนสุทธิเพิ่มขึ้น ร้อยละ 24.92 ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายโครงการ ซึ่งเป็นผลมาจากราคาที่เกษตรกรขายได้ที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.81 และผลตอบแทนสุทธิต่อกิโลกรัมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 38.49 อย่างไรก็ตาม ต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัมหลังการเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.27

ตารางที่ 3.10 ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิต ก่อนและระหว่างเข้าร่วมโครงการ

หน่วย: บาท/ตัว

กิจกรรม	ต้นทุนก่อนดำเนินโครงการ	ต้นทุนระหว่างดำเนินโครงการ	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง
1.ต้นทุนผันแปร	74,510.00	68,019.81	-8.71
1.1 ค่าแรงงาน	1,788.87	1,411.68	-21.09
1.2 ค่าวัสดุ	65,055.35	59,886.55	-7.95
1) ค่าพันธุ์สัตว์	21,477.00	19,606.00	-8.71
2) ค่าอาหารหยาบ	2,286.56	2,225.13	-2.69
3) ค่าอาหารข้น	40,503.20	37,116.01	-8.36
4) ค่ายาและวัคซีน	164.38	342.70	108.48
5) ค่าน้ำมัน ค่าน้ำ ค่าไฟ	300.01	281.22	-6.26
6) ค่าวัสดุสิ้นเปลืองและอื่นๆ	225.68	255.20	13.08

ตารางที่ 3.10 (ต่อ)

หน่วย: บาท/ตัว

กิจกรรม	ต้นทุนก่อนดำเนินโครงการ	ต้นทุนระหว่างดำเนินโครงการ	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง
7) ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ทางการเกษตร	63.73	24.19	-62.04
1.3 ค่าเสียโอกาสในการลงทุน	7,665.78	6,721.58	-12.32
2. ต้นทุนคงที่	1,077.26	869.59	-19.28
2.1 ค่าเช่าที่ดิน	141.03	47.84	-66.08
2.2 ค่าเสื่อมโรงเรือนและอุปกรณ์	720.48	727.28	0.94
2.3 ค่าเสียโอกาสโรงเรือนและอุปกรณ์	215.75	94.47	-56.21
3. ต้นทุนการผลิตทั้งหมด	75,587.26	68,889.40	-8.86
4. น้ำหนักโคมีชีวิตเฉลี่ย (กก./ตัว)	**582.81**	**524.50**	-10.00
5. ต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)	129.69	131.34	1.27
6. ราคาที่เกษตรกรขายได้ต่อน้ำหนักโคมีชีวิต 1 กิโลกรัม (บาท/กก.)	168.30	184.81	9.81
7. ราคาที่เกษตรกรขายได้ต่อตัว	98,085.94	96,932.14	-1.18
8. ผลตอบแทนสุทธิต่อกิโลกรัม (บาท/กก)	38.61	53.47	38.49
9. ผลตอบแทนสุทธิต่อตัว	22,498.68	28,042.74	24.64
10. ระยะเวลาการเลี้ยง (วัน)	658.91	598.67	-9.14
11. น้ำหนักเฉลี่ยเริ่มเลี้ยง (กก./ตัว)	110.70	114.81	3.71

ที่มา: จากการสำรวจ

3.4.3 ด้านสังคม

1) การรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางการเกษตรคอกกลาง (อาหารสัตว์)

วิสาหกิจชุมชนมีสูตรอาหารเลี้ยงโคขุนเดียวกัน เกษตรกรที่เลี้ยงขุนโคคอกกลางจึงดำเนินการจัดซื้อจัดหาวัตถุดิบอาหารสัตว์ร่วมกัน เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กากถั่วเหลือง และมันเส้น รวมถึงวัคซีนและยารักษาโรคสัตว์บางชนิด นอกจากนี้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกข้าวด้วยการทำโครงการปุ๋ยคอก (มูลโค) แลกข้าวเปลือกกับเกษตรกรในพื้นที่ ในอัตราปุ๋ยคอก 5 กิโลกรัม แลกข้าวเปลือกหอมมะลิ 1 กิโลกรัม เพื่อให้ผู้ปลูกข้าวนำปุ๋ยคอกไปใช้ทดแทนปุ๋ยเคมี

2) การเผยแพร่ขยายผลด้านการขอสนับสนุนจากกองทุน FTA ไปสู่เกษตรกรรายอื่น

วิสาหกิจชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงานการเลี้ยงขุนโควากิวทั้งเกษตรกรในและนอกพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ นอกจากนี้ ประธานวิสาหกิจชุมชนยังได้รับบทบาทในการเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตโควากิวให้กับเกษตรกรต่าง ๆ และให้คำแนะนำกับกลุ่มเกษตรกรที่สนใจขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุน FTA

3.4.4 ด้านความต่อเนื่อง

1) ระดับการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องของเกษตรกรคอกกลาง

การดำเนินงานโครงการมีเป้าหมายให้เกษตรกรเลี้ยงขุนโคคอกกลาง จำนวน 5 คอกกลาง จำนวนโคขุนทั้งสิ้น 480 ตัว ซึ่งปัจจุบันสมาชิกขุนโคคอกกลางเลิกเลี้ยงจำนวน 1 ราย อย่างไรก็ตาม วิสาหกิจชุมชน

ได้กระจายจำนวนโคขุนให้กับสมาชิกที่เหลือจำนวน 4 คน ซึ่งปัจจุบันมีโคขุน จำนวน 480 ตัว สามารถดำเนินกิจกรรมการขุนได้อย่างต่อเนื่อง

2) การเผยแพร่ขยายผลด้านการเลี้ยงโคขุนไปสู่เกษตรกรรายอื่น

โครงการขยายการเลี้ยงขุน โดยวิสาหกิจชุมชนให้โอกาสเกษตรกรที่เลี้ยงแม่โคผลิตลูกได้มีโอกาสทดลองเลี้ยงขุน โดยให้องค์ความรู้การขุน ออกค่าอาหารเลี้ยงขุนให้ก่อน และรับซื้อโคขุนตามราคาคุณภาพซาก เพื่อเปิดโอกาสให้กับสมาชิกที่สนใจเลี้ยงขุนได้ทดลองเลี้ยงขุนก่อนตัดสินใจ

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ

ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.00 โดยมีระดับความพึงพอใจต่อการจัดสรรงบประมาณที่มีความเหมาะสมและเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.00 และระดับความพึงพอใจต่อการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมกับช่วงเวลาการใช้จ่ายงบประมาณ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.00

ตารางที่ 3.11 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
ภาพรวมการดำเนินโครงการ	**-**	**-**	**-**	**1**	**-**	**4.00**	มาก
1. ความเพียงพอของงบประมาณ	-	-	-	1	-	4.00	มาก
2. ความทันเวลาของงบประมาณ	-	-	-	1	-	4.00	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

3.5.2 ความพึงพอใจของเกษตรกร

ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อภาพรวมการดำเนินโครงการ พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการในภาพรวม อยู่ในระดับระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.31 โดยแบ่งเป็น 1) หลักสูตรการอบรม เกษรตกรที่เข้ารับการอบรมมีระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.75 และ 2) ปัจจัยการผลิต (เงินกู้ปลอดดอกเบี้ย) เกษตรกรมีระดับความพึงพอใจต่อเงินกู้ปลอดดอกเบี้ย อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.25 และ ความพึงพอใจต่อปริมาณเงินกู้ปลอดดอกเบี้ย อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.31 สำหรับระดับความพึงพอใจต่อการการดำเนินงานของหน่วยงานกรมปศุสัตว์ซึ่งทำหน้าที่กำกับติดตาม และให้คำแนะนำเกษตรกร อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.75 ซึ่งเกิดจากการลงพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ในการให้คำแนะนำเกษตรกรในกระบวนการเลี้ยงโคขุน การป้องกันโรคระบาด และการสนับสนุนและผลักดันให้เนื้อโคพันธุ์ลูกผสมวากิวได้รับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ภายใต้แบรนด์ เนื้อสุรินทร์

ตารางที่ 3.12 ความพึงพอใจของเกษตรกร

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
ภาพรวมการดำเนินโครงการ	**-**	**-**	**-**	**1**	**3**	**4.75**	**มากที่สุด**
- หลักสูตรการอบรม	-	-	-	1	3	4.75	มากที่สุด
- ปริมาณปัจจัยการผลิต (เงินกู้ปลอดดอกเบี้ย) ที่ได้รับการสนับสนุน	-	-	1	1	2	4.25	มากที่สุด
- ช่วงเวลาที่ได้รับปัจจัยการผลิต	-	-	-	2	2	4.50	มากที่สุด
- การดำเนินงานของกรมปศุสัตว์	-	-	-	1	3	4.75	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

บทที่ 4
สรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุป

4.1.1 การดำเนินงาน

1) งบประมาณ กรมปศุสัตว์ได้รับงบประมาณในการดำเนินโครงการใช้งบประมาณจากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ (กองทุน FTA) ภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อสุรินทร์วากิวครบวงจร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้เกษตรกร จำนวน 600,000 บาท ซึ่งสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ ได้รับงบประมาณในปี 2565 - 2568 จำนวน 273,720 บาท มีผลเบิกจ่าย จำนวน 273,720 บาท คิดเป็นร้อยละ 100 ของงบประมาณที่ได้รับ

2) หน่วยงานที่ดำเนินงาน หน่วยงานหลักที่ดำเนินโครงการ คือ กรมปศุสัตว์ โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ ทำหน้าที่กำกับ ดูแล และติดตามให้คำแนะนำการเลี้ยงโคขุน รวมทั้งการให้องค์ความรู้แก่เกษตรกรในโครงการ นอกจากนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5 ทำหน้าที่ติดตามผลการดำเนินโครงการเป็นรายไตรมาส โดยเริ่มติดตามตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จนถึง ไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

3) พื้นที่ดำเนินงานโครงการ การดำเนินงานโครงการมีเป้าหมายเกษตรกรเลี้ยงโคขุนคอกกลาง จำนวน 5 คอกกลาง ประกอบด้วย 1) นางเคียงเดือน สงวนซื่อ 2) นางศิริขวัญ ขุมทอง 3) นางพฤหัส แสงคำ 4) นายวิทยา ก่อแก้ว และ 5) นางวิชุดา มณฑาทอง ผลการดำเนินงานในช่วงเริ่มต้นโครงการมีเกษตรกรที่เลี้ยงขุน จำนวน 5 คน ครบตามเป้าหมายโครงการ ต่อมาคอกกลางที่ 3 (นางพฤหัส แสงคำ) เลิกเลี้ยง ทำให้พื้นที่ดำเนินโครงการเหลือ 4 คอกกลาง และโคขุนในความรับผิดชอบของคอกกลางที่ 3 ถูกนำไปให้สมาชิกคอกกลางทั้ง 4 คอกกลาง ดำเนินการเลี้ยงขุนโคต่อ

4) หลักสูตรการอบรมถ่ายทอดความรู้ การดำเนินงานโครงการกำหนดให้มีการจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์เป็นหน่วยงานหลักในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เกษตรผู้เลี้ยงโคขุน จำนวน 2 หลักสูตร ครบตามจำนวนเป้าหมาย

5) ปัจจัยการผลิต กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ (กองทุน FTA) สนับสนุนเงินกู้ปลอดดอกเบี้ย สำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได จำนวน 21,287,400 บาท มีผลเบิกจ่าย 21,287,400 บาท คิดเป็นร้อยละ 100 ของงบประมาณที่ได้รับ

4.1.2 ผลผลิต (Outputs)

1) การได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์จัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร จำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ การจัดการฟาร์มเพื่อผลิตลูกโคต้นน้ำคุณภาพ และการจัดการฟาร์มโคขุนคุณภาพ โดยมีเป้าหมายจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ หลักสูตรละ 20 ราย ซึ่งสามารถดำเนินการได้ครบตามเป้าหมายโครงการ

2) การได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต

2.1) จำนวนลูกโคเข้าขุนในกลุ่มโคขุนคอกกลาง การดำเนินงานโครงการมีเป้าหมายให้เกษตรกรเลี้ยงขุนโคคอกกลาง จำนวน 5 คอกกลาง และมีจำนวนโคขุนทั้งสิ้น 480 ตัว สามารถดำเนินการได้

4 คอกกลาง คิดเป็นร้อยละ 80 เนื่องจากสมาชิกคอกกลางเลิกเลี้ยง 1 ราย และวิสาหกิจชุมชนได้กระจายโคขุนไปให้สมาชิกคอกกลางที่เหลือเลี้ยงขุนต่อ ทำให้มีจำนวนโคขุนครบตามเป้าหมาย

2.2) จำนวนคอกกลางที่ได้รับการสนับสนุนเงินกู้ยืม การดำเนินงานโครงการได้รับปัจจัยการผลิต คือ เงินกู้ยืมปลอดดอกเบี้ย จำนวน 21,287,400 บาท โดยมีเป้าหมายให้เกษตรกรเลี้ยงขุนโคคอกกลาง จำนวน 5 คอกกลาง ซึ่งแต่ละคอกกลางได้รับเงินกู้ครบจำนวนตามเป้าหมาย

2.3) โรงเรือนของกลุ่มโคขุนคอกกลางได้รับการรับรองมาตรฐาน GFM/GAP เกษตรกรเลี้ยงโคขุนคอกกลาง จำนวน 4 คอกกลาง ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GFM/GAP จำนวน 4 คอกกลาง โดยได้รับมาตรฐาน GFM จำนวน 4 คอกกลาง คิดเป็นร้อยละ 100 และมาตรฐาน GAP จำนวน 2 คอกกลาง คิดเป็นร้อยละ 50

4.1.3 ผลลัพธ์ (Outcomes)

1) การได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เกษตรกร จำนวน 2 หลักสูตร โดยเกษตรกรที่เข้ารับการอบรม หลักสูตร การจัดการฟาร์มเพื่อผลิตลูกโคต้นน้ำคุณภาพมีระดับความรู้ความเข้าใจต่อองค์ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอด อยู่ในระดับมากที่สุด และระดับการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร อยู่ในระดับมากที่สุด และเกษตรกรที่เข้ารับการอบรม หลักสูตร การจัดการฟาร์มโคขุนคุณภาพมีระดับความรู้ความเข้าใจต่อองค์ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอด อยู่ในระดับมากที่สุด และมีระดับการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร อยู่ในระดับมากที่สุด

2) ด้านเศรษฐกิจ

2.1) การลดต้นทุนการผลิต เกษตรกรสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลางมีต้นทุนการผลิตโคขุนลดลง ร้อยละ 8.86 ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายโครงการ อย่างไรก็ตาม การลดลงของต้นทุนการผลิตไม่ได้เกิดจากการใช้ปัจจัยการผลิตที่ลดลง แต่เกิดจากการลดระยะเวลาการเลี้ยงขุนลง และเกษตรกรมีการผลิตอาหารสูตรเดียวกัน ทำให้สามารถสั่งซื้อวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่จำเป้นในการเลี้ยงได้ในราคาที่ต่ำกว่า และมีปริมาณที่แน่นอน นอกจากนี้ ปัญหาทางภูมิรัฐศาสตร์ ส่งผลให้ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์เพิ่มสูงขึ้น เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กากถั่วเหลือง และมันสำปะหลัง เป็นต้น

2.2) เกษตรกรสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลางมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 24.92 ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายโครงการ อย่างไรก็ตาม รายได้ที่เพิ่มขึ้นไม่ได้เกิดจากผลผลิตเพิ่มขึ้น แต่เกิดจากราคาที่เกษตรกรขายได้ต่อกิโลกรัมที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.81 และผลตอบแทนสุทธิต่อกิโลกรัมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 38.49

3) ด้านสังคม วิสาหกิจชุมชนมีสูตรอาหารเลี้ยงโคขุนเดียวกัน จึงการดำเนินการจัดซื้อจัดหาวัตถุดิบอาหารสัตว์ร่วมกัน เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กากถั่วเหลือง และมันสำปะหลัง รวมถึงวัคซีนและยารักษาโรคสัตว์บางชนิด นอกจากนี้ วิสาหกิจชุมชนยังมีกิจกรรมด้านสังคมโดยส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกข้าวด้วยการทำโครงการปุ๋ยคอก (มูลโค) แลกข้าวเปลือก เพื่อให้ผู้ปลูกข้าวนำไปใช้ทดแทนปุ๋ยเคมี นอกจากนี้ วิสาหกิจชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงานการเลี้ยงขุนโควากิวทั้งเกษตรกรในและนอกพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ รวมถึง ประธานวิสาหกิจชุมชนยังได้รับบทบาทในการเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตโควากิวให้กับเกษตรกรต่าง ๆ และให้คำแนะนำกับกลุ่มเกษตรกรที่สนใจขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุน FTA

4) ด้านความต่อเนื่อง การดำเนินงานโครงการมีเป้าหมายให้เกษตรกรเลี้ยงขุนโคคอกกลาง จำนวน 5 คอกกลาง จำนวนโคขุนทั้งสิ้น 480 ตัว วิสาหกิจชุมชนมีการปรับเปลี่ยนเป็นจำนวน 4 คอกกลาง เนื่องจากสมาชิกขุนเลิกเลี้ยงจำนวน 1 ราย จำนวนโคขุนถูกกระจายให้กับสมาชิกที่เหลือทั้ง 4 คอกกลาง และปัจจุบันมีโคขุน จำนวน 480 ตัว สามารถดำเนินกิจกรรมการขุนได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ วิสาหกิจชุมชนขยายผลการเลี้ยงโคขุนไปสู่เกษตรกรรายอื่น โดยเปิดโอกาสให้เกษตรกรที่เลี้ยงแม่โคผลิตลูกได้มีโอกาสทดลอง

เลี้ยงขุน โดยวิสาหกิจให้องค์ความรู้การขุน ออกค่าอาหารเลี้ยงขุนให้ก่อน และรับซื้อโคขุนตามราคาคุณภาพซาก เพื่อเปิดโอกาสให้กับสมาชิกที่สนใจเลี้ยงขุนได้ทดลองเลี้ยงขุนก่อนตัดสินใจ

4.1.4 ความพึงพอใจ

1) ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ระดับความพึงพอใจต่อความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.00 และระดับความพึงพอใจต่อความทันเวลาของงบประมาณในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.00

2) ความพึงพอใจของเกษตรกร ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.31 โดยระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตรอบรม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.75 ระดับความพึงพอใจต่อเงินกู้ปลอดดอกเบี้ย อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.25 และระดับความพึงพอใจต่อปริมาณเงินกู้ปลอดดอกเบี้ย อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.31 สำหรับระดับความพึงพอใจต่อการการดำเนินงานของหน่วยงานกรมปศุสัตว์ซึ่งทำหน้าที่กำกับ ติดตาม และให้คำแนะนำเกษตรกร อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.75 ซึ่งเกิดจากการลงพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ในการให้คำแนะนำเกษตรกรในกระบวนการเลี้ยงโคขุน การป้องกันโรคระบาด และการสนับสนุนและผลักดันให้เนื้อโคพันธุ์ลูกผสมวากิวได้รับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ภายใต้แบรนด์ เนื้อสุรินทร์

4.1.5 ข้อค้นพบ

1) ปัจจัยนำเข้า

1.1) พื้นที่ดำเนินการ ซึ่งโครงการกำหนดเป้าหมาย จำนวน 5 คอกกลาง แต่บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 80 เนื่องจากมีสมาชิกเลิกเลี้ยง 1 ราย ซึ่งไม่มีประสบการณ์เลี้ยงโควากิว สะท้อนการเกณฑ์คัดเลือกและความพร้อมของเกษตรกรที่เลี้ยงขุนคอกกลางที่ต้องมีความพร้อมทั้งด้านองค์ความรู้ ประสบการณ์ แรงงาน และเงินทุน แม้ว่าวิสาหกิจชุมชนจะสามารถบริหารจัดการด้วยการกระจายโคขุนและหนี้เงินกู้ไปยังสมาชิกรายอื่น แต่ก็ส่งผลกระทบต่อจำนวนโคขุนและหนี้เงินกู้ของสมาชิกรายอื่นที่เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากจะต้องเพิ่มเงินทุนในการขยายการเลี้ยง เช่น อาหารหยาบ โรงเรือน แรงงาน และอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น

2) กิจกรรม

2.1) วิสาหกิจชุมชนมีการปรับเปลี่ยนจำนวนสมาชิกจากเดิมมีสมาชิกจำนวน 107 ราย ซึ่งทำหน้าที่ผลิตลูกโคขุน เพื่อส่งให้กับคอกกลางนำไปเลี้ยงขุน โดยปัจจุบันแต่ละคอกกลางมีสมาชิกภายใต้คอกกลางของตนเอง ทั้งในรูปแบบของเกษตรกรรายย่อยและกลุ่มเกษตรกร ซึ่งไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทั้งหมด ทำให้ไม่สามารถทราบจำนวนสมาชิกที่เลี้ยงโคแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกที่แท้จริง

2.2) วิสาหกิจชุมชนมีการปรับระยะเวลาการเลี้ยงขุนสั้นลง (จากเดิมระยะเวลาเลี้ยงขุน 20 - 24 เดือน เหลือ 18-20 เดือน) ทำให้รอบการส่งโคขุนเข้าสู่โรงเชือดเร็วขึ้น และมีหักเงินสมาชิกคอกกลางเพื่อชำระหนี้ให้กับกองทุน FTA จำนวน 11,100 บาทต่อตัว เมื่อสมาชิกนำโคเข้าเชือดและได้รับเงินจากลูกค้า แต่เงินจำนวนนี้ถูกเก็บไว้ที่วิสาหกิจชุมชนและถูกนำส่งเมื่อครบกำหนดชำระหนี้รายปี ซึ่งในความเป็นจริงวิสาหกิจชุมชนจะสามารถชำระหนี้ได้เร็วกว่ากำหนด

2.3) วิสาหกิจชุมชนไม่มีระบบบัญชีในการบันทึกรายรับ-รายจ่าย ทำให้ยากต่อการตรวจสอบทางบัญชี เช่น การรับชำระค่าธรรมเนียมการบริหารจัดการของวิสาหกิจ การชำระเงินค่าโคขุน ยอดชำระหนี้ของสมาชิก และยอดค้างชำระหนี้ เป็นต้น ซึ่งวิสาหกิจชุมชนดำเนินการเพียงการจดบันทึกอย่างง่าย ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการสูญหาย

2.4) การจัดทำประวัติโคขุน สมาชิกโคขุนคอกกลางไม่ได้จัดทำประวัติโคขุน เช่น วันที่นำโคเข้าขุน น้ำหนักโคเข้าขุน วันที่จำหน่าย เกรดไขมันแทรก ราคาที่จำหน่ายได้ ทำให้ยากต่อการตรวจสอบข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนาหรือปรับปรุงประสิทธิภาพการเลี้ยงโคขุน

3) ผลผลิต

3.1) ด้านปัจจัยการผลิต การกระจายตัวของจำนวนโคขุนและจำนวนเงินกู้ปลอดดอกเบี้ยมีความแตกต่างกันมาก ซึ่งคอกกลางที่ 1 นางเคียงเดือน สงวนซื่อ รับภาระเงินกู้สูงขึ้นถึงร้อยละ 54.79 ขณะที่คอกกลางที่ 5 นางวิชุดา มณฑาทอง รับภาระเงินกู้ร้อยละ 4.58 ซึ่งอาจจะมีความเสี่ยงในการเกิดปัญหาด้านการผลิต

3.2) ด้านมาตรฐานฟาร์ม การเลี้ยงโคขุนในฟาร์มมาตรฐานจะเป็นเครื่องมือในการป้องกันโรคระบาดสัตว์ ซึ่งคอกกลาง ทั้ง 4 คอกกลาง ได้รับมาตรฐาน GFM แต่ได้รับมาตรฐาน GAP เพียง 2 คอกกลาง สะท้อนว่าการทำมาตรฐาน GFM เกษตรกรสามารถทำได้ แต่การยกดับฟาร์มเพื่อเข้าสู่มาตรฐาน GAP ยังมีข้อจำกัดด้านศักยภาพของเกษตรกร เช่น โครงสร้างพื้นฐานของฟาร์ม เงินทุนในการพัฒนาฟาร์ม และระบบการจดบันทึก เป็นต้น

4) ผลลัพธ์

4.1) ด้านเศรษฐกิจ รายได้เกษตรกรที่เพิ่มขึ้น เป็นผลมาจากราคาที่เกษตรกรจำหน่ายโคขุนต่อกิโลกรัมที่เพิ่มขึ้นมาก ซึ่งชดเชยกับขนาดโคขุนก่อนเชือดที่มีน้ำหนักลดลง เนื่องจากปัญหาภูมิรัฐศาสตร์ที่ไม่อาจควบคุมได้ ทำให้ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์เพิ่มขึ้น ซึ่งวิสาหกิจชุมชนบริหารจัดการด้วยการลดระยะเวลาการเลี้ยงขุนให้สั้นลง ทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง

4.3) ด้านสังคมและความต่อเนื่อง วิสาหกิจชุมชนไม่ได้ดำเนินการเลี้ยงขุนโคเพื่อจำหน่ายเพียงอย่างเดียว แต่มีการถ่ายทอดองค์ความรู้การเลี้ยงโคขุนไปสู่เกษตรกรรายอื่น และยังเชื่อมโยงเกษตรกรผู้ปลูกข้าวด้วยโครงการปุ๋ยมูลโคขุนแลกข้าวเปลือก ซึ่งเป็นการสร้างความยั่งยืนและขยายเครือข่ายไปสู่เกษตรกรกลุ่มอื่น

5) ความพึงพอใจ

5.1) ระดับความพึงพอใจต่อภาพรวมการดำเนินโครงการทั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและเกษตรกร อยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนว่าโครงการมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเลี้ยงโคขุนวากิว และเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร

4.2 ข้อเสนอแนะ

4.2.1 เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

1) เกษตรกร ควรรักษาระดับมาตรฐานฟาร์ม GFM และเร่งดำเนินการยกระดับฟาร์มมาตรฐาน GAP เพื่อป้องกันโรคระบาดสัตว์ที่ยังมีความเสี่ยงในการแพร่ระบาด ซึ่งสะท้อนจากค่ายารักษาโรคที่เพิ่มสูงขึ้น

2) วิสาหกิจชุมชน ควรกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกสมาชิกคอกกลาง และจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับกรณีสมาชิกคอกกลางเลิกเลี้ยง เพื่อบริหารจัดการโคขุน ภาระหนี้ และเตรียมสมาชิกสำรอง และกำหนดเพดานจำนวนโคเพื่อไม่ให้รับภาระหนี้สูงเกินไป

3) วิสาหกิจชุมชน จัดทำระบบบัญชีมาตรฐานในการบันทึกรายรับ-รายจ่าย

4) วิสาหกิจชุมชน ควรจัดทำระบบทะเบียนโคแม่พันธุ์ของสมาชิกและทะเบียนโคขุนที่สอดคล้องกันตั้งแต่เกษตรกรผู้เลี้ยงแม่พันธุ์ เกษตรกรเลี้ยงขุน จนถึงการจำหน่าย เพื่อให้สามารถตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับได้

5) วิสาหกิจชุมชน ควรปรับระยะเวลาการส่งชำระเงินคืนเป็นรายเดือนตามจำนวนโคที่เข้าเชือดในแต่ละเดือน เนื่องจากมีการหักเงินสมาชิกคอกกลางที่ส่งโคขุนเข้าเชือดทุกตัวไว้แล้ว

6) วิสาหกิจชุมชน ควรจัดเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบความคุ้มค่าการเลี้ยงโคขุนในแต่ระยะเวลาการเลี้ยงขุน

4.2.2 ภาครัฐ

1) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ ควรจัดทำมาตรการในการป้องกันและเฝ้าระวังโรคระบาดสัตว์ รวมถึงถ่ายทอดองค์ความรู้ วิธีการป้องกันโรคระบาดสัตว์ เพื่อให้เกษตรกรได้รับการอบรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์

2) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ ควรนำบทเรียนจากการลดระยะเวลาการเลี้ยงขุนไปขยายผลให้เกษตรกรรายอื่น เพื่อลดต้นทุนการผลิตลงแต่รายได้ของเกษตรกรไม่ลดลง

3) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ ควรถอดบทเรียนการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าสู่กระบวนการเลี้ยงขุนจะต้องเป็นผู้มีประสบการณ์การเลี้ยงโควากิว เนื่องจากเกษตรกรที่เลิกเลี้ยงเป็นเกษตรกรที่ไม่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโควากิวมาก่อน และเกษตรกรที่ลดการเลี้ยงขุนลงเป็นเกษตรกรที่มีประสบการณ์เลี้ยงโคแม่พันธุ์แต่ไม่เคยเลี้ยงขุนมาก่อน รวมถึงต่อยอดความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไปส่งเสริมเกษตรกรกลุ่มอื่นๆ ที่ขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุน FTA

บรรณานุกรม

บรรเทิง มาแสง. (2546). เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ. กรุงเทพฯ: ระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สิทธินันท์ วิวัฒนาพรชัย พัชรี สุริยะ และกมลรัตน์ ถิระพงษ์. (2565). *การวิเคราะห์มูลค่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากการเลี้ยงโคขุน: กรณีศึกษาสหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ กรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด* [ออนไลน์]. สืบค้นข้อมูลวันที่ 15 กรกฎาคม 2569 เข้าถึงได้จากเว็บไซต์ https://li01.tci-thaijo.org/index.php/agkasetkaj/article/view/249028/173231.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2569). *คู่มือการเสนอขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ*. กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2569). *สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี 256*8. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2569). *การประเมินผลแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2566 - 2570 ระยะครึ่งแผน*. ศูนย์ประเมินผล. กรุงเทพฯ: ระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2567). *การผลิตและการตลาดโคขุนพันธุ์ลูกผสมวากิวจังหวัดสุรินทร์*. เอกสารวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร. นครราชสีมา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2563). *การศึกษาแนวทางการพัฒนาเนื้อโคขุนโพนยางคำที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ภูมิศาสตร์*. เอกสารวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร. อุดรธานี: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2561). *เอกสารประกอบการฝึกอบรม คู่มือการสำรวจต้นทุนการผลิตโคขุน ปีการผลิต 2561 มิถุนายน 2561*. กรุงเทพฯ: ส่วนสารสนเทศการผลิตปศุสัตว์และประมง ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2561). *การประเมินผลโครงการคัดเลือกพ่อพันธุ์กำแพงแสนเพื่อใช้ผลิตน้ำเชื้อ*. ศูนย์ประเมินผล. กรุงเทพฯ: ระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2556). คู่มือการประเมินผล. ศูนย์ประเมินผล. กรุงเทพฯ: ระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1

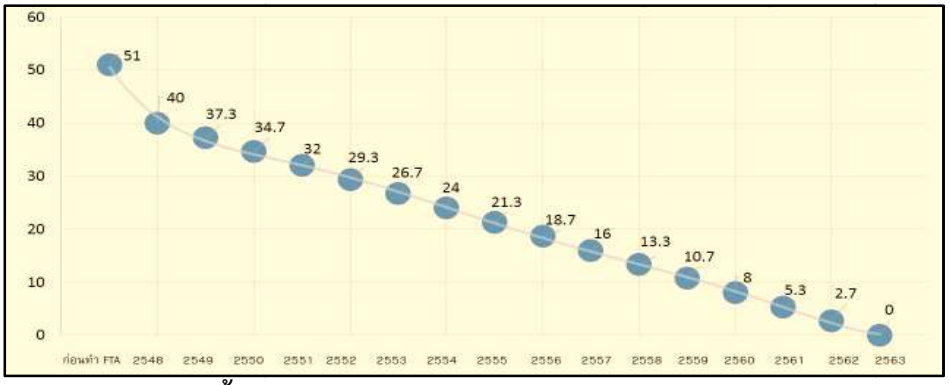
รายละเอียดโครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อสุรินทร์วากิวครบวงจร
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้เกษตรกร

โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อสุรินทร์วากิวครบวงจร
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้เกษตรกร

1. เจ้าของโครงการ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

2. หลักการและเหตุผล

ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย หรือ Thailand-Australia Free TradeAgreement(TAFTA) ที่สินค้าอ่อนไหว เช่น เนื้อวัว เนื้อหมู นม เนย จะลดภาษีเป็น 0 ในปี 2563 อีกทั้งไทยจะสิ้นสุดการใช้มาตรการปกป้องพิเศษ (Special Safeguards: SSG) ภายใต้ความตกลงดังกล่าวในวันที่ 31 ธันวาคม 2563 ส่งผลให้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2564 เป็นต้นไป สินค้าเกษตรที่นำเข้าจากออสเตรเลียจำนวน 17 รายการเช่น เนื้อวัวและเครื่องในเนื้อหมูและเครื่องใน นม เนยเป็นต้น จะไม่มีภาษีและไม่จำกัดปริมาณการนำเข้าอีกต่อไป

อัตราภาษีนำเข้าเนื้อโคจากออสเตรเลีย ภายใต้กรอบ TAFTA (ไทย-ออสเตรเลีย)

เนื้อโคเป็นสินค้าที่ตลาดภายในประเทศขยายตัวต่อเนื่อง โดยเฉพาะเนื้อโคคุณภาพ ซึ่งผลผลิตเนื้อโคคุณภาพในประเทศมีไม่เพียงพอทำให้ต้องนำเข้าเนื้อโคคุณภาพจากต่างประเทศ เช่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น และอื่นๆ ซึ่งตลาดเนื้อโคขุนคุณภาพไขมันแทรกของประเทศไทย นิยมบริโภคเนื้อโคนำเข้าจากต่างประเทศ โดยในปี 2562 ไทยนำเข้าเนื้อโค32,921.15 ตันมูลค่า 3,236.42 ล้านบาท เป็นการนำเข้าจากประเทศออสเตรเลีย 10,887 ตัน มูลค่า 1,574 ล้านบาท นำเข้าจากนิวซีแลนด์ 4,622 ตันมูลค่า 24 ล้านบาทนำเข้าจากญี่ปุ่น269 ตัน มูลค่า 506.342 ล้านบาท ซึ่งหากประเทศไทยสามารถผลิตเนื้อโคขุนคุณภาพไขมันแทรกได้เอง เช่น โคเนื้อลูกผสมยุโรป เช่น ชาโรเร่ส์แองกัสบราห์มัน หรือโคลูกผสมวากิวซึ่งเป็นโคสายพันธุ์จากประเทศญี่ปุ่น ประเทศไทยจะสามารถลดการนำเข้าเนื้อโคจากต่างประเทศได้ อีกทั้งตั้งแต่ปี 2564 เป็นต้นไป ภาษีการนำเข้าเนื้อโคจากประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ มายังประเทศไทยจะเป็น 0 และไม่มีการจำกัดโควตานำเข้าแต่อย่างใด (No Special Safeguard) จึงควรพิจารณาหาทางลดผลกระทบจากความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ด้วยการเพิ่มช่องทางการผลิตเนื้อโคขุนคุณภาพไขมันแทรก ต่าง ๆ โดยเฉพาะโควากิวที่เลี้ยงด้วยธัญพืชในประเทศ เช่น รำข้าวหอมมะลิ ปลายข้าวหอมมะลิ ฟางข้าวหอมมะลิ และกากมันหมักยีสต์ ซึ่งเป็นวัตถุดิบคุณภาพสูง ทำให้เนื้อโควากิวที่ผลิตได้ในประเทศ มีความนุ่มรสชาติอร่อย และมีกลิ่นหอมจากข้าวหอมมะลิ เป็นอัตลักษณ์เฉพาะตัวที่จะสามารถแข่งขันกับเนื้อนำเข้าได้ อันจะเป็นการเพิ่มช่องทางการแข่งขันได้อีกช่องทางหนึ่ง เป็นการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในประเทศ

จากข้อมูลของกรมปศุสัตว์ ในปี 2562 ประเทศไทยมีเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อรวม 871,508 ราย จำนวนโคเนื้อ 5,871,807 ตัว ในจำนวนนี้เป็นโคเนื้อที่เลี้ยงในฟาร์มมาตรฐานเพียง 212ฟาร์ม จำนวนโค 20,964 ตัวโดยมีสัดส่วนการเลี้ยงโคเนื้อจำนวน 6.74 ตัว/รายจึงเห็นได้ว่าการเลี้ยงโคเนื้อส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงโดยเกษตรกรรายย่อยและเลี้ยงในฟาร์มที่ยังไม่ได้มาตรฐาน แบบต่างคน ต่างเลี้ยง ขาดความรู้ และทักษะในการคัดเลือกสายพันธุ์ ขาดเงินทุนและการเข้าถึงแหล่งเงินทุนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินกู้ระยะยาวดอกเบี้ยต่ำ ทำให้ประสิทธิภาพการผลิตเนื้อโคโดยรวมของประเทศต่ำ

สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได ประกอบอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ โดยเลี้ยงโคเนื้อลูกผสมเช่นเดียวกันกับเกษตรกรรายอื่นๆ โดยเฉพาะสายพันธุ์วากิวที่ปัจจุบันทางกลุ่มวิสาหกิจฯได้รับการยอมรับจากลูกค้าหลายรายจนผลิตไม่ทันคำสั่งซื้อ ซึ่งที่เป็นเช่นนี้เพราะได้มีการพัฒนาการเลี้ยงมาอย่างต่อเนื่อง จากที่ไม่เคยมีมาตรฐานฟาร์มใด ๆ ปัจจุบันสมาชิกของวิสาหกิจได้รับการรับรองฟาร์มมาตรฐานGFM เกือบทั้งหมด& GAP 4 ราย เกษตรกรให้ความสำคัญกับฟาร์มมาตรฐาน เพราะเล็งเห็นว่าหากยังเลี้ยงโคเนื้อในรูปแบบเดิม อาจจะได้รับผลกระทบจากความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลียจึงได้ร่วมกันพัฒนาเข้าสู่การเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูงในฟาร์มมาตรฐาน เน้นตลาดเฉพาะตลาดระดับบนที่มีความต้องการเนื้อโคคุณภาพสูง เพื่อเพิ่มช่องทาง และโอกาสในการแข่งขัน มิฉะนั้นแล้วเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อของไทยอาจต้องล้มหายไปในที่สุด เพราะเมื่อไทยเราเปิดตลาดให้มีการนำเข้าเนื้อโคเต็มที่ จะมีการนำเข้าเนื้อโคราคาถูกจากออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ซึ่งเลี้ยงแบบปล่อยทุ่งให้กินหญ้าเป็นหลัก เข้ามาอย่างมาก

แต่เกษตรกรของไทยเรายังมีโอกาสสู้กับเนื้อนำเข้าได้ โดยเกษตรกรต้องหันมาเลี้ยงโคขุนคุณภาพไขมันแทรกโดยใช้ธัญพืชเป็นหลักแทน จุดขายของเนื้อโคไทยคือ คุณภาพมาตรฐาน ความปลอดภัย รสชาติอร่อยนุ่มละมุนลิ้นกลิ่นหอมเฉพาะตัว และราคาไม่แพงเมื่อเทียบกับเนื้อเกรดเดียวกันที่นำเข้าจากต่างประเทศ และเมื่อเราสร้างการรับรู้และการยอมรับในคุณภาพเนื้อไทย ว่าไม่แพ้เนื้อนำเข้าจากชาติใดในโลกได้ เชื่อว่า คนไทย จะต้องอุดหนุนสินค้าของคนไทย ไม่นิยมเนื้อนำเข้าแน่นอน

เปรียบเทียบราคาขายปลีกชิ้นส่วนของเนื้อโคไทย กับเนื้อโคนำเข้าออสเตรเลีย ปี 2563

ชิ้นส่วน	เนื้อโคขุนไทย		เนื้อโคขุนนำเข้าออสเตรเลีย		เนื้อวากิวไทย		เนื้อวากิวนำเข้าออสเตรเลีย	
	บาท/กก.	บาท/ตัว	บาท/กก.	บาท/ตัว	บาท/กก.	บาท/ตัว	บาท/กก.	บาท/ตัว
สันใน (Tenderloin)	1,455.00	8,802.75	1,944.00	11,761.20	3,000.00	18,924.00	4,000.00	25,232.00
สันนอก (Striploin)	835.00	11,548.05	1,022.00	14,134.26	2,500.00	31,525.00	2,169.00	27,351.09
ริบอาย (Rib Eye)	910.00	16,043.30	1,392.00	24,540.96	2,500.00	49,712.50	3,392.00	67,449.92
รวม 3 ชิ้นส่วนขายปลีกปี 2563		36,394.10		50,436.42		100,161.50		120,033.01
รวมทุกชิ้นส่วนขายส่งปี 2562		*156,759.00*		-		*277,160.81*		-
ที่มา : สหกรณ์เครือข่ายโคเนื้อ จำกัด								
หมายเหตุ : ไม่มีราคาขายปลีกชิ้นส่วนอื่นๆ ของเนื้อนำเข้าออสเตรเลีย								

Lewis Farm Olive Fed Wagyu mb 4-5
Tenderloin 160-200g/pc
ปกติ ~~1,250~~ ราคา 720.-

Australian 120 days Grain-fed
Striploin 220-240g/pc
ปกติ ~~450~~ ราคา 235.-

Australian 120 days Grain-fed
Ribeye 260-300g/pc
ปกติ ~~600~~ ราคา 390.-

ทั้งนี้ปัญหาที่วิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักไดประสบ คือ ปัญหาโคเนื้อลูกผสมสายพันธุ์ไทยวากิวที่จะเข้าสู่กระบวนการเลี้ยงขุน มีปริมาณผลผลิตไม่เพียงพอกับความต้องการของคู่ค้าซึ่งมีความต้องการประมาณเดือนละ 60 ตัว หรือ ปีละ 720 ตัว แต่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ ผลิตได้เพียงเดือนละ 18 ตัว หรือปีละ 216 ตัว (ผลิตได้ร้อยละ 30 ของตลาดที่มีอยู่)คณะกรรมการธุรกิจปศุสัตว์และแปรรูป สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ร่วมกับหอการค้าจังหวัดสุรินทร์และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ หาแนวทางการบริหารจัดการปัญหาดังกล่าว ภายใต้แนวคิดในการขยายคอกกลางขุนโค (Central feedlot) ไปยังฟาร์มที่มีศักยภาพ เพื่อยกระดับเป็นคอกกลางในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 5ฟาร์มซึ่งจะมีกำลังการผลิตเพิ่มขึ้นรวม 240 ตัว/ปี(ผลิตเพิ่มอีกร้อยละ 33รวมเป็นร้อยละ 63 ของตลาดที่มีอยู่)ภายใต้การควบคุม กำกับดูแล ระบบการบริหารจัดการฟาร์มตามมาตรฐานการผลิตที่กำหนดไว้ด้วยการปรับปรุงระบบมาตรฐานการป้องกันโรค และการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมภายใต้ระบบฟาร์มมาตรฐานอย่างน้อย GFM (Good Farming Management) พัฒนาแอพพลิเคชั่นซื้อขายสินค้าออนไลน์ เพื่อยกระดับเกษตรกรโคขุนของสุรินทร์เป็นปศุสัตว์ 4.0 รวมทั้งเป็นโครงการนำร่องเพื่อขยายผลในกลุ่มอื่นๆ ต่อไป

ในการนี้ วิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได จึงมีความประสงค์ขอรับการสนับสนุนเงินกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ (FTA) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อลูกผสมสายพันธุ์วากิวให้ได้ครบตามเป้าหมายการตลาดที่ตกลงไว้ เป็นการเพิ่มช่องทางการผลิตเนื้อโคลูกผสมไทยวากิวคุณภาพ เพื่อเพิ่มช่องทางการแข่งขัน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับเกษตรกร สร้างความเข้มแข็งมั่นคงมั่งคั่งและยั่งยืนให้ชุมชนต่อไป

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตโคขุน (โคเนื้อลูกผสมไทยวากิว)

3.2 เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อลูกผสมไทยวากิวด้วยการบริหารจัดการเลี้ยงโคขุนรูปแบบคอกกลาง

3.3 เพื่อเพิ่มช่องทางในการแข่งขัน รองรับผลกระทบที่จะเกิดจาก FTA เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ทบทวนการกำหนดแนวทางการพัฒนาเกษตรกรที่เลี้ยงแม่โคพื้นฐานซึ่งเป็นสมาชิกของวิสาหกิจฯ จำนวน 107 ราย แม่โค 2,079 ตัว พร้อมจัดทำคู่มือการเลี้ยงแม่โคพื้นฐานให้กลุ่มปฏิบัติตามเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ได้ลูกโคที่มีคุณภาพและคุณลักษณะตรงตามความต้องการสำหรับเลี้ยงขุนต่อในคอกกลาง ประกอบด้วย การขึ้นทะเบียนแม่โคพื้นฐานด้วยระบบ QR codeการวางแผนการผสมเทียมการดูแลสุขภาพแม่โคและลูกโคการจัดการอาหารหยาบแม่โคและลูกโค การถ่ายพยาธิลูกโค เป็นต้น

4.2 ทบทวนข้อปฏิบัติการดำเนินการของกลุ่มโคขุนคอกกลาง ดังนี้

4.2.1การพัฒนาปรับปรุงฟาร์มให้ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GFM/GAPพื้นที่คอกเพียงพอต่อการเลี้ยงโคขุนตามแผนการผลิต

4.2.2 การจัดทำระเบียบการใช้จ่ายเงินและระบบบัญชีมาตรฐานที่สามารถตรวจสอบได้

4.2.3 การจัดทำแผนการบริหารจัดการคอกกลาง แผนการชำระหนี้ และแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรม

4.2.4 การใช้ระบบการบริหารจัดการฟาร์มตามมาตรฐานที่วิสาหกิจชุมชน ฯกำหนดเพื่อให้ได้โคขุนลูกผสมไทยวากิวตรงตามมาตรฐานที่ตลาดกำหนด เช่น โคที่จะนำเข้าขุนต้องมีแหล่งที่มาโดยมีพันธุ์ประวัติชัดเจนจากกลุ่มเลี้ยงโคแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกที่ใช้น้ำเชื้อโคเนื้อสายพันธุ์วากิวตามที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯกำหนดเป็นลำดับแรก

4.2.5 การจัดทำแปลงพืชอาหารสัตว์หรือจัดหาอาหารหยาบและเก็บถนอมพืชอาหารสัตว์ให้เพียงพอกับความต้องการของโคตลอดทั้งปีภายใต้คำแนะนำของกรมปศุสัตว์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.3 ทบทวนการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของกลุ่มโคขุนคอกกลาง จำนวน 5 คอก

4.3.1 การบริหารความเสี่ยงจากกรณีโคขุนในคอกตาย/สูญหาย โดยกำหนดให้มีการระดมเงินกองทุนเป็นค่าประกันชีวิตโคขุน หรือ ค่าฌาปนกิจโค โดยเก็บเงินจากสมาชิกคอกกลางเฉลี่ยเท่ากันทุกรายในอัตราตัวละ 800 บาท เพื่อเอาเงินประกันกับวิสาหกิจชุมชนฯ โดยจะคุ้มครองตลอดอายุการขุนจนถึงการส่งแปรสภาพ ซึ่งการชดเชยดำเนินการใน 3 รูปแบบ ดังนี้

(1) กรณีโคตายจากการเจ็บป่วย

(1.1) กรณีซากไม่สามารถนำไปบริโภคได้ (ตามความเห็นของสัตวแพทย์) ชดเชยให้ (100 %) คือ มูลค่าลูกโค (25,000 บาท/ตัว) รวมกับค่าอาหารที่โคกินไปทั้งหมดตั้งแต่วันที่เข้าขุนถึงวันที่โคตาย

(1.2) กรณีซากสามารถนำไปบริโภคได้ให้จำหน่ายซาก แล้วนำมูลค่าซากหักด้วยค่าใช้จ่ายการเลี้ยงโค (มูลค่าลูกโค 25,000 บาท/ตัว รวมกับค่าอาหารที่โคกินไปทั้งหมดตั้งแต่วันที่เริ่มจากวันที่เข้าขุนถึงวันที่โคตาย) หากมีส่วนต่างค่าใช้จ่ายที่เหลือวิสาหกิจจะชดเชยให้ 100%

(2) กรณีโคตายจากอุบัติเหตุ ให้จำหน่ายซากแล้วนำมูลค่าซากหักด้วยค่าตัวโคและค่าอาหารที่ใช้เลี้ยงโค ส่วนต่างวิสาหกิจจะชดเชย 100%

(3) กรณีโคสูญหายจากกลุ่มโคขุนคอกกลาง/โคขุนไม่ได้ฉีดวัคซีน และตรวจโรคสัตว์ประจำปีตามโปรแกรมที่กำหนด จะไม่ได้รับชดเชย เป็นความรับผิดชอบของกลุ่มโคขุนคอกกลางที่เป็นผู้ขุนโค

ทั้งนี้ หากมีเงินกองทุนค่าประกันชีวิตโคคงเหลือ จะเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลางทุกรายๆ ละ เท่าๆ กัน

4.3.2 การบริหารความเสี่ยงกรณีซากไม่ได้คุณภาพเกรดไขมันแทรกตามมาตรฐาน ซึ่งต้องใช้โคลูกผสมสายพันธุ์วากิว 50% ขึ้นไป เลี้ยงโคขุนโดยใช้อาหารข้นตามมาตรฐานของวิสาหกิจชุมชนฯ มีการจัดการด้านสุขาภิบาลคอกสัตว์การจัดการฟาร์มของกลุ่มโคขุนคอกกลาง ต้องเป็นไปตามคู่มือที่วิสาหกิจชุมชนฯ กำหนดโดยมีเจ้าหน้าที่สัตวบาลของวิสาหกิจชุมชนฯ และเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ เป็นผู้ให้คำแนะนำ กำกับ ดูแลตรวจสอบ อย่างไรก็ตาม ได้กำหนดแนวทางการบริหารความเสี่ยงกรณีคุณภาพเกรดไขมันแทรกไม่เป็นไปตามมาตรฐานไว้ดังนี้

(1) กรณีซากโคขุนได้เกรดไขมันแทรก 3ขึ้นไป วิสาหกิจชุมชน ฯ จะเก็บเงินสมทบกองทุน ดังนี้

เกรดไขมันแทรกเนื้อ เกรด 3–แต่ไม่ถึง4 หักสมทบกองทุน 1,000 บาท/ซาก
เกรดไขมันแทรกเนื้อ เกรด 4 หักสมทบกองทุน 3,000 บาท/ซาก
เกรดไขมันแทรกเนื้อ เกรด 4-แต่ไม่ถึง 5 หักสมทบกองทุน 5,000 บาท/ซาก
เกรดไขมันแทรกเนื้อ เกรด 5 หักสมทบกองทุน 7,000 บาท/ซาก
เกรดไขมันแทรกเนื้อ เกรด 5-แต่ไม่ถึง 6 หักสมทบกองทุน 8,000 บาท/ซาก
เกรดไขมันแทรกเนื้อ เกรด 6 ขึ้นไปหักสมทบกองทุน 10,000 บาท/ซาก

(2) กรณีซากโคขุนไม่ได้คุณภาพเกรดไขมันแทรกตามมาตรฐานที่กำหนด วิสาหกิจชุมชนฯจะนำเงินที่สมทบเข้ากองทุนมาชดเชยส่วนต่างของราคาซากโคเท่ากับราคาประกันอัตราไม่เกิน 76,580 บาท/ตัว (ซาก) ส่วนเงินกองทุนฯ คงเหลือจะเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลางทุกรายๆ ละ เท่าๆ กัน

4.3.3 การบริหารความเสี่ยงด้านการตลาด มีการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับบริษัทคู่ค้า โดยกำหนดราคาซื้อขายรวมถึงจำนวนโคที่จะทำการซื้อขายในแต่ละปี

4.4 ถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการผลิตโคเนื้อลูกผสมสายพันธุ์ไทยวากิว จำนวน2 หลักสูตร ดังนี้

4.4.1 ฝึกอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงแม่โคเพื่อผลิตลูก หลักสูตร “การจัดการฟาร์มเพื่อผลิตลูกโคต้นน้ำคุณภาพ”ประกอบด้วย การปรับปรุงพันธุ์ การจัดการอาหารการดูแลสุขภาพโค การจัดการฟาร์มเพื่อพัฒนาเข้าสู่ระบบฟาร์มมาตรฐาน GFM/GAP เป็นต้น ระยะเวลา 5 วัน จำนวนผู้เข้ารับการอบรม 20ราย

4.4.2 ฝึกอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อลูกผสมสายพันธุ์ไทยวากิวครบวงจร (คอกกลาง) หลักสูตร “การจัดการฟาร์มโคขุนคุณภาพ” ประกอบด้วย การจัดการอาหาร การดูแลสุขภาพโค การจัดการฟาร์มเพื่อพัฒนาเข้าสู่ระบบฟาร์มมาตรฐาน GFM/GAP ให้ตรงความต้องการของตลาด ระยะเวลา 5 วัน จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม 20 ราย

4.5 การดำเนินการผลิตโคขุนของกลุ่มโคขุนคอกกลาง

4.5.1 คอกกลางที่ได้รับการคัดเลือกให้ดำเนินการเลี้ยงโคขุนจากวิสาหกิจชุมชนฯ จำนวน 5 แห่ง มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูล เจ้าของผู้รับผิดชอบคอกกลาง และพิกัดที่ตั้งกลุ่มโคขุนคอกกลาง 5 แห่ง

โรงเรือน/คอกกลาง	ชื่อผู้รับผิดชอบ (คอกกลาง)	พิกัด	ขนาด/สภาพปัจจุบัน	หมายเหตุ
1.วกช.โคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจร คอกกลาง 1 ที่ตั้ง : ม.4 อบต.สลักได อ.เมือง จ.สุรินทร์	นางเคียงเดือน สงวนชื่อ และสมาชิกจำนวน 2 คน	Lat:14.836657251635657 Log:103.58249623328449	1.กว้าง 3 ม. ยาว 20 ม. 2.กว้าง 3 ม. ยาว 20 ม. 3.กว้าง 3 ม. ยาว 22 ม.	ปรับปรุงคอกเดิมและก่อสร้างคอกใหม่
2. ที่ตั้ง : 155 ม.10ต.บ้านผืออ. จอมพระจ.สุรินทร์	นางศิริขวัญ ขุมทอง และสมาชิกจำนวน 5 คน	Lat:15.1200494959269 Log:103.70160475373267	กว้าง 16 ม. ยาว 32 ม.	ปรับปรุงคอกเดิม
3. ที่ตั้ง : 12/3 บ้านเสม็ดใหญ่ ม. 9 ต.สลักได อ.เมืองจ.สุรินทร์	นางพฤหัส แสงคำ และสมาชิกจำนวน 5 คน	Lat:14.85696524700806 Log:103.58838099986315	กว้าง 5 ม. ยาว 50 ม.	ก่อสร้างคอกใหม่
4. ที่ตั้ง : 50 ม.9ต.เพี้ยราม อ. เมือง จ.สุรินทร์	นายวิทยา ก่อแก้ว และสมาชิกจำนวน 5 คน	Lat:15.077080 Log:103.473632	กว้าง 5 ม. ยาว 15 ม.	ปรับปรุงคอกเดิมและก่อสร้างคอกใหม่
5. ที่ตั้ง : 45 บ้านตะบัล ม.7 ต. สลักได อ.เมือง จ.สุรินทร์	นางวิชุดา มณฑาทอง และสมาชิกจำนวน 5 คน	Lat:14.87999743180599 Log:103.5429410263896	1.กว้าง 3 ม. ยาว 21 ม. 2.กว้าง 3 ม. ยาว 24 ม. 3.กว้าง 2 ม. ยาว 20 ม. 4.กว้าง 3.5 ยาว 10 ม.	ปรับปรุงคอกเดิมและก่อสร้างคอกใหม่

4.5.2 การดำเนินการปรับปรุงคอกกลาง ของกลุ่มโคขุนคอกกลาง จำนวน 5 แห่ง โดยใช้งบประมาณจากการระดมทุนของสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลาง (ไม่ใช้เงินกู้ FTA) ให้มีขนาดเหมาะสม พื้นที่คอกรองรับโคขุนได้เพียงพอ โดยหมุนเวียนนำลูกโคหย่านมเข้าเลี้ยงทุกเดือน เฉลี่ย 20 ตัว/เดือน หรือ 240 ตัว/ปี หรือ 2,400 ตัว/10 ปี

4.5.3 การสนับสนุนเงินหมุนเวียน (เงินกู้จากกองทุน FTA) สำหรับกลุ่มโคขุนคอกกลาง โดยวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได รวบรวมเอกสารประกอบการเบิกจ่ายเงินหมุนเวียนสำหรับเป็นค่าจัดซื้อลูกโคหย่านม และอาหารเลี้ยงโคขุน จากกลุ่มโคขุนคอกกลาง เพื่อนำส่งเป็นหลักฐานการเบิกจ่ายเงินจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ โดยจะแบ่งจ่ายเป็นงวดตามความก้าวหน้าของแผนการผลิตโคขุน

4.5.4 แผนการผลิตโคขุนของวิสาหกิจชุมชนฯ

(1) กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงโคแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูก จำนวน 107 ราย ซึ่งได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับวิสาหกิจชุมชน ฯ ดำเนินการผลิตลูกโคขุนจากโคแม่พันธุ์พื้นฐานจำนวน 2,079 ตัว จะได้ผลผลิตลูกโคเพศผู้ประมาณ 623 ตัว (อัตราการให้ลูก 60%) ซึ่งเพียงพอสำหรับคัดเลือกโคเนื้อที่มีลักษณะดี เพื่อจำหน่ายให้กับกลุ่มโคขุนคอกกลางปีละ 240 ตัว (แยกเป็นจำหน่ายให้กับวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได จำนวน 120 ตัว และจำหน่ายให้คอกกลาง 4 แห่ง จำนวน 120 ตัว)

(2) การรับซื้อโคเข้าขุน กลุ่มโคขุนคอกกลางจะรับซื้อลูกโคหย่านมจากกลุ่มเลี้ยงโคแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกที่ขึ้นทะเบียนแม่พันธุ์กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ มีสายเลือดวากิว 50% ขึ้นไป อายุไม่น้อยกว่า 6 เดือน มีหมายเลขประจำตัวโค และทำการตอนเรียบร้อยแล้ว ในราคาตัวละ 25,000 บาท โดยจะชำระเงินเป็น 2 งวด งวดแรกชำระ 80% ของค่าตัวโค คือ จำนวน 20,000 บาท และจะชำระงวดที่ 2 เพิ่มเติมอีก 20% ของค่าตัวโคคือ จำนวน 5,000 บาท ในเดือนที่ 25 หลังจากวิสาหกิจชุมชนฯ ส่งโคขุนแปรสภาพและได้รับเงินค่าซากแล้ว อย่างไรก็ตาม หากสภาวะการผลิต และการตลาดเปลี่ยนแปลงไป วิสาหกิจชุมชนฯ จะจัดประชุมสมาชิกและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาการกำหนดเกณฑ์การรับซื้อ เช่น สายพันธุ์ อายุ น้ำหนัก ราคา ตลอดจนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ต้องอยู่บนหลักการความสมดุลของประโยชน์ที่ได้รับร่วมกัน

<u>หมายเหตุ</u>: โคขุนไทยวากิวของกลุ่มโคขุนคอกกลางทั้ง 5 แห่ง ถือเป็นกรรมสิทธิ์ของวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได

(3) การผลิตโคขุนให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนด

(3.1) กำหนดให้กลุ่มโคขุนคอกกลางทั้ง 5 แห่ง ทำการจัดการเลี้ยงดูโคขุนตามคู่มือแนวทางการจัดการฟาร์มและเลี้ยงดูโคขุนในคอกกลางระยะต่างๆที่วิสาหกิจชุมชนฯ กำหนด เพื่อให้กลุ่มโคขุนคอกกลางปฏิบัติตามเป็นมาตรฐานเดียวกันโดยมีเจ้าหน้าที่สัตวบาลของวิสาหกิจชุมชนฯ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ เป็นผู้ให้คำแนะนำ กำกับ ดูแลตรวจสอบซึ่งเป้าหมายโคขุนที่ส่งโรงแปรสภาพแล้วจะต้องได้เกรดไขมันแทรกตั้งแต่เกรด 3 ขึ้นไป

(3.2) การเลี้ยงโคขุนในคอกกลาง กำหนดให้สมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลาง หมุนเวียนมาช่วยเลี้ยงโคขุนและบันทึกข้อมูลประจำวันในคอกกลางทุกวัน สัปดาห์ละ 1 คนจนครบระยะเวลาส่งโรงแปรสภาพ

(3.3) การจัดการด้านอาหารสัตว์คุณภาพ วิสาหกิจชุมชนฯ จะเป็นผู้จัดหาอาหารข้น อาหารหยาบได้แก่ ฟางข้าว หญ้าหมัก/สด ให้แก่กลุ่มโคขุนคอกกลางตามปริมาณที่วิสาหกิจชุมชนฯกำหนดในการขุนโคแต่ละช่วงอายุ เพื่อควบคุมคุณภาพการขุนโคให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน

(3.4) การดูแลสุขภาพโคขุนและความปลอดภัยด้านอาหาร กลุ่มโคขุนคอกกลางทำการดูแลสุขภาพโคขุน และต้องรับผิดชอบต่อกระบวนการผลิตที่เน้นความปลอดภัยด้านอาหาร ตามที่วิสาหกิจชุมชนฯ กำหนด

(3.5) ค่าลงทุนอื่นๆ ได้แก่ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเลี้ยงโค ค่ายาและเวชภัณฑ์ ค่าบริหารจัดการ ค่าเสื่อม เป็นต้นกลุ่มโคขุนคอกกลางจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด

4.5.5 แผนการจำหน่ายโคขุนของวิสาหกิจชุมชนฯ

โคขุนไทยวากิวที่ดำเนินการขุนครบระยะเวลาการขุน 24 เดือน เฉลี่ยเดือนละ 20 ตัว กลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ จะนำเข้าฆ่าแล้วบ่มนาน 7 วัน พร้อมตัดเกรดไขมันแทรก ณ โรงเชือดที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน กฆ.1 ขององค์การบริหารส่วนตำบลสลักได การตัดเกรดไขมันแทรกดำเนินการร่วมกันระหว่าง คณะกรรมการให้คะแนนไขมันแทรกของวิสาหกิจชุมชนฯ จำนวน 5 คนและตัวแทนของกลุ่มโคขุนคอกกลาง จำนวน 2 คน แล้วจำหน่ายซาก (แบบยกซาก) ให้กับคู่สัญญา คือ บริษัทมารุโตะจำกัด โดยราคาจำหน่ายซากโค กลุ่มโคขุนคอกกลางจะได้รับเงินตามเกรดไขมันแทรกที่กำหนดไว้ในสัญญา สำหรับค่าขนส่ง ค่าตัดแต่ง ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่นๆ บริษัทคู่สัญญาจะเป็นผู้รับผิดชอบ ส่วนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชนฯ จะหักจากรายได้จากการ

จำหน่ายโคขุนของกลุ่มโคขุนคอกกลางเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยคิดจากโคขุนที่ส่งแปรสภาพในอัตราตัวละ 1,500 บาท

ทั้งนี้ หากโคขุนมีคุณภาพเกรดไขมันแทรกต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในสัญญา วิสาหกิจชุมชนฯ จะจำหน่ายให้กับบริษัทอินชา786จำกัด ในราคา 190–230 บาท/กิโลกรัม (แบบยกซาก)

4.5.6 ผลตอบแทน

(1) ผลตอบจากการจำหน่ายลูกโค ของกลุ่มเลี้ยงแม่โคผลิตลูก

โดยเกษตรกรผู้เลี้ยงแม่โคเพื่อผลิตลูกจำนวน 107 ราย แม่โค จำนวน 2,079 ตัว จะได้รับประโยชน์จากการจำหน่ายลูกโค เมื่ออายุ 6 เดือน จำนวน 240 ตัว/ปี รวมกับมูลค่ามูลโค เป็นเงินประมาณ 19,700 บาท/ตัว โดยมีรายละเอียดตามตารางที่2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงรายได้ ผลตอบแทนจากการผลิตลูกโคอายุ 6 เดือน เพื่อจำหน่ายให้กับกลุ่มโคขุนคอกกลาง

รายจ่าย(บาท)	รายรับ(บาท)
1. ค่าผสมเทียมแม่พันธุ์โค เป็นเงิน 500 บาท/ตัว 2. ค่าเวชภัณฑ์แม่พันธุ์โคเป็นเงิน 200 บาท/ตัว 3. ค่าอาหารแม่พันธุ์โค 28 บาท/วัน จำนวน 450 วัน (15 เดือน) เป็นเงิน 12,600 บาท/ตัว	1.ค่าจำหน่ายลูกโคอายุ 6 เดือน เป็นเงิน 25,000 บาท/ตัว 2.ค่าจำหน่ายมูลโคจำนวน 3,000 กก./ตัว กก.ละ 2 บาท เป็นเงิน 6,000 บาท/ตัว 3. ค่าปันผลเฉลี่ยคืน เป็นเงิน 2,000 บาท/ตัว
รวมรายจ่ายเป็นเงิน 13,300 บาท/ตัว	รวมรายรับเป็นเงิน33,000 บาท/ตัว
ดังนั้น เกษตรกรจะมีรายได้จากการจำหน่ายลูกโค = 33,000 – 13,300 บาท เป็นเงินประมาณ19,700 บาท/ตัว ดังนั้นเกษตรกรจะมีรายได้ประมาณ 240 X19,700 บาท เป็นเงิน 4,728,000 บาท/ปี หรือ 47,280,000 บาท/10 ปี	

(2) ผลตอบแทนจากการจำหน่ายโคขุน ของกลุ่มโคขุนคอกกลาง

(2.1) ราคาจำหน่ายซากโคขุน กลุ่มโคขุนคอกกลางจะเริ่มจำหน่ายโคขุนในเดือนที่ 25 จนถึงสิ้นสุดโครงการ (ระยะเวลา 10 ปี) ให้กับวิสาหกิจชุมชนฯ โดยจำหน่ายโคขุนที่มีอายุ 30 เดือนขึ้นไป น้ำหนักไม่น้อยกว่า 670 กก. ซึ่งโคขุนเมื่อแปรสภาพแล้ว จะได้น้ำหนักซากประมาณ 58% หรือหนักประมาณ 388.60 กก. ในราคาการจำหน่ายซาก เฉลี่ย 275 บาท/กก. โดยกำหนดราคาตามเกรดไขมันแทรกจึงมีรายได้จากการจำหน่ายซากประมาณ 106,865 บาท/ตัว (ซาก)

(2.2) การประกันรายได้จากการจำหน่ายซากโคขุน วิสาหกิจชุมชนฯ จะประกันรายได้การจำหน่ายซากโคขุนในโครงการทุกตัวในอัตราไม่เกิน 76,580 บาท/ตัว (ซาก) ซึ่งประเมินจากค่าลงทุนซื้อลูกโคเข้าขุน ค่าอาหารสัตว์ และค่าฌาปนกิจโค โดยวิสาหกิจชุมชนฯ จะรับผิดชอบจ่ายเงินเพิ่มให้กับกลุ่มโคขุนคอกกลางที่จำหน่ายซากโคขุนได้ต่ำกว่าราคาประกัน

(2.3) ประเมินผลตอบแทนการจำหน่ายโคขุนของกลุ่มโคขุนคอกกลางมีรายได้จากการจำหน่ายโคขุน/คอกกลาง/รุ่นตามรายละเอียดตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่3 แสดงรายจ่าย และรายรับจากการขุนโคของกลุ่มโคขุนคอกกลาง

รายจ่าย(บาท)	เป็นเงิน	รายรับ(บาท)	เป็นเงิน
1) ซื้อโคหย่านม เดือนละ 20 ตัว ๆ ละ 20,000 บาท	400,000	1) จำหน่ายโคขุนที่อายุครบกำหนดเดือนละ 20 ตัว ๆ ละ 106,865 บาท	2,137,300
2) จ่ายค่าตัวลูกโค 20 % ที่เหลือให้สมาชิกเจ้าของลูกโค ตัวละ 5,000 บาท	100,000	2) มูลโคแห้ง จำนวน 480 ตัวๆ ละ 200 กก. รวม 96,000 กก.ๆ ละ 2 บาท	192,000
3) จ่ายปันผลจากค่าจำหน่ายซากโคขุนให้กับสมาชิกเจ้าของลูกโค ตัวละ 2,000 บาท	40,000		
4) ค่าอาหารตัวละ 48,780 บาท	975,600		
5) ค่าบริหารวิสาหกิจ ตัวละ 1,500 บาท	30,000		
6) ค่าฌาปนกิจโคของคอกกลาง ตัวละ 800 บาท	16,000		
7) เงินสมทบการประกันราคาจำหน่ายซากโค ตัวละ 1,000 บาท (เกรด 3-แต่ไม่ถึง 4)	20,000		
8) ชำระหนี้คืนกองทุน FTAตัวละ 11,100 บาท	222,000		
รวมรายจ่าย	1,803,600	รวมรายรับ	2,329,300
คงเหลือ	2,329,300 - 1,803,600 = 525,700	- เงินสะสมเข้ากลุ่มโคขุนคอกกลาง จำนวน 13,142.5 บ./ตัว - เงินจ่ายคืนให้กับสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลาง จำนวน 13,142.5 บ./ตัว	
(50% หักเป็นเงินสะสมเข้ากลุ่มโคขุนคอกกลาง และอีก50%จ่ายคืนให้กับสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลาง)			

จะเห็นได้ว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ ได้กำหนดรายการเงินสำหรับชำระหนี้คืนกองทุน FTA เป็นค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงโคขุนแล้ว ดังนั้น รายได้จากการเลี้ยงโคขุนตลอดโครงการ 10 ปี ของกลุ่มโคขุนคอกกลาง รวมจำนวน 2,400 ตัว รวมเป็นรายได้ทั้งสิ้นประมาณ 70,627,200 บาท ดังนี้

(2.3.1)รายได้จากการจำหน่ายซากโคขุนและมูลโคแห้งหลังหักค่าใช้จ่าย(ชำระหนี้คืนกองทุน FTA ด้วยแล้ว) จำนวน 1,920 ตัวๆ ละ 26,285 บาท รวมเป็นเงิน 50,467,200 บาท

(2.3.2) นอกจากนี้ ยังมีโคขุนมีชีวิต (ยังไม่ครบกำหนดส่งโรงแปรสภาพ) จำนวน 480 ตัว ราคาประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย ตัวละ 42,000 บาท รวมเป็นเงิน 20,160,000 บาท

(3) แผนการชำระหนี้ของกลุ่มโคขุนคอกกลาง

(3.1)ชำระหนี้ในเดือนที่ 25–119 (95 เดือน) เดือนละ 222,000 บาท รวมเป็นเงิน 21,090,000 บาท

(3.2) ชำระหนี้ในเดือนที่ 120 จำนวน 197,400 บาท

รวมเงินหักชำระหนี้คืนกองทุน FTA จำนวน 21,287,400 บาท ในระยะเวลา 10 ปี โดยวิสาหกิจชุมชนฯ จะทำการหักเงินชำระหนี้จากมูลค่าซากโคขุนแล้วรวบรวมเก็บในบัญชีเงินฝากของวิสาหกิจชุมชนฯ ที่เปิดบัญชีเงินฝากเฉพาะกรณีนี้

(4) การแบ่งปันผลประโยชน์ของกลุ่มโคขุนคอกกลางให้กับสมาชิก

เมื่อสิ้นปีที่ 3 เป็นต้นไป จะนำเงินสดที่เหลือในแต่ละปีมาจัดสรร โดยแบ่งเป็น เงินออมของกลุ่มโคขุนคอกกลาง 50% อีก 40 % จะเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลางทุกคนในอัตราเท่าๆ กัน เพื่อเป็นค่าแรงงานการเลี้ยงโคขุนและ 10 % เป็นค่าเสื่อมคอกให้กับเจ้าของคอกกลาง

ตารางที่ 4 แสดงผลประโยชน์ของเกษตรกรเลี้ยงแม่โคผลิตลูกกลุ่มโคขุนคอกกลาง วิสาหกิจชุมชนฯ ตามโครงการฯ ระยะเวลา 10 ปี

เกษตรกรเลี้ยงแม่โคผลิตลูก 47,280,000 บาท	**กลุ่มโคขุนคอกกลาง** 70,627,200 บาท	**วิสาหกิจชุมชนฯ** 5,644,800 บาท
กำไรจากการจำหน่ายลูกโค จำนวน 2,400 ตัวๆ ละ 19,700 บาท (33,000 – 13,300) เป็นเงิน 47,280,000 บาท	1.กำไรจากการจำหน่ายซากโคขุนหลังหักค่าใช้จ่าย (ชำระหนี้คืนกองทุน FTA ด้วยแล้ว)จำนวน 1,920 ตัวๆ ละ 26,285บาท รวมเป็นเงิน 50,467,200 บาท 2. นอกจากนี้ ยังมี มูลค่าโคขุนมีชีวิต (ยังไม่ครบกำหนดส่งโรงแปรสภาพ) จำนวน 480 ตัว ราคาประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย ตัวละ 42,000 บาท รวมเป็นเงิน 20,160,000 บาท	1. ค่าบริหารซากโคขุน จำนวน 1,920 ซากๆ ละ 1,500 บาท เป็นเงิน 2,880,000 บาทใช้สำหรับเป็นเงินทุนให้กับเกษตรกรสมาชิกกู้เลี้ยงโคขุนแบบปลอดดอกเบี้ย 2. กำไรค่าอาหารสัตว์ที่จำหน่ายให้กับกลุ่มโคขุนคอกกลางหลังหักต้นทุน 1,440 บาท จำนวน 1,920 ตัว (คิดเฉพาะตัวที่จำหน่ายได้) เป็นเงิน 2,764,800 บาท
ดังนั้น เกษตรกรผู้เลี้ยงแม่โคเพื่อผลิตลูกจำหน่ายจะมีกำไรรวมตลอดโครงการ 10 ปี เป็นเงินทั้งสิ้นประมาณ 47,280,000 บาท (สี่สิบเจ็ดล้านสองแสนแปดหมื่นบาทถ้วน)	ดังนั้นกำไรรวมของกลุ่มโคขุนคอกกลาง รวมทั้งสิ้น 70,627,200 บาท (เจ็ดสิบล้านหกแสนสองหมื่นเจ็ดพันสองร้อยบาทถ้วน)	ดังนั้น รายได้รวมของวิสาหกิจชุมชนฯ รวมทั้งสิ้น 5,644,800 บาท (ห้าล้านหกแสนสี่หมื่นสี่พันแปดร้อยบาทถ้วน)

หมายเหตุ: วิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได ทำหน้าที่

1. บริหารจัดการด้านการตลาดจำหน่ายโคขุนกับบริษัทที่มี MOU

2. บริหารเงินฌาปนกิจโคในกลุ่มโคขุนคอกกลาง อัตราตัวละ 800 บาท จำนวน 2,400 ตัว เป็นเงิน 1,920,000 บาท โดยจะจ่ายให้กับโคขุนที่ตายในระหว่างโครงการตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของวิสาหกิจชุมชนฯ เงินที่เหลือจะเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลางทุกรายๆ ละ เท่าๆ กัน

3. เงินประกันราคาซากโคในกลุ่มโคขุนคอกกลาง ตัวละ 1,000 บาทจำนวน 1,920 ตัว เป็นเงิน 1,920,000 บาท โดยจะจ่ายให้กับโคขุนที่จำหน่ายได้ในราคาที่ต่ำกว่าราคาประกันซากโคขุน (76,580 บาท) ตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของวิสาหกิจชุมชนฯ เงินที่เหลือจะเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลางทุกรายๆ ละ เท่าๆ กัน

4. ทำหน้าที่บริหารเงินกองทุน FTAเพื่อชำระหนี้คืนกองทุน FTA ตามแผนการชำระหนี้

5. ขอบเขตการดำเนินงาน

ผลิตโคขุนคุณภาพ (ลูกผสมไทยวากิว 50 % ขึ้นไป) เฉลี่ย 20 ตัว/เดือน หรือ 240 ตัว/ ปี หรือ 2,400 ตัว/ 10 ปี ในกลุ่มโคขุนคอกกลาง จำนวน 5 แห่ง ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์

6. ระยะเวลาดำเนินการ

รวม 10 ปี (มกราคม 2564 – ธันวาคม 2573 หรือตั้งแต่ได้รับการอนุมัติเงิน)

7. งบประมาณ

ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ (FTA) รวม 21,887,400 บาท แบ่งเป็นเงินกู้ยืม และเงินจ่ายขาด ดังนี้

7.1 เงินกู้ยืม สำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได กู้ยืมเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนจัดซื้อลูกโคหย่านมและอาหารเลี้ยงโคขุนให้แก่กลุ่มโคขุนคอกกลาง จำนวน 5 กลุ่ม แยกเป็น วิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได จำนวน 1 กลุ่ม วงเงิน 10,643,700 บาท และอีกจำนวน 4 กลุ่ม วงเงิน 10,643,700 บาททำการเบิกจ่าย2 งวด(งวดที่1 จำนวน 7,591,800บาท, งวดที่ 2 จำนวน 13,695,600 บาท) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามรายละเอียดในตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดการเบิกจ่ายเงินกู้ยืมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได

เดือน	จำนวนโค (ตัว)	จำนวนเงิน (บาท)			ขอเบิกเงิน (รายงวด)
		ค่าโค	ค่าอาหาร	รวมค่าใช้จ่าย	
1	20	400,000	32,400	432,400	7,591,800
2	40	400,000	64,800	464,800	
3	60	400,000	97,200	497,200	
4	80	400,000	129,600	529,600	
5	100	400,000	162,000	562,000	
6	120	400,000	194,400	594,400	
7	140	400,000	239,400	639,400	
8	160	400,000	284,400	684,400	
9	180	400,000	329,400	729,400	
10	200	400,000	374,400	774,400	
11	220	400,000	419,400	819,400	
12	240	400,000	464,400	864,400	
13	260	400,000	507,000	907,000	13,695,600
14	280	400,000	549,600	949,600	
15	300	400,000	592,200	992,200	
16	320	400,000	634,800	1,034,800	
17	340	400,000	677,400	1,077,400	

เดือน	จำนวนโค (ตัว)	จำนวนเงิน (บาท)			ขอเบิกเงิน (รายงวด)
		ค่าโค	ค่าอาหาร	รวมค่าใช้จ่าย	
18	360	400,000	720,000	1,120,000	
19	380	400,000	762,600	1,162,600	
20	400	400,000	805,200	1,205,200	
21	420	400,000	847,800	1,247,800	
22	440	400,000	890,400	1,290,400	
23	460	400,000	933,000	1,333,000	
24	480	400,000	975,600	1,375,600	
	รวมจำนวนเงิน	**9,600,000**	**11,687,400**	**21,287,400**	**21,287,400**

หมายเหตุ: การคำนวณค่าอาหารโค (รายละเอียดการคำนวณค่าใช้จ่ายแสดงไว้ในภาคผนวก)

1. อาหารโคเล็ก ใช้ขุนโคอายุ 7-12 เดือน รวม 54 บาท/วัน หรือเดือนละ 1,620 บาท
2. อาหารโครุ่น ใช้ขุนโคอายุ 13-18 เดือน รวม 75 บาท/วัน หรือเดือนละ 2,250 บาท
3. อาหารโคใหญ่ ใช้ขุนโคอายุ 19-30 เดือน รวม 71 บาท/วัน หรือเดือนละ 2,130 บาท

7.2 เงินจ่ายขาดสำหรับกรมปศุสัตว์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายการฝึกอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อและสำหรับการติดตามงาน/บริหารโครงการของเจ้าหน้าที่ จำนวน600,000 บาท (2.82% ของเงินกู้) รายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงรายละเอียดค่าใช้จ่ายเงินจ่ายขาดของกรมปศุสัตว์

ลำดับ	แผนงาน/กิจกรรม	จำนวนเงิน
1	ค่าฝึกอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงแม่โคเพื่อผลิตลูก หลักสูตร“การจัดการฟาร์มเพื่อผลิตลูกโคต้นน้ำคุณภาพ” -ค่าอาหารกลางวัน 5 วันๆ ละ 100 บาท 20 คน เป็นเงิน 10,000 บาท - ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม5 วันๆ ละ 2 มื้อ ๆ ละ 25 บาท 20 คน เป็นเงิน 5,000 บาท - ค่าเอกสารประกอบการฝึกอบรม จำนวน 20 ชุดๆ ละ 150 บาท เป็นเงิน 3,000 บาท - ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน 30 ชั่วโมง ๆ ละ 1,200 บาท เป็นเงิน 36,000 บาท - ค่าเช่าพาหนะสำหรับการศึกษาดูงาน เป็นเงิน 27,300 บาท	81,300
2	ค่าฝึกอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อลูกผสมสายพันธุ์วากิวครบวงจร (คอกกลาง) หลักสูตร “การจัดการฟาร์มโคขุนคุณภาพ” -ค่าอาหารกลาง 5 วันๆ ละ 100 บาท 20 คน เป็นเงิน 10,000 บาท - ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 5 วันๆ ละ 2 มื้อ ๆ ละ 25 บาท 20 คน เป็นเงิน 5,000 บาท - ค่าเอกสารประกอบการฝึกอบรม จำนวน 20 ชุด ๆ ละ 150 บาท เป็นเงิน 3,000 บาท - ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน 30 ชั่วโมง ๆ ละ 1,200 บาท เป็นเงิน 36,000 บาท - ค่าเช่าพาหนะสำหรับการศึกษาดูงาน เป็นเงิน 27,300 บาท	81,300

ลำดับ	แผนงาน/กิจกรรม	จำนวนเงิน
3	ค่าใช้จ่ายในการบริหารโครงการของกรมปศุสัตว์ 3.1 ส่วนกลางกรมปศุสัตว์ ปีละ 2 ครั้ง - ค่าเบี้ยเลี้ยง 240 บาท x 3 คน x 4 วัน x 2 ครั้ง x 5 ปี = 28,800บาท - ค่าที่พัก 800 บาท x 3 คน x 3 วัน x 2 ครั้ง x 5 ปี = 72,000 บาท - ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 1,500 บาท x 4 วัน x 2 ครั้ง x 5 ปี = 60,000 บาท 3.2 สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 ปีละ 3 ครั้ง - ค่าเบี้ยเลี้ยง 240 บาท x 3 คน x 3 วัน x 3 ครั้ง x 5 ปี = 32,400 บาท - ค่าที่พัก 800 บาท x 3 คน x 2 วัน x 3 ครั้ง x 5 ปี = 72,000 บาท - ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 1,000 บาท x 3 วัน x 3 ครั้ง x 5 ปี = 45,000 บาท 3.3 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ ปีละ 12 ครั้ง - ค่าเบี้ยเลี้ยง 240 บาท x 2 คน x 2 วัน x 12 ครั้ง x 5 ปี = 57,600 บาท - ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 580 บาท x 2 วัน x 12 ครั้ง x 5 ปี = 69,600 บาท	437,400

หมายเหตุ : สามารถถัวจ่ายได้ทุกรายการ

การขอเบิกจ่ายเงินงบประมาณจากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ เป็นรายปี ตั้งแต่ปีที่ 1 – 5 ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงรายละเอียดค่าใช้จ่ายเงินจ่ายขาดของกรมปศุสัตว์

ปีที่	เงินจ่ายขาด (บาท)	เงินยืม (บาท)	รวม (บาท)
ปีที่ 1	250,080	7,591,800	7,841,880
ปีที่ 2	87,480	13,695,600	13,783,080
ปีที่ 3	87,480	-	87,480
ปีที่ 4	87,480	-	87,480
ปีที่ 5	87,480	-	87,480
รวม	**600,000**	**21,287,400**	**21,887,400**

8. แผนการคืนเงิน

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลัก ดำเนินการประมาณการรายได้ แล้วจัดทำแผนการชำระเงินคืน ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงรายละเอียดแผนการส่งคืนเงินกู้ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได

ปีที่	ปีงบประมาณ พ.ศ.	วงเงินกู้ยืม	เงินต้นที่ส่งคืน
1	2564	21,287,400	-
2	2565	-	-
3	2566	-	2,664,000
4	2567	-	2,664,000
5	2568	-	2,664,000
6	2569	-	2,664,000
7	2570	-	2,664,000
8	2571	-	2,664,000
9	2572	-	2,664,000
10	2573	-	2,639,400
	รวม	21,287,400	21,287,400

9. การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ

9.1 ด้านเทคนิคหรือด้านวิชาการ

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได จัดหาน้ำเชื้อโควากิว Full blood จำหน่ายให้แก่สมาชิกผู้ผลิตลูกโคในราคาโด๊สละ 150บาท

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได มีการบริหารจัดการอาหารและอาหารหยาบอย่างเพียงพอตลอดทั้งปี โดยมีกลุ่มผลิตพืชอาหารสัตว์ เพื่อใช้เลี้ยงโคตนเอง และขายให้วิสาหกิจฯ มีพื้นที่ 120 ไร่ สมาชิก 15 ราย ผลิตหญ้าสดพันธุ์เนเปียร์ปากช่อง 1 สับบรรจุถุง ๆ ละ 20 กก. จำหน่ายราคาถุงละ42 บาท รวมทั้งทำสัญญาข้อตกลง (MOU)กับ ไร่หญ้าลุงก้านอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมาซื้อหญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 (สับ) ในราคากิโลกรัมละ 1 บาท นอกจากนี้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯผลิตและจำหน่ายอาหารสัตว์เพื่อเลี้ยงและขุนโคในกลุ่มโคขุนคอกกลางและจำหน่ายให้สมาชิกในการเลี้ยงโคขุนโครระยะต่างๆ อย่างเพียงพอ

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได ได้จัดอบรมให้ความรู้จำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตร“การจัดการฟาร์มเพื่อผลิตลูกโคต้นน้ำคุณภาพ”และ หลักสูตร“การจัดการฟาร์มโคขุนคุณภาพ” รวมทั้งคัดเลือกคนเก่งของกลุ่มเป็นผู้นำการเรียนรู้การเลี้ยงโคขุนในคอกกลาง โดยมีสมาชิกหมุนเวียนมาช่วยเลี้ยงโคขุนและบันทึกข้อมูลในคอกกลางทุกวัน สัปดาห์ละ 1 คน

9.2 ด้านการตลาด

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักไดได้มีการทำข้อตกลงซื้อ-ขายล่วงหน้ากับ

9.2.1 บริษัท เดอะบุชเชอร์ กินซะโดะ จำกัด ซึ่งมีความต้องการเดือนละ 40 ตัว

9.2.2 บริษัทมารุโตประเทศไทย มีความต้องการเดือนละ 20 ตัว

ทั้งนี้ ในการจำหน่ายจะทำการจำหน่ายแบบยกซาก และกำหนดราคาตามเกรดไขมันแทรก โดยมีคณะกรรมการให้คะแนนไขมันแทรก ประกอบด้วยสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจฯ จำนวน 5 คน ร่วมกับตัวแทนของบริษัท นอกจากนี้ หากกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าโคขุนไม่มีเกรดไขมันแทรกตามมาตรฐาน ก็จะทำการฆ่าชำแหละเองที่โรงฆ่าสัตว์ของ อบต.สลักได อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ เพื่อจำหน่ายในตลาดเกรดเนื้อรองหรือเนื้อโคตกเกรดต่อไป และวิสาหกิจชุมชนฯ จะนำเงินที่หักไว้เป็นค่าประกันซากโคมาจ่ายเพิ่มให้กับโคขุนที่ตกเกรด เพื่อให้ได้ราคาเท่ากับราคาประกันขั้นต่ำ (76,580 บาท)

9.3 ด้านการบริหารโครงการ

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได มีหน้าที่สนับสนุน กำกับ ดูแลการเลี้ยงโคขุนในคอกกลาง เป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มขุนโคในคอกกลาง โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

9.3.1 การจัดหาปัจจัยการผลิต สนับสนุนและช่วยเหลือสมาชิกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต และระบบการผลิตที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น จัดหาน้ำเชื้อโคสายพันธุ์วากิวคุณภาพดี จัดหาพืชอาหารสัตว์และอาหารสัตว์คุณภาพดีบริการสมาชิกตามระยะเวลาการเลี้ยงขุน

9.3.2 การบริหารจัดการฟาร์ม ประสานงานกับหน่วยงานของกรมปศุสัตว์ เช่น ศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพนครราชสีมา ให้การอบรมและแนะนำการขึ้นทะเบียนสัตว์ด้วยระบบQR code และให้บริการผสมเทียม กองผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์และสำนักงานปศุสัตว์เขต 3 ให้คำแนะนำการปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์และขอรับรองมาตรฐาน GMP สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ ให้บริการถ่ายพยาธิโคเนื้อ ดูแลสุขภาพลูกโคเนื้อการพัฒนาฟาร์มเข้าสู่ระบบฟาร์มมาตรฐาน GFM/GAP และสำนักพัฒนาอาหารสัตว์ให้คำแนะนำในการจัดการอาหารข้น และอาหารหยาบโคเนื้อ รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยและหอการค้าจังหวัดสุรินทร์ ในด้านการบริหารธุรกิจของวิสาหกิจฯ เป็นต้น

9.3.3 การควบคุม กำกับดูแลกลุ่มโคขุนคอกกลางให้เลี้ยงต่อเนื่องจนครบ 10 ปี เกษตรกรที่สมัครเป็นสมาชิกของกลุ่มโคขุนคอกกลางทุกคน ต้องลงนามในสัญญากู้ยืมเงินและสัญญาซื้อขายโคกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได และมีคณะทำงานติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิด รวมทั้งให้กลุ่มโคขุนคอกกลางจัดส่งบันทึกประจำวันและรายงานบัญชีรับ-จ่ายประจำเดือน พร้อมกับจัดให้มีการประชุมติดตามปัญหาและอุปสรรคร่วมระหว่างกลุ่มโคขุนคอกกลางและคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนฯทุกเดือน

9.4 ด้านการบริหารจัดการหนี้และความสามารถในการชำระหนี้

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได ประกันรายได้จากการขายซากโคขุนในโครงการทุกตัว ๆ ละ 76,580 บาท ซึ่งคำนวณจากต้นทุนการผลิตแล้วถือว่าเกษตรกรมีรายได้ที่มั่นคง รวมทั้งมีการหักเงินชำระหนี้คืนกองทุน FTA ตัวละ 11,100 บาท เก็บรวบรวมไว้ในบัญชีที่วิสาหกิจชุมชนฯ เปิดไว้เป็นกรณีเฉพาะก่อนที่จะจ่ายมูลค่าซากคืนให้กลุ่มโคขุนคอกกลาง

9.5 ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนโครงการฯ ระยะเวลาดำเนินการ 10 ปี คำนวณด้วยอัตราคิดลด 8.0% สรุปได้ดังนี้

9.5.1 มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ (NPV)

คือ การคำนวณหาผลรวมมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์วัดว่าจะให้ผลตอบแทนคุ้มค่าหรือไม่ ซึ่งจะยอมรับโครงการเมื่อ NPV มีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0 จากการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ (NPV) มีค่าเท่ากับ 27.76 ล้านบาท ซึ่งมีค่ามากกว่า 0 แสดงว่าการลงทุนให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า

9.5.2 อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR)

คือ อัตราผลตอบแทนที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนเท่ากับมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนหรืออัตราที่ทำให้ค่า NPV=0โดยจะยอมรับโครงการเมื่อ IRR มากกว่าอัตราคิดลดหรือดอกเบี้ยเงินกู้ จากการคำนวณอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ มีค่าเท่ากับ 18.96% เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับอัตราคิดลดที่กำหนดไว้คือ 8.0% แล้วนั้น แสดงว่าการลงทุนให้ผลตอบแทนมากกว่า เพราะฉะนั้นจึงคุ้มค่าควรแก่การลงทุน

9.5.3 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (B/C ratio)

คือ เกณฑ์ที่แสดงถึงอัตราส่วนระหว่างผลรวมมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนกับผลรวมมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนตลอดอายุโครงการ ซึ่งจะยอมรับโครงการเมื่อ B/C ratio มากกว่า 1 ในการลงทุนของโครงการมีอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.23 ซึ่งมากกว่า 1 แสดงว่า ผลตอบแทนที่ได้รับมากกว่าเงินทุนที่ได้ลงทุนไป

ตารางที่ 9 แสดงผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ หน่วย : บาท

ปีที่	รายได้	รายจ่าย	PVB (รายได้ปัจจุบัน)	PVC (รายจ่ายปัจจุบัน)	NPV (มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ)
0	-	21,287,400	0	21,287,400	-21,287,400
1	624,000	7,591,800	577,778	7,029,444	-6,451,667
2	1,776,000	13,695,600	1,522,634	11,741,770	-10,219,136
3	27,951,600	16,507,200	22,188,881	13,103,948	9,084,934
4	27,951,600	16,507,200	20,545,260	12,133,285	8,411,976
5	27,951,600	16,507,200	19,023,389	11,234,523	7,788,866
6	27,951,600	16,507,200	17,614,249	10,402,336	7,211,913
7	27,951,600	16,507,200	16,309,490	9,631,793	6,677,697
8	27,951,600	16,507,200	15,101,380	8,918,327	6,183,053
9	27,951,600	16,507,200	13,982,759	8,257,710	5,725,049
10	48,111,600	16,507,200	22,284,980	7,646,028	14,638,952
รวม	246,172,800	174,632,400	149,150,801	121,386,562	27,764,239

(**NPV**= 27.76ล้านบาท **IRR**= 18.96 % **B/C ratio**= 1.23) ระยะเวลาคืนทุน 6 ปี 10 เดือน

ที่มา: กลุ่มวิจัยเศรษฐกิจการปศุสัตว์ กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์

10. การบริหารความเสี่ยงของโครงการ

ตารางที่ 10 แสดงแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงของโครงการ

ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ผลการประเมินความเสี่ยง			มาตรการ/แนวทางการควบคุมความเสี่ยง
	โอกาสเกิดความเสี่ยง	ระดับความรุนแรง	ความสามารถในการจัดการ	
1. ด้านการเมืองและสังคม - การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลส่งผลให้โคขาดแคลน	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้	ส่งเสริมให้สมาชิกและเกษตรกรในพื้นที่เลี้ยงแม่โคพื้นฐานมากขึ้น
2. ด้านกฎหมาย	-	-	-	
3. ด้านการดำเนินการ				
- การคัดเลือกคอกกลางและเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้	กำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนการคัดเลือกเกษตรกรและคอกกลางที่เข้าร่วมโครงการอย่างรอบคอบและมีประสิทธิภาพ
- การจัดหาลูกโคหย่านม	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้	มีการจัดทำแผนและมาตรการส่งเสริมสมาชิกในการเลี้ยงแม่พันธุ์พื้นฐานและให้บริการผสมเทียมด้วยน้ำเชื้อของกลุ่มวิสาหกิจฯ รวมทั้งมีระบบการขึ้นทะเบียนแม่พันธุ์
- การจัดหาอาหารหยาบ	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้	มีการจัดทำแผนและมาตรการส่งเสริมสมาชิกปลูกหญ้าเลี้ยงโคให้เหมาะสมกับปริมาณโค รวมทั้งแสวงหาแหล่งพืชอาหารสัตว์และวัตถุดิบอาหารสัตว์ไว้รองรับเพียงพอตลอดทั้งปี
- ประสิทธิภาพ FCR ต่ำ	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้	มีแผนการปรับปรุงพันธุกรรมและพัฒนาสูตรอาหารโคเนื้อตามหลักวิชาการ
- โคมีไขมันแทรกต่ำกว่ามาตรฐาน	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้	มีแผนการปรับปรุงพันธุกรรมและคัดแม่โคพื้นเมืองที่ไม่ได้มาตรฐานทิ้ง
- โคตาย	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้	มีการสะสมเงินกองทุนฌาปนกิจโค
- คอกกลางไม่สามารถชำระคืนกองทุน	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้	มีระบบประกันรายได้และหักเก็บเงินรายได้จากการขายซากโคเก็บสะสมในบัญชีเพื่อรอการจ่ายชำระคืนกองทุน
4. ด้านการเงินและเศรษฐกิจ				
-สมาชิกไม่จำหน่ายโคหย่านมเพื่อนำเข้าขุน	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้	มีการจัดทำข้อตกลงซื้อ-ขายล่วงหน้า, ขยายเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง
- คู่ค้าไม่ซื้อโคขุน	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้	มีการจัดทำข้อตกลงซื้อ-ขายล่วงหน้า
- ราคาผันผวน	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้	มีการซื้อขายตามเกรดคุณภาพซาก และมีตลาดรองรองรับซากในระดับคุณภาพที่แตกต่างกัน

ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ผลการประเมินความเสี่ยง			มาตรการ/แนวทางการควบคุมความเสี่ยง
	โอกาสเกิดความเสี่ยง	ระดับความรุนแรง	ความสามารถในการจัดการ	
- ขาดเงินทุนหมุนเวียน	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้	มีระบบบริหารการเงินและการให้เครดิตสินค้าที่ได้มาตรฐาน
5. ด้านเทคนิค	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้	มีประสบการณ์การเลี้ยงดูและได้รับการอบรมจากผู้เชี่ยวชาญญี่ปุ่น
6. ด้านสิ่งแวดล้อม	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้	มีระบบการจัดเก็บมูลสัตว์ และการจัดการของเสียในฟาร์มให้เกิดการหมุนเวียนไม่มีมลพิษตกค้างในสิ่งแวดล้อม

11. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ(ผลผลิต/ผลลัพธ์)

ผลผลิต	ตัวชี้วัด
1. จำนวนลูกโคเข้าขุนในกลุ่มโคขุนคอกกลาง	ไม่น้อยกว่า 240 ตัว/ปี
2. โรงเรือนของกลุ่มโคขุนคอกกลางได้รับการรับรองมาตรฐาน GFM/GAP	จำนวน 5 แห่ง
3. จำนวนโคขุนที่ผลิตได้มีเกรดคุณภาพไขมันแทรกระดับ 2.5 ขึ้นไป	ร้อยละ 60 ของเป้าหมาย

ผลลัพธ์	ตัวชี้วัด
1. เกษตรกรสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลางมีต้นทุนการผลิตโคขุนลดลง	ร้อยละ 8 (ตลอดระยะเวลาโครงการ)
2. เกษตรกรสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลางมีรายได้เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 10 (ตลอดระยะเวลาโครงการ)

12. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

12.1 เกษตรกรกลุ่มเลี้ยงแม่ผลิตลูกสามารถผลิตลูกโคเพศผู้เพื่อนำเข้าขุนได้ ไม่น้อยกว่า 240 ตัว/ปี หรือ 2,400 ตัว/10 ปี

12.2โรงเรือนของกลุ่มโคขุนคอกกลาง ได้รับมาตรฐาน GFM/GAP จำนวน 5แห่งและสามารถเพิ่มจำนวนโคขุนคุณภาพสูงส่งให้วิสาหกิจสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได ไม่น้อยกว่า 240 ตัว/ปี

12.3 วิสาหกิจสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได รับซื้อโควากิวเข้าเชือดส่งตลาดได้เพิ่มขึ้น 240 ตัว/ปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 33 ของความต้องการตลาดที่มีอยู่ 720 ตัว/ปี

12.4 เกษตรกรสมาชิกกลุ่มเลี้ยงแม่โคผลิตลูก มีรายได้หลังหักค่าใช้จ่าย จากการจำหน่ายลูกโคเพศผู้ (โคเพศผู้พร้อมมูลโค) 19,700 บาท/ตัว หรือ 47,280,000 บาท (2,400 ตัว)

12.5 เกษตรกรสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลาง มีรายได้หลังหักค่าใช้จ่าย จากการจำหน่ายซากโคขุนและการจำหน่ายมูลโคแห้งรวม26,285บาท/ตัว หรือ 50,467,200 บาท (1,920 ตัว)

12.6 เกษตรกรสมาชิกกลุ่มโคขุนคอกกลาง ยังมีโคขุนมีชีวิต (ยังไม่ครบกำหนดส่งโรงแปรสภาพ) จำนวน 480 ตัว ราคาประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย ตัวละ 42,000 บาท รวมเป็นเงิน 20,160,000 บาท

12.7 เกษตรกรสมาชิกวิสาหกิจสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได ได้รับประโยชน์จากเงินกู้ปลอดดอกเบี้ยของวิสาหกิจชุมชนฯ สำหรับใช้ในการเลี้ยงโคขุน จำนวนไม่น้อยกว่า 107 ราย

ภาคผนวก

1.ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจร

1.1 การจัดตั้งกลุ่ม

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จัดตั้งขึ้นโดยการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคลูกผสมสายพันธุ์วากิวและขึ้นทะเบียนกลุ่มกับสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุรินทร์ เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2556 เลขทะเบียนวิสาหกิจชุมชน เลขที่ 4-32-01-06/1-0014 มีนางเคียงเดือน สงวนชื่อ ทำหน้าที่ประธานกลุ่ม หมายเลขโทรศัพท์ 087-4484637 ที่ทำการกลุ่มคือ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสลักได หมู่ที่ 4 ตำบลสลักได อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เกษตรกรในกลุ่มฯ ส่วนใหญ่ มีอายุเฉลี่ย 51 ปีขึ้นไป มีอาชีพเลี้ยงโคเนื้อลูกผสมวากิว และชาโรเล่ย์เป็นหลัก

1.2โครงสร้างการบริหารกลุ่ม

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได ได้วางโครงสร้างการบริหารกลุ่มโดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามภารกิจ (function) จำนวน 5 กลุ่มย่อย ดังนี้

1.2.1 กลุ่มผลิตพืชอาหารสัตว์ เพื่อใช้เลี้ยงโคของตนเองและขายให้กลุ่มมีพื้นที่120ไร่ สมาชิก 15 ราย ผลิตหญ้าสดพันธุ์เนเปียร์ปากช่อง 1 สับบรรจุถุงๆละ 20กก. จำหน่ายราคาถุงละ 42 บาท สมาชิกต้องขึ้นทะเบียนผู้ปลูกหญ้ากับวิสาหกิจชุมชนฯ โดยมีแผนการผลิตหญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 ดังนี้

1) แปลงที่มีระบบน้ำ จำนวน 1 แปลง ให้ผลผลิต 8,000 กิโลกรัม/ไร่ ตัดได้ 4 ครั้ง/ปี ได้ผลผลิต 32,000 กิโลกรัม/ไร่/ปี (32 ตัน)

2) แปลงที่ไม่มีระบบน้ำ จำนวน 14 แปลง ให้ผลผลิต 6,000 กิโลกรัม/ไร่ ตัดได้ 3 ครั้ง/ปี ได้ผลผลิตรวมทั้งสิ้น 18,000 กิโลกรัม/ไร่/ปี (18 ตัน)

1.2.2 กลุ่มผลิตและจำหน่ายอาหารสัตว์เพื่อเลี้ยงและขุนโคคอกกลางและขายให้สมาชิก

1) อาหารTMR สูตรโคแม่พันธุ์ บรรจุถุงละ30กก. ราคา 120 บาท (กก.ละ 4 บาท)

2) อาหาร TMR สูตรโคขุนระยะต้น (อายุ 6 เดือนถึง 24 เดือน) บรรจุถุงละ30 กก. ราคา 160 บาท (กก.ละ 5.33 บาท)

3) อาหารTMRโคขุนระยะปลาย (อายุ 24 เดือนถึง 30 เดือน) บรรจุถุงละ30 กก. ราคา 200 บาท (กก.ละ 6.66 บาท)

4) อาหารข้นสำหรับแม่พันธุ์ ราคากระสอบละ 280 บาท

5) อาหารข้นสำหรับโคขุนขนาดเล็ก/กลาง/ใหญ่ กระสอบละ 300 บาท

1.2.3 กลุ่มเลี้ยงโคแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูก

1) มีสมาชิกที่เลี้ยงโคแม่พันธุ์พื้นฐาน เกษตรกร 140 ราย แม่โค จำนวน 2,079 ตัว

2)สนับสนุนเกษตรกรผู้ผลิตโคแม่พันธุ์ผลิตโคเนื้อลูกผสมสายพันธุ์วากิว โดยใช้น้ำเชื้อโคเนื้อสายพันธุ์วากิว ตามที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักไดกำหนดและขึ้นทะเบียนแม่พันธุ์ด้วยระบบ QR code

3) ส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตโคแม่พันธุ์ จัดทำแปลงพืชอาหารสัตว์หรือจัดหาอาหารหยาบและการเก็บถนอมพืชอาหารสัตว์ เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของโคตลอดทั้งปี

4) ส่งเสริมเกษตรกรปรับปรุงและพัฒนาฟาร์มเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GFM/GAP

5) ส่งเสริมเกษตรกรจัดการด้านสุขภาพสัตว์ เช่น ฉีดวัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อย ถ่ายพยาธิแม่โคและลูกโคเนื้อของเกษตรกรเพื่อลดอัตราการตายของลูกโคเนื้อ เป็นต้น

6) ส่งเสริมเกษตรกรจัดการเลี้ยงดูลูกโคตามมาตรฐานที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักไดกำหนด เช่น การขึ้นทะเบียนสัตว์ด้วยระบบ QR code การถ่ายพยาธิลูกโคเนื้อ การดูแลสุขภาพลูกโคเนื้อ การจัดการอาหารหยาบลูกโคเนื้อ เป็นต้น

7) แนวทางการรับซื้อลูกโคของวิสาหกิจฯ จะทำการรับซื้อลูกโคจากแม่โคที่ขึ้นทะเบียนกับกลุ่มวิสาหกิจฯ เท่านั้นโดยกำหนดราคาดังนี้

(1) ลูกโควากิว F1 อายุไม่เกิน 1 ปี ราคา 107 บาท/กก. (ราคาตามน้ำหนัก) ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาวะตลาดและประกาศของกลุ่ม

(2) ลูกโควากิว F2 อายุ 6 เดือน ราคา 25,000 บาท/ตัว (ราคาประกัน)

(3) ลูกโควากิว F3 อายุ 6 เดือน ราคา 28,000 บาท/ตัว (ราคาประกัน)

1.2.4 กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน ต้องมีการขึ้นทะเบียนโคที่ขุน และต้องขุนจนอายุครบ 30 เดือน

1) แนวทางการจำหน่ายโคต้นน้ำของวิสาหกิจชุมชนฯให้กับกลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน โดยกำหนดราคาดังนี้

(1) ลูกโควากิว F1อายุไม่เกิน 1 ปีราคา 110 บาท/กก.(ราคาตามน้ำหนัก) ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาวะตลาดและประกาศของกลุ่ม

(2) ลูกโควากิว F2 อายุ 6 เดือน มีการตีเบอร์และถ่ายพยาธิ ตัวละ 27,000 บาท (ราคาประกัน)

(3) ลูกโควากิว F3 อายุ 6 เดือน มีการตีเบอร์และถ่ายพยาธิ ตัวละ 30,000 บาท (ราคาประกัน)

2) โคที่จะนำเข้าขุน ต้องมีแหล่งที่มาโดยมีพันธุ์ประวัติชัดเจน โดยกลุ่มส่งเสริมเกษตรกรผลิตโคต้นน้ำ

3) อาหารข้นที่ใช้ในการขุนโค กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุนจะทำการผลิตเองตามสูตรอาหารข้นที่กำหนดโดยวิสาหกิจชุมชนฯ (สูตรที่ใกล้เคียงกับการเลี้ยงโคขุนวากิวในประเทศญี่ปุ่น)

4) อาหารหยาบที่นำมาเลี้ยงโคขุนร่วมกับอาหารข้น ได้แก่ หญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 หมัก/สดและฟางข้าว

5) การดูแลสุขภาพสัตว์และความปลอดภัยด้านอาหาร

(1) ฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย ในช่วงเดือนก.พ. มิ.ย. และ ต.ค. ของทุกปี

(2) ทำการถ่ายพยาธิก่อนนำโคเข้าขุน และทำซ้ำทุก 6 เดือน โดยต้องถ่ายพยาธิก่อนส่งโคขุนเข้าแปรสภาพไม่น้อยกว่า 60 วัน

(3) การรักษาอาการเจ็บป่วยด้วยยาปฏิชีวนะ จะต้องมีระยะหยุดยาอย่างน้อย 45 วัน หรือตามคำแนะนำของสัตวแพทย์ก่อนส่งโคแปรสภาพ เพื่อเป็นการป้องกันการตกค้างของยา

(4) การตรวจโรคประจำปี และตรวจโรคก่อนส่งโรงฆ่าสัตว์

(4.1) ตรวจวัณโรคก่อนนำโคเข้าขุน และก่อนส่งแปรสภาพ (ฆ่า) 1 เดือน

(4.2) ตรวจโรคแท้งติดต่อก่อนนำเข้าขุน และก่อนส่งแปรสภาพ (ฆ่า) 1 เดือน

(4.3) ตรวจหาสารเร่งเนื้อแดงก่อนส่งแปรสภาพ (ฆ่า) 1 เดือน

1.2.5 กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์และการตลาด

วิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได รับซื้อโคขุนจากสมาชิกโดยมีการกำหนดราคาซื้อขายล่วงหน้า มีการปรับราคาทุกวันที่ 10 มกราคมของทุกปี รับซื้อโคขุนลูกผสมวากิวที่ขุนจนครบกำหนดในราคาตามมาตรฐานการรับซื้อ (เกรดไขมันแทรก) โดยมีคณะกรรมการให้คะแนนไขมันแทรก จำนวน 5 คนประกอบด้วย นายเสาวกุล สงวนชื่อนายพันธ์ศักดิ์ สุวรรณพัฒน์นางเพ็ญ บวรวัฒนานุกิจนางเคียงเดือน สงวนชื่อนายวิทยา ก่อแก้ว และตัวแทนคอกกลาง จำนวน 2 คน โดยจำหน่ายซาก (แบบยกซาก) ให้กับผู้ซื้อ ดังนี้

1) บริษัท เดอะบุชเชอร์ กินซะโดะ จำกัด มีการทำข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้า ความต้องการ 40 ตัว/เดือน ปัจจุบันสามารถผลิตส่งได้ 10-14 ตัว/เดือน

2) บริษัทมารุโตะจำกัด มีการทำข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้าความต้องการ 20 ตัว/เดือน ปัจจุบันผลิตส่งได้ 6 ตัว/เดือน

3) ร้านโคขุนสุรินทร์วากิว สาขา 1 อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 1 ตัว/เดือน

4) ร้านโคขุนสุรินทร์วากิว สาขา 2 (สาขาริมคลอง) จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 1 ตัว/เดือน

1.3 ฐานะการเงินและทรัพย์สิน

วิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได มีฐานะการเงินและทรัพย์สินของกลุ่มดังนี้

1.3.1 สถานะทางการเงินของกลุ่ม

1) หุ้นของสมาชิก จำนวน 550,000 บาท

2) เงินกู้จากธ.ก.ส. จำนวน 2 ล้านบาท เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการจัดซื้อวัวเข้าขุนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ โดยไม่ได้นำมาให้สมาชิกกู้ยืม สถานะปัจจุบันของเงินกู้ ธ.ก.ส. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ มีการชำระหนี้เงินกู้พร้อมดอกเบี้ยตามสัญญาทุกปี และทำการกู้ใหม่เพิ่มเติมในวงเงินเดิม

3) เงินกู้จากโครงการโคเนื้อสร้างอาชีพ ระยะที่ 2 จำนวน 2.5 ล้านบาทเพื่อซื้อโคแม่พันธุ์ สถานะปัจจุบันกลุ่มวิสาหกิจฯ ยังไม่ครบกำหนดชำระเงินกู้

1.3.2 หลักการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารทุนดำเนินการของกลุ่มให้สมาชิกอย่างยุติธรรม โดยมีการจัดสรรผลประโยชน์ตามสัดส่วนการถือหุ้น

1.3.3 การประเมินทรัพย์สินของกลุ่มในปัจจุบัน แสดงรายละเอียดในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการประเมินทรัพย์สินของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (หน่วย)	จำนวนเงิน (เงิน)
1	โคแม่พันธุ์วากิว (แม่ลูกติด 4 คู่/แม่ท้อง 6 ตัว)	10ตัว	450,000.00
2	คอกกลางขนาดกว้าง 3 เมตร ยาว 20 เมตร	2 คอก	216,400.00
3	เครื่องสับหญ้า	2 เครื่อง	38,000.00
4	กระติกน้ำร้อน	1 เครื่อง	1,000.00
5	เบอร์ดิสโซ่	1 อัน	5,480.00
6	น้ำเชื้อวัว	1,000 โดส	100,000.00
	ถังเก็บน้ำเชื้อ	1 ถัง	18,000.00
	ถังเก็บในโตรเจนเหลว	1 ถัง	45,000.00
7	รถเข็น	3 คัน	3,750.00

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (หน่วย)	จำนวนเงิน (เงิน)
8	คอกกลางวิสาหกิจ (ทรงโค้ง)	1 คอก	45,000.00
9	ตาชั่งโคแบบดิจิทัล	1 เครื่อง	100,000.00
10	ร้านอาหารจำหน่ายเนื้อโคขุนและผลิตภัณฑ์พร้อมอุปกรณ์	1 แห่ง	150,000.00
11	โม่ผสมเครื่องใหญ่	1 เครื่อง	20,000.00
12	ชุดตีเบอร์เย็น	9 ตัว	12,000.00
13	โคขุนวากิว	5 ตัว	200,000.00
รวมทั้งสิ้น			**1,404,630.00**

1.4 แผนการพัฒนาการผลิตโคขุนคุณภาพของกลุ่มวิสาหกิจฯ ประกอบด้วย

1.4.1 เพิ่มความเข้มแข็งของเกษตรกรโดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการผลิตโคเนื้อและเนื้อโคคุณภาพ ภายใต้การจัดการฟาร์มมาตรฐาน GFM ในเบื้องต้น และพัฒนาไปสู่ฟาร์ม GAP โดยใช้คอกกลางของวิสาหกิจเป็นสถานที่เรียนรู้การเลี้ยงโคแม่พันธุ์และโคขุนยืนโรงเป็นการเลี้ยงแบบประณีตโดยดำเนินการฝึกอบรม 2 หลักสูตร คือ หลักสูตร “การจัดการฟาร์มเพื่อผลิตลูกโคต้นน้ำคุณภาพ” และ หลักสูตร “การจัดการฟาร์มโคขุนคุณภาพ” รายละเอียดตามข้อ 5.2

1.4.2 การผลิตโคขุนต้นน้ำ ด้วยการส่งเสริมกลุ่มสมาชิกเครือข่ายดำเนินการเลี้ยงโคขุนปลายน้ำ ในระบบคอกกลาง (Central Feedlot) จำนวน 6 คอก จำนวนวัว 2,400 ตัว ในระยะเวลา 10 ปี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคปลายน้ำให้มีคุณลักษณะตามความต้องการของตลาดลดค่าใช้จ่ายการรวบรวม และขนส่งโคเข้าโรงเชือด

1.4.3 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลสลักไดขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากงบพัฒนาจังหวัด หรือกลุ่มจังหวัด ฯลฯ เพื่อปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์องค์การบริหารส่วนตำบลสลักได ให้ได้รับมาตรฐาน GMP ก่อนสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินโครงการ เพื่อรองรับโคจากคอกกลางของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ ตลอดจนเกษตรกรอื่นให้สามารถรองรับการเติบโตในอนาคตได้

ทะเบียนเกษตรกร จำนวนโคแม่พันธุ์และจำนวนโคขุนวากิว

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจร ตำบลสลักได

ที่	ชื่อ - นามสกุล	หมายเลขประจำตัวประชาชน	ที่อยู่					แม่พันธุ์ทั่วไป			แม่พันธุ์ลูกผสมไทยวากิว				รวมโคแม่พันธุ์	โคขุนไทยวากิว
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	AB	CHA	อื่นๆ	F1	F2	F3	F4		
1	นางลำจวนระย้างาม	3 3201 00467 859	47	2	สลักได	เมือง	สุรินทร์	4	1	0	3	0	0	0	8	
2	นางเคียงเดือนสงวนชื่อ	3 4399 00206 038	104	3	สลักได	เมือง	สุรินทร์	0	0	0	2	2	2	3	9	85
3	นางอารยาแสงดำ	3 3209 00277 884	12/3	9	สลักได	เมือง	สุรินทร์	0	0	0	6	4	1	0	11	2
4	นางศิริขวัญขุมทอง	1 3417 00007 187	169	7	สลักได	เมือง	สุรินทร์	1	1	0	5	3	0	0	10	18
5	นางวิชุดามณฑาทอง	3 5501 00636 551	32		ในเมือง	เมือง	สุรินทร์	0	0	0	12	5	0	0	17	2
6	นางสุทินไชยา	3 3201 01390 795	69	2	สลักได	เมือง	สุรินทร์	0	1	0	0	0	0	0	1	0
7	นายธีรพงษ์ไชยา	3 3201 01390 809	69	2	สลักได	เมือง	สุรินทร์	0	0	0	8	4	0	0	12	0
8	นายวัชระพูนดังหวัง	3 3201 01382 300	46/2	11	สลักได	เมือง	สุรินทร์	14	0	0	0	0	0	0	14	0
9	นายถนอมไชยา	3 3201 00466 470	3/1	2	สลักได	เมือง	สุรินทร์	0	3	0	0	0	0	0	3	0
10	นายยินไชยา	3 3201 00466 445	30	2	สลักได	เมือง	สุรินทร์	0	4	0	0	0	0	0	4	0
11	นายยวนไชยา	3 3201 00465 121	9	2	สลักได	เมือง	สุรินทร์	4	0	0	0	0	0	0	4	0
12	นายประวิทย์อยู่ยืน	3 3201 01387 565	526	3	ลำดวน	ลำดวน	สุรินทร์	2	7	0	0	0	0	0	9	0
13	นายวีรวัฒน์ศรีเมือง	3 3209 00971 152	96	4	สลักได	เมือง	สุรินทร์	2	0	0	0	0	0	0	2	0
14	กลุ่มผู้เลี้ยงโค 99	3 3211 00234 880	99	5	อู่โลก	ลำดวน	สุรินทร์	0	0	0	3	2	1	0	6	47

ที่	ชื่อ - นามสกุล	หมายเลขประจำตัวประชาชน	ที่อยู่					แม่พันธุ์ทั่วไป			แม่พันธุ์ลูกผสมไทยวากิว				รวมโคแม่พันธุ์	โคขุนไทยวากิว
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	AB	CHA	อื่นๆ	F1	F2	F3	F4		
15	นางอรณีสร้อยแสง	3 3201 01585 545	67/2	4	แกใหญ่	เมือง	สุรินทร์	0	2	0	2	8	9	0	21	26
16	นางสาวรัชนีกร สุนทรารักษ์	1 3203 00134 539	63/1	13	ท่าตูม	ท่าตูม	สุรินทร์	0	0	0	5	0	0	0	5	0
17	นายกิตติเนกษ์กภูทิน	3 3299 00133 376	236	9	แสลงพันธ์	เมือง	สุรินทร์	0	0	0	2	1	0	0	3	1
18	นายสวาดเพลินสุข	3 3201 01388 511	74	13	สลักได	เมือง	สุรินทร์	6	0	0	0	0	0	0	6	0
19	นายชมขอชัย	3 3201 01979 276	33/7	8	สลักได	เมือง	สุรินทร์	8	0	0	0	0	0	0	8	0
20	นางศราคัมภ์จงงาม	3 3201 01133 369	89	9	สลักได	เมือง	สุรินทร์	6	0	0	0	0	0	0	6	0
21	นางศิริรัตน์เห็นสุข	3 3201 01129 175	82	9	สลักได	เมือง	สุรินทร์	6	3	0	1	0	0	0	10	0
22	นายคัมภีรภาพยวนจิต	3 3201 01134 021	8/1	10	สลักได	เมือง	สุรินทร์	0	1	0	6	0	0	0	7	0
23	นายวิทยาก่อแก้ว	3 3201 01241 218	50	1	เพี้ยราม	เมือง	สุรินทร์	0	3	1	6	5	1	0	16	2
24	นายชยพลกันยายน	3 3202 00361 769	1	7	เมืองบัว	ชุมพลบุรี	สุรินทร์	2	0	0	1	0	0	0	3	0
25	นายปราโมทย์จันทร์เขต	3 3201 00194 372	75	6	ตาอ็อง	เมือง	สุรินทร์	1	0	0	6	0	0	0	7	0
26	กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านผือ	3 3204 00450 706	98	10	บ้านผือ	จอมพระ	สุรินทร์	9	1	0	4	9	0	0	23	32
27	นายสมสุขต้นตาล	3 3201 00472 747	103	4	สลักได	เมือง	สุรินทร์	4	1	0	0	0	0	0	5	0
28	นายเถลิงศักดิ์ระย้าทอง	3 3201 01389 762	53	13	สลักได	เมือง	สุรินทร์	0	0	0	5	0	0	0	5	0
29	นายดำรงจอกแก้ว	3 3201 01389 681	88	13	สลักได	เมือง	สุรินทร์	0	1	0	1	0	0	0	2	0

ที่	ชื่อ - นามสกุล	หมายเลขประจำตัวประชาชน	ที่อยู่					แม่พันธุ์ทั่วไป			แม่พันธุ์ลูกผสมไทยวากิว				รวมโคแม่พันธุ์	โคขุนไทยวากิว
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	AB	CHA	อื่นๆ	F1	F2	F3	F4		
30	นายธวัชชัย เตียวเจริญโสภา	3 3204 00043 795	513	4	จอมพระ	จอมพระ	สุรินทร์	0	3	0	0	0	0	0	3	2
31	นางนัยนามากแสน	3 3205 00556 620	256	16	สลักได	เมือง	สุรินทร์	3	3	0	6	8	0	0	20	0
32	นางวีราพรสุรสอน	3 1002 03191 319	97	6	ไพล	ปราสาท	สุรินทร์	1	2	0	2	0	0	0	5	0
33	กลุ่มผู้เลี้ยงโคสุรินทร์วากิวบ้านเสม็ดใหญ่	3 3201 01130 114	12/3	9	สลักได	เมือง	สุรินทร์	20	9	0	6	3	0	0	38	0
34	วกช.กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุนตำเทพรักษา	7-32-10-17/1-0010	63	8	เทพรักษา	สังขะ	สุรินทร์	21	7	0	20	12	2	0	62	2
35	กลุ่มผู้เลี้ยงโคต้นน้ำกลางน้ำบ้านศาลา		23	8	ท่าสว่าง	เมือง	สุรินทร์	2	0	0	0	0	0	0	2	0
36	วิสาหกิจชุมชนโดยจาแอม		101	7	ตรมไพร	ศีขรภูมิ	สุรินทร์	10	7	0	0	0	0	0	17	0
37	นางจิดาภาหลักแหลม	3 3201 00621 253	16/1	14	ตาตุม	สังขะ	สุรินทร์	0	0	0	3	2	0	0	5	2
38	นายมานพจันทร์ฝอย	3 3201 00060 279	79	5	สลักได	เมือง	สุรินทร์	2	0	0	0	0	0	0	2	0
39	วิสาหกิจชุมชนและพลังงานต.กาบหู		141	9	กาบหู	เดชอุดม	อุบลฯ	6	0	0	3	2	0	0	11	0
40	นายพัฒน์พงษ์เจริญศิริ	3 3201 01702 240	12	9	กาเกาะ	เมือง	สุรินทร์	2	2	0	2	0	0	0	6	0
41	กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านตกหู	7-34-07-01/1-0012	75	10	โนนสวรรค์	นาจลวย	อุบลฯ	5	0	0	0	0	0	0	5	0

ที่	ชื่อ - นามสกุล	หมายเลขประจำตัวประชาชน	ที่อยู่					แม่พันธุ์ทั่วไป			แม่พันธุ์ลูกผสมไทยวากิว				รวมโคแม่พันธุ์	โคขุนไทยวากิว
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	AB	CHA	อื่นๆ	F1	F2	F3	F4		
42	กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านอำปึลต.ตากูก	7-32-16-03/1-0011	250	9	ตากูก	เขวาสินรินทร์	สุรินทร์	30	0	0	7	0	0	0	37	0
43	นายรัษฎาบัวทอง	3 3208 00004 339	258	9	รัตนบุรี	รัตนบุรี	สุรินทร์	1	0	0	0	0	0	0	1	0
44	นายสมภูมิฟิสันเทียะ	3 3009 00735 556	104	7	มาบกราด	พระทองคำ	โคราช	1	0	0	0	0	0	0	1	0
45	นายมานพแก้ววาตะ	3 7501 00400 904	59	12	หนองใหญ่	เมืองจันทร์	ศรีสะเกษ	3	0	0	0	0	0	0	3	0
46	นายพงษ์ดนัยทองคำ (กลุ่มกุดชุม)	1 3503 00061 949	63	6	หนองหมี	กุดชุม	ยโสธร	0	0	0	12	4	0	0	16	0
47	นางสิงหาพวกพลดี	ปลูกหญ้า			จารพัต	ศีขรภูมิ	สุรินทร์	0	2	0	0	0	0	0	2	0
48	วกช.โคขุนกาบเชิงเพื่อการส่งออก	7-32-0601/1-0016			กาบเชิง	กาบเชิง	สุรินทร์	198	0	0	4	2	0	0	204	0
49	นายฉลามบุญทน	3 3205 01130 197	7	2	สังขะ	สังขะ	สุรินทร์	0	0	0	2	2	0	0	4	0
50	นายถนอมแท่นแก้ว				เขวาสินรินทร์	เมือง	สุรินทร์	0	0	3	0	0	0	0	3	0
51	นายยิ่งรักษ์สุนทรารักษ์	3 3299 00220 864	36		ในเมือง	เมือง	สุรินทร์	3	0	0	0	0	0	0	3	0
52	วก.ผู้เลี้ยงโคคุณภาพทุ่งกุลาร้องไห้	7-32-03-10/1-0011				ชุมพลบุรี	สุรินทร์	1	0	0	0	0	0	0	1	0
53	กลุ่มผู้เลี้ยงโคจ.สุรินทร์		240	5	นอกเมือง	เมือง	สุรินทร์	0	0	0	0	0	0	0	0	87

ที่	ชื่อ - นามสกุล	หมายเลขประจำตัวประชาชน	ที่อยู่					แม่พันธุ์ทั่วไป			แม่พันธุ์ลูกผสมไทยวากิว				รวมโคแม่พันธุ์	โคขุนไทยวากิว
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	AB	CHA	อื่นๆ	F1	F2	F3	F4		
54	นายนิพนธ์เอบอิ่ม	3 3201 00854 801	2	14	เทนมีย์	เมือง	สุรินทร์	10	0	0	0	0	0	0	10	0
55	นายบุญจัดแก้วปลั่ง	3 3201 00065 807	69	9	สลักได	เมือง	สุรินทร์	2	2	0	2	0	0	0	6	0
56	นายชอบเรียงเงิน	3 3201 00375 521	158	1	แสลงพันธ์	เมือง	สุรินทร์	0	0	0	2	0	0	0	2	0
57	นายทวีพงศ์ เซ็นทองหลาง	3 3209 01117 503	40	8	แตล	ศีขรภูมิ	สุรินทร์	6	0	0	2	0	0	0	8	2
58	นายวีรพงศ์อ่อนน้ำคำ	1 3299 00030 392	17	14	กาบเชิง	กาบเชิง	สุรินทร์	1	2	0	3	0	0	0	6	5
59	นายศักดิ์ชัยพิมพ์ทนต์	3 3201 01813 505	217	1	แสลงพันธ์	เมือง	สุรินทร์	0	1	0	0	1	0	0	2	0
60	นายปกรณ์สุดศักดิ์ศรี	3 3201 00881 981	123	3	เมืองที	เมือง	สุรินทร์	3	0	0	0	0	0	0	3	0
61	วก.กลุ่มเลี้ยงโค ต.โคกกลาง	3 3110 00713 930	111	3	โคกกลาง	ลำปลายมาศ	บุรีรัมย์	30	0	0	12	3	0	0	45	0
62	กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ต.เฉนียง	3 3201 00924 338	3	11	ต.เฉนียง	เมือง	สุรินทร์	62	0	0	1	0	0	0	63	0
63	วกช.เกษตรกรผู้เลี้ยงโควากิวบ้านดงครั่งน้อย	3 4502 00525 591			ดงครั่งน้อย	เกษตรวิสัย	ร้อยเอ็ด	15	4	0	10	2	2	0	33	18
64	นายรัตนพงศ์ มีธรรมกุลพงศ์	3 3201 00247 263	279	1	นาดี	เมือง	สุรินทร์	0	1	0	0	0	0	0	1	0
65	นางสาวเสาวรัตน์ อุดมทวี	3 3209 00849 985	3	3	หนองเหล็ก	ศีขรภูมิ	สุรินทร์	0	1	0	0	0	0	0	1	0

ที่	ชื่อ - นามสกุล	หมายเลขประจำตัวประชาชน	ที่อยู่					แม่พันธุ์ทั่วไป			แม่พันธุ์ลูกผสมไทยวากิว				รวมโคแม่พันธุ์	โคขุนไทยวากิว
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	AB	CHA	อื่นๆ	F1	F2	F3	F4		
66	นางวันทะนาอาจเอื้อม		74	5	สลักได	เมือง	สุรินทร์	2	0	0	0	0	0	0	2	0
67	นายสันต์เสริมศิริ		10	14	ท่าสว่าง	เมือง	สุรินทร์	0	1	0	0	0	0	0	1	0
68	นายสุฉันท์มาตวังแสง		69	3		ยางสีห์สุราช	มหาสารคาม	0	0	0	3	1	0	0	4	0
69	นางพงศ์เพชรวงค์น้ำคำ		80	8	รอบเมือง	เมือง	ร้อยเอ็ด	4	0	0	0	0	0	0	4	0
70	กลุ่มโคต้นน้ำตำบลสลักได			4	สลักได	เมือง	สุรินทร์	209	0	0	0	0	0	0	209	0
71	นายนาคดาวกระจ่าง		141	2	ตาวัง	บัวเชด	สุรินทร์	1	0	0	6	3	0	0	10	0
72	กลุ่มผู้เลี้ยงโคสุรินทร์วากิวต.เพี้ยราม		129	9	เพี้ยราม	เมือง	สุรินทร์	30	0	0	10	8	0	0	48	1
73	กลุ่มผู้เลี้ยงโควากิวโคกลำดวน		45	7	สลักได	เมือง	สุรินทร์	1	0	0	9	5	1	0	16	2
74	นายวิเชียรพรมทาระ	3 3201 01992 787	114	7	คอโค	เมือง	สุรินทร์	3	0	0	0	0	0	0	3	0
75	วก.ผู้ปลูกพืชอาหารสัตว์บ.พลวง	กลุ่มปลูกหญ้า	48	6	บ้านพลวง	ปราสาท	สุรินทร์	0	2	0	0	0	0	0	2	0
76	นายพิชัยการัมย์	3 3107 01425 883	62	8	โคกขมิ้น	พลับพลาชัย	บุรีรัมย์	0	0	0	2	0	0	0	2	0
77	นายสุทินวงศร	3 4502 00337 697	16/28	13	คลองสอง	ตลองหลวง	ปทุมธานี	0	0	0	2	0	0	0	2	0

ที่	ชื่อ - นามสกุล	หมายเลขประจำตัวประชาชน	ที่อยู่					แม่พันธุ์ทั่วไป			แม่พันธุ์ลูกผสมไทยวากิว				รวมโคแม่พันธุ์	โคขุนไทยวากิว
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	AB	CHA	อื่นๆ	F1	F2	F3	F4		
78	นายอาทิตย์ ชำนาญวงศ์	3 3601 00341 081	472	10	ธาตุทอง	ภูเขียว	ชัยภูมิ	0	0	0	1	0	0	0	1	0
79	วกช.กลุ่มคนเลี้ยงโค บ.โคกกลาง ต.นาเวียง	7-37-05-04/1-0021	112/1	2	นาเวียง	เสนางคนิคม	อำนาจเจริญ	10	0	0	7	1	0	0	18	0
80	วกช.ผู้เลี้ยงโคเนื้อเพื่อการค้าต.หนองไม้งาม	7-31-08-03/1-0011	128	13	หนองไม้งาม	บ้านกรวด	บุรีรัมย์	0	0	0	0	0	0	0	0	0
81	นายมงคลหวลระลึก	3 3201 01811 651	63/5	1	แสลงพันธ์	เมือง	สุรินทร์	0	1	0	0	0	0	0	1	0
82	นายสมชาติสิงหล	3 3305 01232 933	161	22	แตล	ศีขรภูมิ	สุรินทร์	1	1	0	0	0	0	0	2	0
83	กลุ่มผู้เลี้ยงโคสุรินทร์โกเบบ้านทำนบ		276	3	เทนมีย์	เมือง	สุรินทร์	0	0	0	15	8	0	0	23	58
84	วกช.เมืองไพรวากิวตำบลเมืองไพร	4-45-10-03/1-0018	97	2	เมืองไพร	เสลภูมิ	ร้อยเอ็ด	10	0	0	9	6	3	0	28	0
85	นายประพงษ์ทวีสิน	3 4510 00166 041	111	2	วังหลวง	เสลภูมิ	ร้อยเอ็ด	0	0	0	2	4	4	0	10	0
86	นายสุริยาจันทร์แดง	3 3209 00848 903	67	7	หนองเหล็ก	ศีขรภูมิ	สุรินทร์	-	-	-	1	1	-	-	2	-
87	นายทวีศักดิ์สุกใส	3 3201 01171 449	370	13	ท่าตูม	ท่าตูม	สุรินทร์	-	-	-	1	1	-	-	2	-
88	กลุ่มผู้เลี้ยงโคนมรัตนบุรี	3 3207 00329 490	164	7	ยางสว่าง	รัตนบุรี	สุรินทร์	-	-	100	-	-	-	-	100	-
89	รตท.ประยูรชึงรัมย์		52	11	จรัส	บัวเชด	สุรินทร์	3	-	-	2	-	-	-	5	-

ที่	ชื่อ - นามสกุล	หมายเลขประจำตัวประชาชน	ที่อยู่					แม่พันธุ์ทั่วไป			แม่พันธุ์ลูกผสมไทยวากิว				รวมโคแม่พันธุ์	โคขุนไทยวากิว
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	AB	CHA	อื่นๆ	F1	F2	F3	F4		
90	วกช.กลุ่มสร้างเสริมคุณภาพโคเนื้อด่านขุนทด	7-30-08-10/1-0011	84	11	หนองกราด	ด่านขุนทด	นครราชสีมา	22			6	2			30	
91	วกช.โคเนื้อบ้านหนองแห้วม.3	4-45-19-03/1-0033	170	3	ดูกอึ่ง	หนองฮี	ร้อยเอ็ด	15			3	1	-	-	19	-
92	นางบัวเลียนเที่ยงผดุง (กลุ่มโคขุน อ.ธวัชบุรี)		73	3	เมืองน้อย	ธวัชบุรี	ร้อยเอ็ด	3	5	-	-	-	-	-	8	13
93	วกช.ทุ่งกุลาบ้านฮ่องแฮ่		42	4	โนนสวรรค์	ปทุมรัตน์	ร้อยเอ็ด	13	-	-	6	4	2	-	25	-
94	กลุ่มร้อยเอ็ดวากิว (GFM)	3 4505 00056 201	42	3	นิเวศน์	ธวัชบุรี	ร้อยเอ็ด	6	-	-	-	-	-	-	6	-
95	วกช.ตำบลหัวเมือง	7-35-06-02/1-0014	170	1	หัวเมือง	มหาชนะชัย	ยโสธร	7			-	1	-	-	8	-
96	ศิริธราฟาร์ม	1 4499 00569 908	86	8	หนองเหล็ก	โกสุมพิสัย	มหาสารคาม	-	-	-	-	-	-	-	0	10
97	บนดอยฟาร์ม		46	5	จริม	ท่าปลา	อุตรดิตถ์				2	2	6		10	25
98	นายจิตติชัยสุวิชชา		21	10	ระแงง	ศีขรภูมิ	สุรินทร์	18					2	2	22	2
99	กลุ่มโรงเรียนตชด.										6				6	
100	นายนรินทร์ศิริเกตุ	3 4403 00828 099	6	18	หัวขวาง	โกสุมพิสัย	มหาสารคาม				2				2	3
101	นางศิริพงษ์หลอมนาค อ.พลับพลาชัย		65/179	5	ลำโพง	บางบัวทอง	นนทบุรี					2			2	2

ที่	ชื่อ - นามสกุล	หมายเลขประจำตัวประชาชน	ที่อยู่					แม่พันธุ์ทั่วไป			แม่พันธุ์ลูกผสมไทยวากิว				รวมโคแม่พันธุ์	โคขุนไทยวากิว
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	AB	CHA	อื่นๆ	F1	F2	F3	F4		
102	นายจีรศักดิ์แสงศิริ	3 3209 00485 045	95/1	16	หนองบัว	ศีขรภูมิ	สุรินทร์					2			2	
103	นางเยาวภรณ์ชอบใจ	3 3103 00395 291	168	14	ห้วยสำราญ	กระสัง	บุรีรัมย์					2			2	
104	นายพงศธรสาลีแจง	1 3210 00289 341	136	20	กระเทียม	สังขะ	สุรินทร์	13	1		4	3			21	
105	นริสาฟาร์ม	3 1006 03083 009	139	6	มิตรภาพ	มวกเหล็ก	สระบุรี					2	1		3	
106	กลุ่มโคนมโนนสุวรรณเครือข่ายจ.บุรีรัมย์					โนนสูง	บุรีรัมย์			50					50	
107	กลุ่มโคนมคุณจักรกฤษ									500					500	
								878	**86**	**654**	**276**	**143**	**37**	**5**	**2,079**	**449**

ตารางแสดงค่าใช้จ่ายในการขุนโคจำนวน 5 คอกกลาง เดือนที่ 1-24 (ขอกู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนจาก กองทุน FTA)

เดือนที่	จำนวนโคที่เข้าขุน (ตัว)	รายละเอียดค่าใช้จ่ายต่อเดือนรายการ			ราคา/หน่วย	รวมเงินทั้งสิ้น
1	20	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
		อาหารโคเล็ก	20	ตัว	1,620	32,400
						432,400
2	40	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
		อาหารโคเล็ก	40	ตัว	1,620	64,800
						464,800
3	60	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
		อาหารโคเล็ก	60	ตัว	1,620	97,200
						497,200
4	80	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
		อาหารโคเล็ก	80	ตัว	1,620	129,600
						529,600
5	100	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
		อาหารโคเล็ก	100	ตัว	1,620	162,000
						562,000
6	120	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
		อาหารโคเล็ก	120	ตัว	1,620	194,400
						594,400
7	140	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
	โคเล็ก 120	อาหารโคเล็ก	120	ตัว	1,620	194,400
	โครุ่น 20	อาหารโครุ่น	20	ตัว	2,250	45,000
						639,400
8	160	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
	โคเล็ก 120	อาหารโคเล็ก	120	ตัว	1,620	194,400
	โครุ่น 40	อาหารโครุ่น	40	ตัว	2,250	90,000
						684,400
9	180	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
	โคเล็ก 120	อาหารโคเล็ก	120	ตัว	1,620	194,400
	โครุ่น 60	อาหารโครุ่น	60	ตัว	2,250	135,000
						729,400
10	200	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
	โคเล็ก 120	อาหารโคเล็ก	120	ตัว	1,620	194,400
	โครุ่น 80	อาหารโครุ่น	80	ตัว	2,250	180,000
						774,400

11	220	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
	โคเล็ก 120	อาหารโคเล็ก	120	ตัว	1,620	194,400
	โครุ่น 100	อาหารโครุ่น	100	ตัว	2,250	225,000
						819,400
12	240	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
	โคเล็ก 120	อาหารโคเล็ก	120	ตัว	1,620	194,400
	โครุ่น 120	อาหารโครุ่น	120	ตัว	2,250	270,000
						864,400
13	260	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
	โคเล็ก 120	อาหารโคเล็ก	120	ตัว	1,620	194,400
	โครุ่น 120	อาหารโครุ่น	120	ตัว	2,250	270,000
	โคใหญ่ 20	อาหารโคใหญ่	20	ตัว	2,130	42,600
						907,000
14	280	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
	โคเล็ก 120	อาหารโคเล็ก	120	ตัว	1,620	194,400
	โครุ่น 120	อาหารโครุ่น	120	ตัว	2,250	270,000
	โคใหญ่ 40	อาหารโคใหญ่	40	ตัว	2,130	85,200
						949,600
15	300	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
	โคเล็ก 120	อาหารโคเล็ก	120	ตัว	1,620	194,400
	โครุ่น 120	อาหารโครุ่น	120	ตัว	2,250	270,000
	โคใหญ่ 60	อาหารโคใหญ่	60	ตัว	2,130	127,800
						992,200
16	320	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
	โคเล็ก 120	อาหารโคเล็ก	120	ตัว	1,620	194,400
	โครุ่น 120	อาหารโครุ่น	120	ตัว	2,250	270,000
	โคใหญ่ 80	อาหารโคใหญ่	80	ตัว	2,130	170,400
						1,034,800
17	340	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
	โคเล็ก 120	อาหารโคเล็ก	120	ตัว	1,620	194,400
	โครุ่น 120	อาหารโครุ่น	120	ตัว	2,250	270,000
	โคใหญ่ 100	อาหารโคใหญ่	100	ตัว	2,130	213,000
						1,077,400
18	360	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
	โคเล็ก 120	อาหารโคเล็ก	120	ตัว	1,620	194,400
	โครุ่น 120	อาหารโครุ่น	120	ตัว	2,250	270,000
	โคใหญ่ 120	อาหารโคใหญ่	120	ตัว	2,130	255,600

						1,120,000
19	380	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
	โคเล็ก 120	อาหารโคเล็ก	120	ตัว	1,620	194,400
	โครุ่น 120	อาหารโครุ่น	120	ตัว	2,250	270,000
	โคใหญ่ 140	อาหารโคใหญ่	140	ตัว	2,130	298,200
						1,162,600
20	400	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
	โคเล็ก 120	อาหารโคเล็ก	120	ตัว	1,620	194,400
	โครุ่น 120	อาหารโครุ่น	120	ตัว	2,250	270,000
	โคใหญ่ 160	อาหารโคใหญ่	160	ตัว	2,130	340,800
						1,205,200
21	420	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
	โคเล็ก 120	อาหารโคเล็ก	120	ตัว	1,620	194,400
	โครุ่น 120	อาหารโครุ่น	120	ตัว	2,250	270,000
	โคใหญ่ 180	อาหารโคใหญ่	180	ตัว	2,130	383,400
						1,247,800
22	440	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
	โคเล็ก 120	อาหารโคเล็ก	120	ตัว	1,620	194,400
	โครุ่น 120	อาหารโครุ่น	120	ตัว	2,250	270,000
	โคใหญ่ 200	อาหารโคใหญ่	200	ตัว	2,130	426,000
						1,290,400
23	460	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
	โคเล็ก 120	อาหารโคเล็ก	120	ตัว	1,620	194,400
	โครุ่น 120	อาหารโครุ่น	120	ตัว	2,250	270,000
	โคใหญ่ 220	อาหารโคใหญ่	220	ตัว	2,130	468,600
						1,333,000
24	480	ซื้อโคเล็ก	20	ตัว	20,000	400,000
	โคเล็ก 120	อาหารโคเล็ก	120	ตัว	1,620	194,400
	โครุ่น 120	อาหารโครุ่น	120	ตัว	2,250	270,000
	โคใหญ่ 240	อาหารโคใหญ่	240	ตัว	2,130	511,200
						1,375,600
รวมทั้งสิ้น						21,287,400

หมายเหตุ : ค่ายา ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า และอื่น ๆ ใช้งบประมาณของ “กลุ่มโคขุนคอกกลาง”

ตารางสรุปรายรับ-รายจ่าย รายปี

เดือน	จำนวนโคแยกตามรุ่น				ขายโคใหญ่ 20 ตัว/เดือน	ซื้อโคเล็ก 20 ตัว/เดือน	ค่าอาหารโค	ค่าบริหารกลุ่ม	ค่าประกันชีวิตโค	จ่ายค่าลูกโคเล็ก	จ่ายค่าปันผลโคเล็ก	ชำระหนี้กองทุน	ยอดหนี้กองทุน	คงเหลือ
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม										
1-12	120	120	-	240		4,800,000	11,687,400	-	192,000	-	-	-	-	-
13-24	120	120	240	480		4,800,000	11,687,400	-	192,000	-	-	-	21,287,400	-
25-36	120	120	240	480	25,647,600	4,800,000	11,707,200	360,000	192,000	1,200,000	480,000	2,664,000	18,623,400	-
37-48	120	120	240	480	25,647,600	4,800,000	11,707,200	360,000	192,000	1,200,000	480,000	2,664,000	15,959,400	-
49-60	120	120	240	480	25,647,600	4,800,000	11,707,200	360,000	192,000	1,200,000	480,000	2,664,000	13,295,400	-
61-72	120	120	240	480	25,647,600	4,800,000	11,707,200	360,000	192,000	1,200,000	480,000	2,664,000	10,631,400	-
73-84	120	120	240	480	25,647,600	4,800,000	11,707,200	360,000	192,000	1,200,000	480,000	2,664,000	7,967,400	-
85-96	120	120	240	480	25,647,600	4,800,000	11,707,200	360,000	192,000	1,200,000	480,000	2,664,000	5,303,400	-
97-108	120	120	240	480	25,647,600	4,800,000	11,707,200	360,000	192,000	1,200,000	480,000	2,664,000	2,639,400	-
109-120	120	120	240	480	25,647,600	4,800,000	11,707,200	360,000	192,000	1,200,000	480,000	2,639,400	-	-
คำนวนจาก						20,000x240		1,500x240	800x240	5,000x240	2,000x240	22,200x240		
รวม						48,000,000		2,880,000	1,920,000	9,600,000	3,840,000	21,287,400	0	

คู่มือการปฏิบัติงานของ กลุ่มโคขุนคอกกลาง

ระเบียบและข้อปฏิบัติของการขุนโคตามโครงการ

1. กรรมสิทธิ์ในตัวโคเป็นของวิสาหกิจชุมชนโคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจรตำบลสลักได

2. เจ้าของฟาร์มที่เป็นที่ตั้งคอกกลางเป็นผู้ครอบครองโค มีหน้าที่เลี้ยงขุนโคตามวิธีการที่วิสาหกิจฯ กำหนด จนครบระยะเวลาส่งแปรสภาพ

3. สมาชิกเจ้าของโคแม่พันธุ์ที่เป็นผู้จำหน่ายลูกโคให้แก่วิสาหกิจฯ ราคา 25,000 บาท/ตัว

3.1 ลูกโคที่เกิดจากแม่โคที่ขึ้นทะเบียนไว้กับวิสาหกิจฯ มีสายเลือดวากิว 50 % ขึ้นไป อายุไม่น้อยกว่า 6 เดือน มีหมายเลขประจำตัวโค และต้องทำการตอนให้เรียบร้อย

3.2 สมาชิกจะได้รับเงินจำนวน 80% ของค่าตัวโค (20,000 บาท)

3.3 จำนวน 20% ของค่าตัวโค (5,000 บาท) สมาชิกจะได้รับในเดือนที่ 25 พร้อมเงินปันผล 2,000 บาท

4. ค่าฌาปนกิจโค 800 บาท/ตัว ตลอดอายุการขุนจนถึงส่งแปรสภาพ ผู้ครอบครองโคเป็นผู้จ่าย การคุ้มครองเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด

5. วิสาหกิจฯเป็นผู้จัดหาโคเข้าขุน อาหารข้น ฟางข้าว หญ้าสด/หมัก ให้แก่ผู้ขุนโค ตามปริมาณที่วิสาหกิจฯ กำหนดในการขุนโคแต่ละช่วงอายุ

6. การจัดสรรรายรับ ผลกำไรและการชำระหนี้กองทุน เมื่อเริ่มจำหน่ายโคในเดือนที่ 25 – สิ้นสุดโครงการ

6.1 วิสาหกิจฯเก็บค่าบริหารจัดการ 1,500 บาท/ ตัว

6.2 ชำระคืนค่าโคเล็กของสมาชิกผู้ผลิตลูกโคที่เหลือ 20% จำนวน 5,000 บาท/ตัว

6.3 ปันผลให้แก่สมาชิกตามข้อ 6.2 จำนวน 2,000 บาท/ตัว

6.4 ชำระหนี้กองทุนFTA 22,200บาท/ตัว/เดือน นับตั้งแต่เดือนที่ 25 – 119 ในเดือนที่ 120 ชำระจำนวน 19,740 บาท

6.5 กรณีซากโคที่จำหน่ายได้เกรดไขมันแทรก 3 – 4 ขึ้นไปให้หักเงินเข้ากองทุนประกันความเสี่ยงตามที่วิสาหกิจฯกำหนด เพื่อนำไปประกันรายได้ขั้นต่ำจากการขายโคขุน

6.6 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเลี้ยงโค ค่ายาและเวชภัณฑ์ ค่าบริหารจัดการ ค่าเสื่อมราคาต่างๆ เป็นความรับผิดชอบของฟาร์มที่เป็นคอกกลาง

6.7 รายได้ส่วนที่เหลือจากข้อ 6.1 – 6.5 เป็นของฟาร์มคอกกลางผู้ทำหน้าที่เลี้ยงขุนโค

6.8 กรณีฟาร์มคอกกลางมีสมาชิกรวมกลุ่มกันเลี้ยงขุนโค การแบ่งรายได้ข้อ 6.7 ให้เป็นข้อตกลงภายในกลุ่มผู้เลี้ยง

7. โคขุนทุกตัวในโครงการมีการประกันรายได้จากการขายซากโคขุน 76,580 บาท

การขุนโค

1. โคเล็กแรกเข้า ฉีดยาถ่ายพยาธิ ฉีดวิตามินAD3E วัคซีนป้องโรคปากเท้าเปื่อย และฉีดซ้ำใน 4 สัปดาห์ และฉีดตามโปรแกรมที่กำหนดในเดือนกุมภาพันธ์ มิถุนายน ตุลาคม

2. โคเล็กอายุ 7-12 เดือน ให้อาหารวันละ 2 มื้อ ดังนี้

- ให้อาหารข้น 2 กก. หญ้าสดหรือหมัก 2 กก. กากมันสำปะหลังหมัก 0.5 กก.
- ให้ฟางข้าวหลังอาหารข้น 0.5 กก.

3. โครุ่นอายุ 13-18 เดือน ให้อาหารวันละ 2 มื้อ ดังนี้

- อาหารข้น 3 กก. หญ้าสดหรือหมัก 3 กก. กากมันสำปะหลังหมัก 0.5 กก.
- ให้ฟางข้าวหลังอาหารข้น 0.5 กก.

4. โคใหญ่อายุ 19-30 เดือน ให้อาหารวันละ 2 มื้อ ดังนี้

- อาหารข้น 3.5 กก. มันสำปะหลังหมัก 0.5 กก.
- ฟางข้าว 2 กก.

5. เก็บมูลโคทุกวัน

6. ไม่รบกวนโค ให้อยู่อย่างสงบ

7. สังเกตอาการโค วันละ 2 ครั้ง ตามเวลาที่ให้อาหาร หากพบอาการผอดปกติให้แจ้งสัตวแพทย์ประจำฟาร์มทันที

8. ปฏิบัติตามข้อกำหนดของการจัดการฟาร์มที่ดี (GFM) อย่างเคร่งครัด

อาหารโคขุน

1. อาหารโคเล็ก ใช้ขุนโคอายุ 7-12 เดือน

- อาหารข้นโปรตีน 18% 4 กก.ๆ ละ 11 บาท = 44 บาท
- หญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 หมัก 4 กก.ๆ ละ 2 บาท = 8 บาท
- ฟางข้าว 1 กก.ๆ ละ 1 บาท = 1 บาท
- กากมันสำปะหลังหมัก1 กก.ๆ ละ 1 บาท= 1 บาท

รวม 54 บาท/วัน เดือนละ 1,620 บาท

2. อาหารโครุ่น ใช้ขุนโคอายุ 13-18 เดือน

- อาหารข้นโปรตีน 16% 6 กก.ๆ ละ 10 บาท = 60 บาท
- หญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 หมัก 6 กก.ๆ ละ 2 บาท = 12 บาท
- ฟางข้าว 2 กก.ๆ ละ 1 บาท = 2 บาท
- กากมันสำปะหลังหมัก 1 กก.ๆ ละ 1 บาท = 1 บาท

รวม 75 บาท/วัน เดือนละ 2,250 บาท

3. อาหารโคใหญ่ ใช้ขุนโคอายุ 19-30 เดือน

- อาหารข้นโปรตีน 12% 7 กก.ๆ ละ 9.50 บาท = 66.50 บาท
- ฟางข้าว 4 กก.ๆ ละ 1 บาท = 4.00 บาท
- กากมันสำปะหลังหมัก0.5กก.ๆ ละ 1 บาท = 0.50 บาท

รวม 71 บาท/วัน เดือนละ 2,130 บาท

การป้องกันและควบคุมโรค

1.ก่อนนำโคเข้าฟาร์มต้องนำเข้าคอกพักสัตว์เป็นเวลา 14 วัน ดำเนินการตรวจวัณโรค และแท้งติดต่อ ทำเครื่องหมายประจำตัวโค ทำบัตรประจำตัวโค ฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย ตอนโคและถ่ายพยาธิ

2. การฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย ทำครั้งแรกเมื่อโคอยู่คอกพักสัตว์ก่อนนำเข้าฟาร์ม ครั้งที่ 2 หลังจากครั้งแรก 1 เดือน

3. การฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยประจำปี รับวัคซีนปีละ 3 ครั้ง เดือน ก.พ. มิ.ย. ต.ค. ของทุกปี

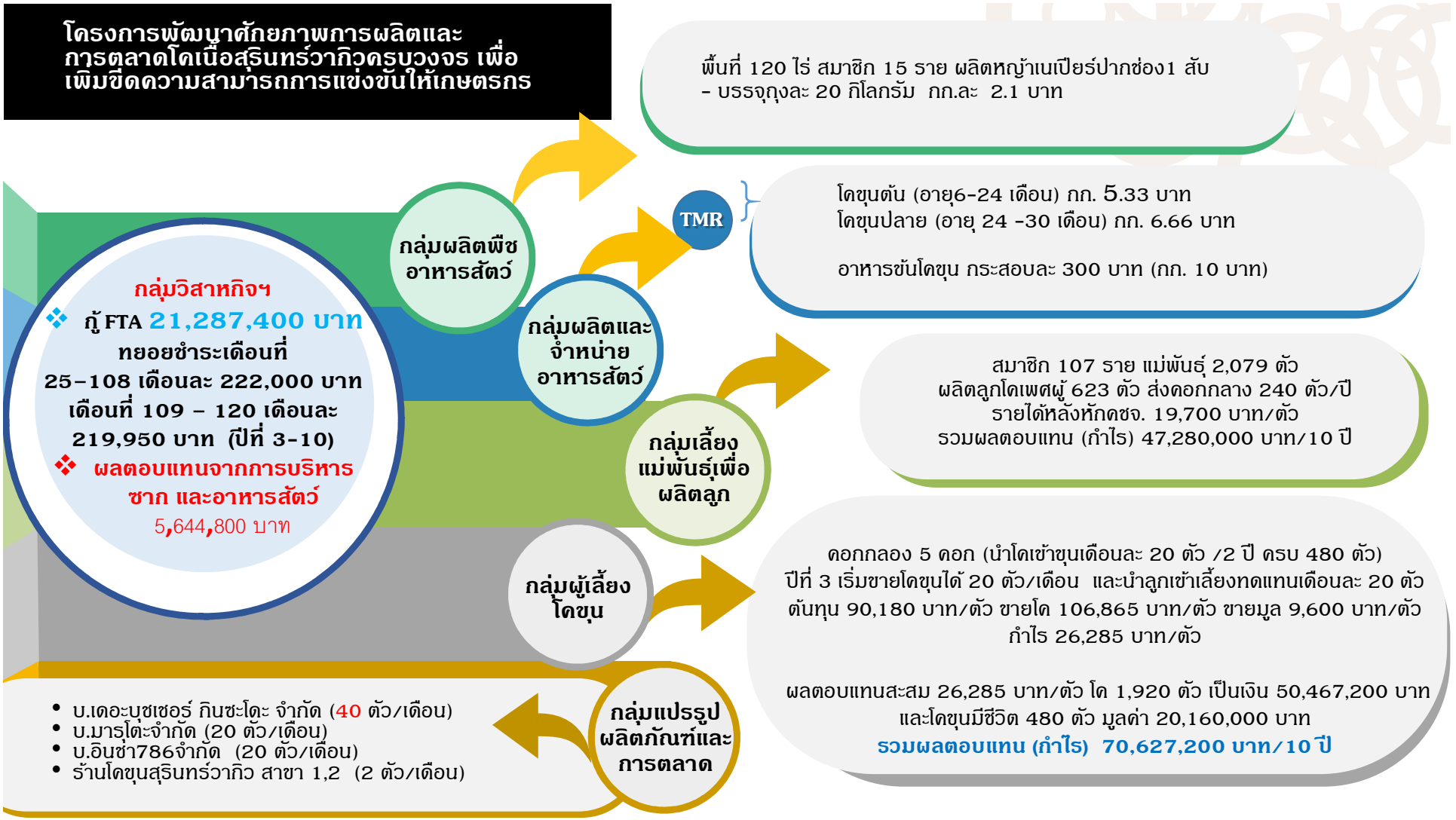
4. การตรวจหาสารเร่งเนื้อแดงโดยการตรวจปัสสาวะโค ปีละ 1 ครั้ง

5. การตรวจวัณโรค และแท้งติดต่อปีละ 1 ครั้ง

6. เมื่อโคเจ็บป่วยต้องได้รับการดูแลโดยสัตวแพทย์ หรือสัตวบาลที่ได้รับมอบหมาย

7. เมื่อโคตายให้แจ้งสัตวแพทย์เข้ามาตรวจสอบ

8. การกลบฝังซากโค ต้องกลบฝังบริเวณที่กำหนดไว้ภายในฟาร์ม

โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อสุรินทร์วากิวครบวงจร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้เกษตรกร
กลุ่มวิสาหกิจฯ
กู้ FTA 21,287,400 บาท
ทยอยชำระเดือนที่ 25-108 เดือนละ 222,000 บาท
เดือนที่ 109 – 120 เดือนละ 219,950 บาท (ปีที่ 3-10)
ผลตอบแทนจากการบริหารซาก และอาหารสัตว์
5,644,800 บาท
กลุ่มผลิตพืชอาหารสัตว์
พื้นที่ 120 ไร่ สมาชิก 15 ราย ผลิตหญ้าเนเปียร์ปากช่อง1 สับ
- บรรจุถุงละ 20 กิโลกรัม กก.ละ 2.1 บาท
กลุ่มผลิตและจำหน่ายอาหารสัตว์
TMR
โคขุนต้น (อายุ6-24 เดือน) กก. 5.33 บาท
โคขุนปลาย (อายุ 24 -30 เดือน) กก. 6.66 บาท
อาหารข้นโคขุน กระสอบละ 300 บาท (กก. 10 บาท)
กลุ่มเลี้ยงแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูก
สมาชิก 107 ราย แม่พันธุ์ 2,079 ตัว
ผลิตลูกโคเพศผู้ 623 ตัว ส่งคอกกลาง 240 ตัว/ปี
รายได้หลังหักคชจ. 19,700 บาท/ตัว
รวมผลตอบแทน (กำไร) 47,280,000 บาท/10 ปี
กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน
คอกกลอง 5 คอก (นำโคเข้าขุนเดือนละ 20 ตัว /2 ปี ครบ 480 ตัว)
ปีที่ 3 เริ่มขายโคขุนได้ 20 ตัว/เดือน และนำลูกเข้าเลี้ยงทดแทนเดือนละ 20 ตัว
ต้นทุน 90,180 บาท/ตัว ขายโค 106,865 บาท/ตัว ขายมูล 9,600 บาท/ตัว
กำไร 26,285 บาท/ตัว
ผลตอบแทนสะสม 26,285 บาท/ตัว โค 1,920 ตัว เป็นเงิน 50,467,200 บาท
และโคขุนมีชีวิต 480 ตัว มูลค่า 20,160,000 บาท
รวมผลตอบแทน (กำไร) 70,627,200 บาท/10 ปี
กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์และการตลาด
บ.เดอะบุชเชอร์ กินซะโดะ จำกัด (40 ตัว/เดือน)
บ.มารุโตะจำกัด (20 ตัว/เดือน)
บ.อินซ่า786จำกัด (20 ตัว/เดือน)
ร้านโคขุนสุรินทร์วากิว สาขา 1,2 (2 ตัว/เดือน)
ผังการบริหารจัดการกลุ่ม

คอกกลางและ
รูปภาพคอกกลาง

คอกกลางที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 5 คอก 240 ตัว

โรงเรือน/คอกกลาง	ชื่อผู้รับผิดชอบ (คอกกลาง)	พิกัด	ขนาด/สภาพปัจจุบัน	หมายเหตุ
1.วกช.โคขุนสุรินทร์โกเบครบวงจร คอกกลาง 1 ที่ตั้ง : ม.4 อบต.สลักได อ.เมือง จ.สุรินทร์ เลี้ยง 120 ตัว	นางเคียงเดือน สงวนซื่อ และสมาชิก 2 คน 1. นายมงคล มะตะราช 2. นายดำรง จอกแก้ว	Lat: 14.836657251635657 Log : 103.58249623328449	1. กว้าง 3 ม. ยาว 20 ม. 2. กว้าง 3 ม. ยาว 20 ม. 3. กว้าง 3 ม. ยาว 22 ม.	ปรับปรุงคอกเดิม
2. ที่ตั้ง : 155 ม.10 ต.บ้านผือ อ.จอมพระ จ.สุรินทร์ เลี้ยง 48 ตัว	นางศิริขวัญ ขุมทอง และสมาชิก จำนวน 5 คน 1.นายประเด็น ขุมทอง 2.นางคุณ ขุมทอง 3.นายเสมอ ขุมทอง 4.นายบุญล้ำ ขุมทอง 5.นางลำมอญ สืบเพ็ง	Lat: 15.1200494959269 Log : 103.70160475373267	กว้าง 16 ม. ยาว 32 ม.	ปรับปรุงคอกเดิม
3. ที่ตั้ง : 12/3 บ้านเสม็ดใหญ่ ม.9 ต.สลักได อ.เมือง จ.สุรินทร์ เลี้ยง 24 ตัว	นางพฤหัส แสงคำ และสมาชิก จำนวน 5 คน 1.นางแก่นแก้ว แสงดำ 2.นางศิริรัตน์ เห็นสุข 3.นางศราคัมภ์ จงงาม 4.นางสาวอาชา แสงคำ 5.นางอัจฉรา ท่อนทอง	Lat: 14.85696524700806 Log : 103.58838099986315	กว้าง 5 ม. ยาว 50 ม.	ก่อสร้างคอกใหม่
4. ที่ตั้ง : 50 ม.9ต.เพี้ยราม อ.เมือง จ.สุรินทร์ เลี้ยง 24 ตัว	นายวิทยา ก่อแก้ว และสมาชิก จำนวน 6 คน 1.นายมนต์ชัย ทัดมี 2.นายเงียบ ประประโคน 3.นายวิชา ก่อแก้ว 4.นางภัทรพร จันทา 5.นางณี ยืนยง	Lat: 15.077080 Log : 103.473632	กว้าง 5 ม. ยาว 15 ม.	ปรับปรุงคอกเดิม และก่อสร้างคอก ใหม่
5. ที่ตั้ง : 45 บ้านตะบัล ม.7 ต.สลักได อ.เมือง จ.สุรินทร์ เลี้ยง 24 ตัว	นางวิชุดา มณฑาทอง และสมาชิก จำนวน 6 คน 1.น.ส.นงค์เยาว์ มณฑาทอง 2.น.ส.สุรีภรณ์ แสงคำ 3.นายอนุพันธ์ สงวนซื่อ 4.นายวิเชียร ผจงงาม 5.นายปิด บุตรสาลี	Lat: 14.87999743180599 Log : 103.5429410263896	1.กว้าง 3 ม. ยาว 21 ม. 2.กว้าง 3 ม. ยาว 24 ม. 3.กว้าง 2 ม. ยาว 20 ม. 4.กว้าง 3.5 ยาว 10 ม.	ปรับปรุงคอกเดิม และก่อสร้างคอก ใหม่

คอกกลาง 1 :อบต.สลักได อ.เมืองสุรินทร์

คอกกลาง 2:ม.10 ต.บ้านผือ อ.จอมพระ จ.สุรินทร์

คอกกลาง3: บ้านเสม็ดใหญ่ ม.9 ต.สลักได อ.เมืองสุรินทร์

คอกกลาง4: 50 ม.9 ต.เพี้ยราม อ.เมืองสุรินทร์

คอกกลาง 5: บ้านตะบัล ม.7 ต.สลักได อ.เมืองสุรินทร์

การให้เกรดคะแนนไขมัน

การให้คะแนนไขมันแทรก

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5

95 หมู่ 10 ตำบลโคกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

0 4446 5079

www.zone5.oae.go.th

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5 นครราชสีมา